

BEGROTING 2021

EN MEERJARENRAMING 2022-2024

BIEZELINGE

EVERSDIJK

KAPELLE

SCHORE

WEMELDINGE

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting.....	4
Programmabegroting.....	7
Programma Dienstverlening.....	7
Programma Veiligheid	11
Programma Leefomgeving.....	13
Programma Sociaal Domein	17
Programma Leren en leven.....	23
Programma Economie.....	26
Overzicht Middelen.....	29
Paragrafen.....	35
Paragraaf Lokale heffingen	35
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	41
Paragraaf Financiering	52
Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	55
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	69
Paragraaf Verbonden partijen	74
Paragraaf Grondbeleid	81
Meerjarenbegroting	85
Bijlage: Provinciaal toezicht.....	100
Bijlagen	106

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2021 en de meerjarenramingen van 2022-2024. Dit jaar zijn “de uitgangspunten voor de berekening van de budgetruimte 2021-2023” de basis voor het opstellen van de begroting 2021. Verder zijn opgenomen in de begroting 2021, alle aangepaste wet- en regelgeving, de door u genomen besluiten, het samenwerkingsakkoord en het strategische kompas. Uitgangspunt is een reëel structureel sluitende begroting waarin de jaren 2021 en 2024 sluitend zijn.

Na de inleiding is een samenvatting opgenomen, hier ziet u in één oogopslag een beeld van het geraamde resultaat en de kerncijfers.

Programmabegroting

- De programma's en de daarin horende producten zijn niet aangepast t.o.v. de vorige raadsperiode. Daardoor is het mogelijk om een vergelijking te maken met vorig jaar.
- De kaders waarbinnen het college werkt, zijn de door u vastgestelde visies, beleidsdocumenten, plannen en verordeningen.
- De ontwikkelingen zijn op landelijk, regionaal en lokaal niveau opgenomen.
- De beoogde effecten (Wat willen we als raad bereiken?) en de activiteiten (Wat gaan we daarvoor doen in 2021?) zijn binnen de programma's opgenomen.

Meerjarenraming 2022-2024:

Met het opnemen van een geprognosticeerde balans in de begroting en de meerjarenraming krijgt u als raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte. In de meerjarenraming 2022-2024 is naast het financiële aspect ook extra aandacht besteed aan de ontwikkelingen die op onze gemeente afkomen en de verwachte consequenties hiervan op ons beleid en onze activiteiten.

Wij zien uit naar uw beraadslagingen over de Begroting 2021 en de meerjarenramingen 2022-2024. Uiteraard zijn wij bereid u te ondersteunen bij uw voorbereidingen.

Leeswijzer

In de programmabegroting is aangegeven wat de gemeente Kapelle wil bereiken. Het samenwerkingsakkoord is de basis voor het samenstellen van de programma's. Naast het samenwerkingsakkoord zijn alle belangrijke activiteiten opgenomen.

De begroting bestaat uit vier hoofdstukken:

- Programmabegroting
- Paragrafen
- De financiële begroting
- Meerjarenraming

Naast bovengenoemde hoofdstukken zijn er enkele bijlagen opgenomen in de programmabegroting

Indicatoren

De indicatoren zijn wettelijk voorgeschreven en zijn terug te vinden op waarstaatjegemeente.nl. Er is niet altijd een verband met de opgenomen activiteiten binnen de programma's. Wanneer indicatoren niet actueel zijn, is dit aanvullende vermeld.

Alle bedragen zijn in duizendtallen, of anders weergegeven.

Samenvatting

Voor u ligt de begroting 2021 die meerjarig structureel en reëel sluit. Alleen voor het eerste jaar gebruiken we incidentele inkomsten om een sluitende begroting voor te leggen. Het gaat om de leges van het nieuw te bouwen sportcentrum en een incidentele winstneming uit de grondexploitatie. Een gecompriemd overzicht van de begrotingssaldi over de verschillende jaren kan als volgt worden gepresenteerd:

Structureel begrotingssaldo	2021	2022	2023	2024
Saldo baten en lasten	376	876	120	-18
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-482	-942	-526	-526
Begrotingssaldo na bestemming	-107	-67	-407	-545
Waarvan incidentele baten en lasten	26	-258	-80	-68
Structureel begrotingssaldo	-81	-325	-487	-613

Bedragen met een – teken zijn positief.

Het begrotingssaldo loopt de komende jaren in positieve zin op. Voor de invoering van de omgevingwet en de duurzaamheidsagenda zijn budgetten gereserveerd. Daarnaast zijn enkele taakstellingen opgenomen om de begroting toekomstbestendig te maken. Deze taakstellingen vertalen we door naar de risico's in de weerstandsparagraaf. Zo behouden we als gemeente Kapelle een gezonde begroting voor nu en in de toekomst.

Begroting 2021	Lasten	Baten	Saldo
Dienstverlening	1.354	0	1.354
Veiligheid	869	0	869
Leefomgeving	7.607	-638	6.969
Sociaal Domein	10.153	-1.398	8.755
Leren en leven	3.518	-516	3.002
Economie	6.120	-5.805	316
Subtotaal programma's	29.621	-8.356	21.265
Middelen	763	-25.877	-25.114
Overhead	5.008	-789	4.219
Vennootschapsbelasting	6	0	6
Totaal	35.397	-35.021	376
Mutatie reserves	0	-482	-482
Geraamd resultaat	35.397	-35.504	-107
Saldo incidentele baten en lasten	827	-853	-26
Structureel positief begrotingsaldo			-81

De begroting 2021 sluit met een overschot van € 107.000. Wanneer we het saldo van incidentele baten en lasten verminderen is het structurele begrotingsoverschot voor 2021 € 81.000.

Het saldo van baten en lasten is hoger dan vorig jaar doordat wij incidentele lasten niet automatisch ten laste van de algemene reserve brengen. Hierdoor leggen wij geen druk op de algemene reserve. Een overzicht van incidentele baten en lasten is opgenomen op pagina 110-112.

Duurzaamheid

In de begroting is ruimte gemaakt voor een lokale en regionale visie over duurzaamheid, energietransitie en klimaatadaptie. Hierin is onze visie opgenomen hoe Kapelle aan de landelijke en regionale afspraken over duurzaamheid kan voldoen.

Omgevingswet

Daarnaast vergt de invoering van de omgevingswet onze aandacht. We volgen hierin twee sporen: het voorbereiden van de minimale vereisten voor de invoering van de Omgevingswet en het opstellen van het programmaplan en de daaruit volgende activiteiten voor de implementatie van de Omgevingswet.

Sociaal domein

We willen een verdere toename van de zorgkosten voorkomen. We gaan samen met Cederhof dorpssteams ontwikkelen die dicht bij de inwoners staan en een grote rol krijgen in vroegsignalering. Ook het tegengaan van eenzaamheid is een belangrijke vorm van preventie. Door te investeren in de voorkant (preventie) willen we de kosten aan de achterkant (zorg) terugdringen. Het terugdringen van de kosten is opgenomen als een taakstelling van 2022 en loopt op tot € 100.000 in 2024.

Het actieplan jeugd zoals deze vorig jaar is vastgesteld voeren we uit en heeft geen bijstelling.

Masterplan Wemeldinge

In goed overleg is er een masterplan Wemeldinge opgesteld dat de komende periode wordt besproken met belanghebbenden in Wemeldinge. We hechten aan een zorgvuldig participatietraject. Er zullen dan ook geen kwesties opgepakt worden die als suggestie in het koersdocument zijn genoemd, zonder dat wij de inwoners van Wemeldinge gehoord hebben. In 2021 beschikken we over een werkbudget om te komen tot een concreet en nader onderbouwd uitvoeringsprogramma.

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk zijnde de kosten van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de onroerendzaakbelasting voor de inwoners neemt toe met 2,5 %.

- De kosten van afvalverwijdering nemen toe. Daardoor stijgt ook de afvalstoffenheffing. In 2021 wordt het tarief voor 1-persoonshuishoudens opgehoogd naar 90% van het tarief voor een meerpersoonshuishouden. In principe wordt de afvalstoffenheffing kostendekkend doorberekend aan de burger. Vanwege de sterke stijging van de kosten kiezen we ervoor om de 100% kostendekkendheid in 3 jaar te realiseren. Dat houdt voor de jaren 2021, 2022 en 2023 een extra stijging van 4% bovenop de inflatie in.
- De WOZ-waardes van woningen stijgen gemiddeld met 3%, rekening houdend dat de opbrengst met maximaal het inflatiepercentage toe mag nemen, dalen de tarieven voor de belastingheffing.
- Rioolheffing stijgt met het inflatiepercentage van 2,2%.
- Bouwleges stijgen met 4% extra.

Bedrijfsvoering

De organisatie moet qua bezetting in balans zijn met de bestuurlijke ambities. Uit oogpunt van continuïteit en kostenoverwegingen worden structurele taken bij voorkeur opgenomen in de vaste formatie van de organisatie. Voor incidentele taken en in tijdelijke situaties wordt gebruik gemaakt van inhuur. Daarbij kan gedacht worden aan specifieke deskundigheid bij projecten. De structurele inhuur en detachering vanuit de Betho vormt hierop een uitzondering, omdat wij de samenwerking met deze organisatie belangrijk vinden, vanuit sociaal en bedrijfsmatig oogpunt. Daarnaast wordt structureel ingehuurd voor het groenbeheer omdat deze vacatures moeilijk vervuld kunnen worden. Ook voor overige taken bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt structureel ingehuurd om gebruik te kunnen maken van specifieke deskundigheid bij de voorbereiding en uitvoering van projecten. Ook wordt structureel ingehuurd of gewerkt met detachering als de benodigde specifieke deskundigheid beperkt van omvang is, zoals BAG-beheer, inkoop en verkeer.

In de voorgaande jaren heeft onze organisatie te kampen gehad met een grote verzuimproblematiek die inmiddels nagenoeg volledig is opgelost. Het extra gereserveerde budget voor het beperken en voorkomen van verzuim laten we vervallen. Het budget voor vervanging bij ziekte is structureel verlaagd van € 91.000 naar € 20.000.

Risico's en weerstandsvermogen

In de weerstandsparagraaf noemen we alle risico's, voorbeelden zijn: Covid-19, herijking van het gemeentefonds of het niet halen van taakstellingen. Het oplopende begrotingsoverschot vormt een buffer voor alle risico's die op onze gemeente afkomen.

Meerjarenperspectief

De laatste jaren is het steeds lastiger om de begroting rond te krijgen. De jaarrekeningresultaten 2018 en 2019 laten de laatste 2 jaar tekorten zien. De winstnemingen uit de grondexploitatie geven nu nog wat lucht. Om tot een sluitende begroting te komen in 2021 is een incidentele winstneming uit de grondexploitatie nodig.

Om een zelfstandige en financieel gezonde gemeente te blijven kijken we naar heroverwegingsmogelijkheden. Los van taakstellingen binnen het sociaal domein kijken we ook verder. We gaan o.a. onderzoeken hoe we GR-en anders kunnen gaan laten werken en of we subsidies kunnen afbouwen. Maar ook kijken we kritisch naar bestaand beleid. Hiervoor moeten we terug naar wat wij als gemeente Kapelle willen. De hieraan gekoppelde taakstelling is opgenomen in de begroting vanaf 2023 en loopt op tot € 200.000 in 2024.

Uw raad zal nadrukkelijk betrokken worden hoe we deze heroverwegingsoperatie in 2021 vorm gaan geven. Met de uitkomst van de potentiële bezuinigings- en dekkingsmogelijkheden en de nadere inkleuring van de hiervoor genoemde risico's, kan de nieuw geïnstalleerde gemeenteraad in 2022 aan de slag voor de begroting 2023.

Programmabegroting

Programma Dienstverlening

Samenvatting

Het programma Dienstverlening gaat over de volgende onderwerpen: bestuur, dienstverlening, communicatie en bedrijfsvoering. Belangrijke punten uit het samenwerkingsakkoord zijn voor dit programma de toekomstvisie, burgerparticipatie, de samenwerking met andere partijen, een professionaliseringsslag op het gebied van communicatie en het door ontwikkelen van onze digitale dienstverlening.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- Ontwikkelingen en vraagstukken over het klimaat, toekomstbestendig wonen, de regionale economie en burgerparticipatie vragen om een visie op de lange termijn.
- Vanuit de nog op te stellen omgevingsvisie zijn gemeenten verplicht om burgerparticipatie een plek te geven binnen de bedrijfsvoering.
- De ontwikkeling van nieuwe technologie blijft van invloed op de werkwijze van de gemeente. De mogelijkheden hiervan voor onze dienstverlening, moeten we verkennen, benutten en uitvoeren. Uiteraard met oog voor de niet digitaal vaardige burgers.
- Snel kunnen inspelen op digitale trends en ontwikkelingen. Datagedreven werken en daarbij goed zorgen voor de bescherming van de gecreëerde digitale data en de privacy.

Regionaal:

- Als we bestuurlijk zelfstandig willen blijven, moeten we op regionale schaal samenwerken.

1. Plaats Kapelle nu, en koers naar de toekomst.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Kapelle als zelfstandige gemeente	We willen een zelfstandige gemeente blijven, maar samenwerking op regionale schaal is nodig om bestuurlijk zelfstandig te blijven.	Opdrachtgeverschap naar stichtingen en gemeenschappelijke regelingen te richten op basis van risicoprofielen rekening houdend met het financiële risico en het bestuurlijk/inhoudelijk risico. Robuuster maken van de huidige GR de Bevelanden. De GR laat een onderzoek uitvoeren naar de governancestructuur van de GR. Hierin wordt een analyse gemaakt van de vastgelegde situatie in relatie tot de feitelijke werking. Hieruit worden aanbevelingen en adviezen voor

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
		verbetering van het functioneren van de GR verwacht. 50-jarig jubileum van de gemeente Kapelle verzet naar 2021.
b) Strategische en praktische visie	Onze gemeente wordt gekenschetst als een doegemeente. Een heldere, strategische visie is noodzakelijk om het strategisch vermogen te versterken.	We vertalen de ambities van het Strategisch Kompas in inhoudelijke plannen als bijvoorbeeld de te ontwikkelen omgevingsvisie en duurzaamheidsvisie. We zetten in op burger- en overheidsparticipatie. Hierbij sluiten we aan op lopende trajecten als het Masterplan Wemeldinge en de implementatie van de dorpsvisie Schore.

2. Gemeentebestuur en bestuurlijke samenwerking.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Intern gemeente -B&W en gemeenteraad -Ambtelijke organisatie	Wij zien het als gezamenlijk doel om Kapelle als zelfstandige gemeente te laten bestaan met inbegrip van alle goede zaken die Kapelle tot een aantrekkelijke gemeente maken. Samenwerking op regionale schaal is inherent aan de wens tot behoud van bestuurlijke zelfstandigheid. In onze gemeente wordt dat breed onderkend.	We actualiseren de nota verbonden partijen. We bezien op welke manier we invulling willen geven aan ons opdrachtgeverschap. We zijn betrokken bij de werkgroep verbonden partijen. Hier wordt o.a. gekeken naar de dienstverlening vanuit GR'en aan de deelnemende gemeenten, de positie van de gemeenteraden en de rol van de begeleidingscommissies.
- Integriteit	Integriteit vraagt consequent gedrag, transparantie en openheid. Wij onderschrijven dit beleid en houden hier in de komende periode aan vast.	We geven uitvoering aan het vastgestelde integriteitsbeleid. Door het aanleveren van een jaarverslag houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen.
b) Gemeente en organisaties binnen Kapelle, we maken werk van burger- en overheidsparticipatie	We willen de komende vier jaar werk maken van burger- en overheidsparticipatie. Hiervoor wordt een kader opgesteld. Daarna kijken we in welke vorm daar een aparte financiële voorziening of participatiefonds aan gekoppeld kan worden.	We stellen beleid op rondom burger- en overheidsparticipatie. We zetten in op lopende trajecten als het Masterplan Wemeldinge en het implementeren van de Dorpsvisie Schore. Uitgangspunt is het stimuleren en activeren van onze inwoners om zelf actief te zijn in het verbeteren van hun buurt of met ideeën te komen

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
		<p>voor het verbeteren van de leefbaarheid. Ook de rol van uw raad is hierin een belangrijk onderdeel.</p> <p>We stellen de kaders voor participatie i.r.t. omgevingswet op.</p> <p>We brengen jongeren in onze gemeente op een positieve manier in beeld.</p>
c) Dienstverlening en digitalisering	<p>In een omgeving waarin verschillende mensen en organisaties actief zijn, zijn regels nodig om alles in goede banen te leiden en bescherming te bieden. Wij gaan voor duidelijke regels die nageleefd worden en dit wordt zo nodig afgedwongen, maar willen de regeldruk verminderen en daarmee regels die onduidelijk of overbodig zijn afschaffen.</p> <p>We willen verder invulling geven aan de ambities: maximaal dienstverlenend en voortdurend vernieuwd zonder experimenteel te zijn.</p>	<p>Enmalige uitvraag van gegevens en meervoudig gebruik is de leidraad, rekening houdend met informatiebeveiliging en privacywetgeving.</p> <p>Opstellen van een digitale agenda met als speerpunt innovatie en datagedreven sturing.</p> <p>We implementeren de geactualiseerde servicenormen.</p> <p>We voeren een onderzoek uit naar de telefonische dienstverlening.</p> <p>We actualiseren de Nota Dienstverlening 2017-2020.</p> <p>We monitoren de invoering van werken op afspraak balie burgerzaken. Daar waar nodig leveren we maatwerk.</p>
d) Communicatie	Communicatie als verbindende factor tussen het bestuur, ambtenaren, inwoners en partners.	<p>We geven uitvoering aan de communicatienota. Waarbij voornamelijk wordt ingezet op een professionaliseringsslag. Denk hierbij aan heldere taal en de verbinding met participatie.</p> <p>We gaan mee in de aanbesteding van een nieuwe website in samenwerking met de Bevelandse gemeenten en GR de Bevelanden. (Oplevering website verwacht in 2022).</p>

Wat mag het kosten?

Dienstverlening	2020	2021	Verschil
Bestuur	930	895	-35
Dienstverlening	479	459	-19
Bedrijfsvoering	0	0	0
Lasten	1.409	1.354	-55
Bedrijfsvoering	-12	0	12
Mutatie reserves	-139	-19	120
Baten	-151	-19	132
Totaal	1.258	1.336	78

Relevante beleidsdocumenten

- Nota Dienstverlening 2017 - 2020
- Communicatienota 2017 - 2020
- Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen gemeente Kapelle 2014
- Verordening commissie bezwaarschriften
- Klachtenregeling gemeente Kapelle 2012
- Verordening op de ambtelijke bijstand en fractieondersteuning
- Nota verbonden partijen 2017
- Integriteitsbeleid
- Strategisch Kompas 2019

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2019	2020	2021	Einheid	Bron
Formatie	4,8	4,9	5,5	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Bezetting	4,7	4,8	5,3	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
Apparaatskosten	€ 301	€ 301	€ 330	Kosten per inwoner	Eigen begroting
Externe inhuur	19 %	19 %	16 %	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
Overhead	14%	13 %	12 %	% van totale lasten	Eigen begroting

Programma Veiligheid

Samenvatting

Het programma Veiligheid gaat over de onderwerpen: openbare orde en veiligheid, criminaliteit, crisisbestrijding en handhaving. Belangrijke punten uit het samenwerkingsakkoord zijn voor dit programma, het borgen en nog verder verbeteren van de leefbaarheid en de veiligheid in de gemeente. Dit doen we door in te zetten op de prioriteiten: Jeugd(overlast), Verkeer(s)veiligheid en Samenwerking Zorg en Veiligheid. Komend jaar wordt ook extra ingezet op bestuurlijke weerbaarheid en awareness in het kader van ondermijning. Daarnaast wordt ingezet op handhaving.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- De burgemeester krijgt steeds meer bevoegdheden in het kader van de bestrijding van openbare orde en veiligheid en (woon)overlast.

Regionaal:

- Samenwerking en afstemming in de Oosterscheldebekken wordt steeds belangrijker vanwege de gezamenlijke (beperkte) politiecapaciteit en de verdeling hiervan.

Lokaal:

- Geven we uitvoering aan het Integraal veiligheidsbeleid
- Samenwerking tussen de politie en Boa wordt steeds belangrijker voor een goede informatiepositie.

1. Leefbaarheid en veiligheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Kapelle is een veilige gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.	De leefbaarheid en veiligheid in de hele gemeente Kapelle willen we borgen en nog verder verbeteren.	Uitvoering geven aan het Integraal veiligheidsbeleid 2019 – 2022. In 2021 wordt daarnaast extra geïnvesteerd op het thema ondermijning. Met name awareness bij zowel bestuur als organisatie krijgt de aandacht.
b) Samenwerking politie en gemeenten	Een uitbreiding van de capaciteit van de politie in Zeeland moet ook in onze gemeente tot zichtbare resultaten leiden met betrekking tot veiligheid in de wijken en buurten.	De samenwerking tussen de politie (wijkagenten) en Boa verder intensiveren. We sluiten aan bij een eventueel verdere samenwerking in de Oosterscheldebekken of Zeeuws brede BOA pool.
c) Jeugdoverlast	Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast.	Jeugd- en jongerenwerk is er mede op gericht dat jongeren minder overlast veroorzaken door ze te kennen en te weten wat er speelt en wat de behoeften zijn. Onze informatiepositie vraagt om blijvende aandacht.

Wat mag het kosten?

Veiligheid	2020	2021	Vershil
Crisisbestrijding	828	797	-30
Handhaving	1	1	0
Openbare orde en veiligheid	71	70	-1
Lasten	900	869	-31
Mutatie reserves	0	0	0
Baten	0	0	0
Totaal	900	869	-31

Relevante beleidsdocumenten

- Integraal veiligheidsbeleid 2019 – 2022 gemeente Kapelle
- Regionaal beleidsplan 2018 – 2021 Zeeland – West-Brabant
- Bibob-beleid gemeente Kapelle 2012
- Nota bestuurlijke handhaving artikel 13b Opiumwet

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2019	2020	2021	Eenheid	Bron
Verwijzingen Halt	196	-	-	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	0,8	-	-	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Geweldsmisdrijven	-	-	-	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Diefstallen uit woning	-	-	-	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	-	-	-	Aantal per 1.000 inwoners	CBS

-Cijfers niet voorradig

Programma Leefomgeving

Samenvatting

Het programma leefomgeving beslaat het brede spectrum van klimaatadaptatie en energietransitie tot de Omgevingswet. Leefomgeving draagt zorg voor een veilige inrichting van de openbare ruimte door projecten op het gebied van openbaar groen, weg- en rioolreconstructies voor te bereiden en uit te voeren. Binnen het programma worden aanvragen voor evenementen beoordeeld en toetsen we initiatieven van inwoners en bedrijven op haalbaarheid waarbij wij samen met initiatiefnemers en belanghebbenden kijken naar mogelijkheden.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- Klimaatakkoord
- Nationaal Deltaprogramma; onderdeel ruimtelijke adaptie, klimaatadaptie
- Invoering Omgevingswet
- Circulaire economie
- Green Deal Duurzaam GWW
- Green Deal sportvelden
- Nationale Bijenstrategie

Regionaal:

- Uitvoeringsplan Regionale Energie Strategie (RES) 1.0
- Transitievisie warmte

1. Leefbaarheid en veiligheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Kapelle is een veilige gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.	De leefbaarheid en veiligheid in de hele gemeente Kapelle willen we borgen en nog verder verbeteren.	We implementeren de Omgevingswet. We bereiden ons voor op de wettelijke taken en bereiden de organisatie voor op het werken met de Omgevingswet. Met een implementatieplan worden de bestuurlijke ambities vastgelegd en inzichtelijk gemaakt wat de financiële impact daarvan is.
	We stellen een wegcategoriseringsplan op met als doel het verhogen van de verkeersveiligheid en het omgaan met de groei van het autogebruik.	We werken het concept-wegcategoriseringsplan verder uit waarin de verkeersstromen en de knelpunten in het verkeer inzichtelijk zijn. Input uit enquêtes verwerken wij

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
		na afstemming. We maken maatregelen inzichtelijk, ramen en plannen deze.
b) Openbare ruimte	We realiseren voldoende schone speelplekken in onze gemeente.	Bestaande speelplekken worden in de komende jaren vernieuwd.
c) Openbare ruimte	Rioleringsplan 2021-2024	We leggen een nieuw verbreed gemeentelijk rioleringsplan incl. kostendekking voor aan de raad.
d) Openbare ruimte	In stand houden van begraafplaatsen	We starten de voorbereiding op voor een beleidsplan begraafplaatsen incl. kostendekking.

2. Duurzaamheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Klimaatbestendig inrichten openbare ruimte	We richten de openbare ruimte klimaatbestendig in zodat rekening gehouden wordt met hittestress, droogte en wateroverlast. Ook versterken we de natuur en vergroten de biodiversiteit.	<p>Bouwsteen klimaatbestendige leefomgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> In het Europees project Nature Smart Cities2 Seas (NSCiti2S) Wemeldinge-Noord: klimaatadaptief inrichten van de buitenruimte. De plannen komen tot stand in samenspraak met inwoners. Uitvoering vanaf Koningsdag 2021. Uitvoering geven aan het Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie en deelname aan de Zuidwestelijke Delta. Stimuleren inwoners en ondernemers om particulier terrein klimaatbestendig in te richten. <p>Bouwsteen natuur en biodiversiteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bevorderen van de biodiversiteit in samenhang met de groenstructuurvisie.
b) De gemeente is in 2045 een CO2-neutrale gemeente.	Op basis van de CO2-footprint en de duurzaamheidsvisie wordt gewerkt aan een pakket maatregelen voor de energietransitie en gehele gebouwde omgeving, zoals verduurzaming bebouwing, klimaatadaptatie en circulaire economie.	<p>Bouwsteen Elektriciteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Realiseren zonnepanelen op geluidsscherm A58. Stimuleren zon op (bedrijfs)dak. Stimuleren lokale energie-initiatieven.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
		<p>Bouwsteen mobiliteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen bouwsteen en uitvoeringsplan. • Blijven faciliteren van openbare laadvoorzieningen voor elektrische voertuigen volgens bestaand beleid. <p>Bouwsteen afval en grondstoffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen bouwsteen en uitvoeringsplan. • Doorontwikkelen van het project “afval scheiden loont”. <p>Bouwsteen verduurzamen eigen organisatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen bouwsteen en uitvoeringsplan. • Invulling geven aan de inkoopdoelstelling Greendeal Duurzaam GWW. • Uitvoering geven aan verduurzaming eigen gebouwen. • Invoeren maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI). <p>Bouwsteen warmte in de gebouwde omgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren en faciliteren van inwoners en ondernemers om hun vastgoed te verduurzamen. • Blijvend onder de aandacht brengen van het Duurzaam Bouwloket en Energiek Zeeland.
c) Het aardgasvrij zijn van de gemeente.	Het verduurzamen en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.	<p>Bouwsteen warmte in de gebouwde omgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met de andere Zeeuwse gemeenten de transitievisie warmte opstellen voor aanpak aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.

Wat mag het kosten?

Leefomgeving	2020	2021	Verschil
Openbare ruimte	4.414	4.424	9
Milieu	1.501	1.478	-23
Volkshuisvesting	259	255	-4
Planvorming RO	151	149	-2
Omgevingvergunning	1.495	1.301	-194
Lasten	7.821	7.607	-214
Openbare ruimte	-307	-235	71
Milieu	-125	-102	23
Volkshuisvesting	-276	-286	-10
Planvorming RO	-15	-15	0
Mutatie reserves	-507	-80	428
Baten	-1.229	-718	512
Totaal	6.591	6.889	298

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2019	2020	2021	Eenheid	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	-	-	-	Kg/inwoner	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	-	-	-	%	RWS
Nieuw gebouwde woningen	-	-	-	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen

-Cijfers niet voorradig

Programma Sociaal Domein

Samenvatting

Het programma Sociaal Domein gaat over ondersteuning aan kwetsbare inwoners zodat iedereen kan (blijven) meedoen. Voor Jeugdhulp en Wmo gaat de aandacht uit naar transformatie: de verschuiving van voorzieningen naar preventie, de lokale toegang op orde hebben en zorg dichtbij huis organiseren. Andere prioriteiten zijn armoedebestrijding in relatie tot volksgezondheid, gezond leven en eenzaamheidsbestrijding. Ook hechten we veel belang aan Jeugdzorg in relatie tot veiligheid.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- De nieuwe eigen bijdrage systematiek Wmo (het zogenaamde abonnementstarief) heeft een aanzuigende werking op inwoners met hogere inkomens voor met name de huishoudelijke hulp.
- Als gevolg van de Corona-maatregelen verwachten we een economische crisis waardoor er een groter beroep wordt gedaan op sociale voorzieningen, zoals de Participatiewet, minimaregelingen en bijstandsverlening aan ondernemers (Besluit Bijstand voor Zelfstandigen). Ook verwachten we dat meer mensen te maken krijgen met problematische schulden. Deze ontwikkelingen kunnen gevolgen hebben voor de uitvoering van deze wettelijke taken. De uitvoering is belegd bij afdeling WIZ van GR de Bevelanden.
- In samenwerking met het Rijk, gemeenten en overige organisaties is het Actieplan Brede Schuldenaanpak opgesteld. Om schulden eerder op te sporen en aan te pakken komen er vanaf 2021 enkele nieuwe wetten / wetswijzigingen. Bijvoorbeeld de wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, implementatie van de Wet Vereenvoudiging beslagvrije voet en Verbreding beslagregister en wetsvoorstel adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind.
- Het kabinet wil dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk voorkomen en ervoor zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Het kabinet stelt een financiële impuls beschikbaar waarmee gemeenten al dan niet gezamenlijk dak- en thuisloosheid aanpakken.
- De nieuwe Wet Inburgering wordt in 2021 ingevoerd. Dit houdt onder andere in dat gemeenten de regie krijgen over inburgering, in plaats van inburgeraars zelf. Nieuwkomers worden hiermee vanaf het eerste moment goed begeleid zodat zij zo snel mogelijk kunnen meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het welzijn van al hun burgers en hebben concrete taken op het gebied van welzijn, werk, inkomen en gezondheid. De Wet inburgering moet hierbij aansluiten zodat gemeenten integraal en op maat kunnen werken.

Regionaal:

- De Gecertificeerde Instelling (GI) in Zeeland zal op een andere wijze vorm krijgen. Dit heeft voor het komende jaar (jaren) gevolgen voor de gang van zaken bij zware/complexere jeugdhulp.

Lokaal:

- Als gevolg van Corona stijgen de kosten voor de jeugdhulp in Kapelle. Mogelijk worden we gecompenseerd.
- Als gevolg van Corona is de verwachting dat er meer mensen in de WvGGZ komen. Er is sprake van een stijging van het aantal E33 meldingen (verwarde personen), mogelijk gerelateerd aan Corona.

1. Jeugdhulp

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Kosten voor jeugdhulp verminderen	Inzicht in en grip op de kosten van jeugdhulp	<p>We geven uitvoering aan het actie- en implementatieplan jeugdhulp. De plannen geven mogelijkheden tot bijsturing op het volume en de kosten van de jeugdhulp. Hiervoor doen we het volgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een toegangsorganisatie creëren vanuit de gemeente 2. Rollen en taken van het CJG duidelijk benoemen 3. Processen wijzigen binnen het CJG 4. Andere wijze van (her)indiceren 5. Drempel tot jeugdhulp verhogen bij het CJG 6. Meer inzicht in voorliggende voorzieningen / uitbreiden van voorliggende voorzieningen 7. Zorgen voor goede managementinformatie
b) Transformatie	Uitvoeren van de Transformatieagenda Jeugd Zeeland 2018 – 2021.	<p>Verder uitvoering geven aan de 6 actielijnen uit de transformatieagenda:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Harmonisatie toegang en versterken vakmanschap 2. Kinderen groeien zoveel mogelijk op in een gezin 3. Onderwijs en jeugdhulp verbonden 4. Preventie op de kaart 5. Jongvolwassenen zelfstandig 6. Kinderen en gezinnen veilig <p>De zes actielijnen zijn vertaald naar concrete activiteiten en realiseren we door een intensieve samenwerking tussen gemeenten, toegang, welzijnswerk, onderwijs, huisartsen, jeugdhulpaanbieders en jongeren en ouders zelf.</p>
c) Gecertificeerde Instelling	Een goed functionerende Gecertificeerde Instelling (GI) voor Zeeland	We onderzoeken de mogelijke scenario's over de toekomst van de GI-functie in Zeeland in relatie met Intervence.
d) Heroriëntatie Zeeuwse Zorglandschap Jeugd	<ul style="list-style-type: none"> • Effectief en efficiënte jeugdhulp bieden. • Processen op elkaar afstemmen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering Vaart in Veiligheid: De 13 Zeeuwse gemeenten werken samen

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
		<p>met de Raad voor de Kinderbescherming, Veilig Thuis en de Gecertificeerde Instellingen aan het anders inrichten van processen binnen de veiligheidsketen, gekoppeld aan de lokale toegang (CJG) zodat de veiligheid van kinderen beter wordt geborgd en er meer jongeren en gezinnen efficiënt en effectief geholpen worden. Doorlooptijden van trajecten moeten substantieel verkort worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komen tot een nieuwe geharmoniseerde werkwijze. • Pilot in 3 Zeeuwse gemeenten (Terneuzen, Borsele en Vlissingen).

2. Wmo

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Mantelzorgers	We willen voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken en ondersteuning en waardering bieden die aansluit bij de behoeften van de mantelzorgers.	Cederhof welzijn biedt ondersteuning en waardering op maat aan mantelzorgers. Daarnaast worden mantelzorgers jaarlijks extra in het zonnetje gezet tijdens de Dag van de Mantelzorg.
b) Kosten voor Wmo verminderen	Inzicht in en grip op de kosten van de Wmo	<p>We geven uitvoering aan het lokale actieplan Wmo.</p> <p>We geven uitvoering aan de aanbevelingen die voortkomen uit het regionale onderzoek Grip op Wmo in samenwerking met het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio.</p>

3. Werk, Inkomen en Inburgering

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Armoede en schulden (waaronder armoede onder kinderen)	Inwoners die in armoede leven of schulden hebben, doen ondanks beperkte financiële middelen toch mee in de samenleving.	We geven uitvoering aan de Kadernota Armoede en Schulden 2021-2024 en specifiek aan armoede onder kinderen.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
b) (Arbeids)participatie	Iedereen doet mee.	Wij willen dat onze inwoners meedoen in de samenleving, bij voorkeur in een duurzame betaalde baan.
c) Wet Inburgering	Huidige en toekomstige statushouders zijn ingeburgerd.	Implementeren van de nieuwe Wet Inburgering.

4. Gezondheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Gezonde leefstijl	Onze inwoners hebben een gezonde leefstijl.	We geven uitvoering aan de speerpunten uit het regionaal kader gezondheidsbeleid 2018-2021: preventie genotmiddelen, gezond gewicht en betere mentale gezondheid en minder psychosociale problematiek.

5. Andere onderwerpen

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Preventie	Minder inzet van zorg.	We onderzoeken of we de voorliggende voorzieningen kunnen uitbreiden of effectiever kunnen inzetten.
b) Toegang	De toegang tot zorg is efficiënt en klantvriendelijk geregeld.	In samenwerking met de betrokken organisaties op het gebied van jeugdhulp, werk en inkomen en Wmo groeien we stapsgewijs toe naar één toegang voor alle vragen op het gebied van het sociaal domein. Deze toegang is integraal, laagdrempelig en zo preventief mogelijk.
c) Laaggeletterdheid	We signaleren en bestrijden laaggeletterdheid.	In Oosterschelderegio-verband geven we uitvoering aan het Ontwikkelplan volwasseneneducatie en aanpak laaggeletterdheid Oosterschelderegio 2018 e.v.
d) Artikel 1. Grondwet	De gelijke rechten en participatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuele personen en transgenders worden gegarandeerd in alle delen van de samenleving.	We geven uitvoering aan het beleid- en actieplan om de acceptatie te vergroten.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
e) Eenzaamheid	We willen inzicht in de aard van de problematiek (diverse onderzoeken geven diverse uitkomsten) en de doelgroepen die het betreft.	We geven uitvoering aan het beleid- en actieplan om eenzaamheid te doorbreken. Zo is de Wijkcirkel een bewezen interventie om eenzaamheid op te sporen en aan te pakken.
f) Zorg & Veiligheid	Verbinding leggen tussen goede zorg aan onze inwoners en een veilige leefomgeving.	Jongeren positief benaderen: crossovers met jongerenoverlast uitwerken; Gezonde leefstijl en gebruik van genotmiddelen in een combi uitwerken.

Wat mag het kosten?

Sociaal Domein	2020	2021	Vershil
Werk	4.092	1.704	-2.388
Inkomen	347	407	60
WMO 2015	1.465	1.389	-76
WMO 2007	1.368	1.523	155
WMO lokaal	891	1.066	175
Jeugdzorg	3.600	3.400	-200
Gezondheidszorg	664	664	0
Lasten	12.426	10.153	-2.274
Werk	-3.036	-1.298	1.739
WMO 2007	-150	-100	50
Mutatie reserves	-47	-8	39
Baten	-3.234	-1.406	1.828
Totaal	9.193	8.747	-446

Relevante beleidsdocumenten

- Uitvoeringsplan Afdeling WIZ
- Kadernota Armoedebeleid 2017-2020 WIZ
- Regionaal kader gezondheidsbeleid Oosterschelderegio 2018-2021
- Kadernota sociaal domein Oosterschelderegio 2019-2022
- Lokaal plan sociaal domein gemeente Kapelle 2019-2022
- Kadernota preventiebeleid Sociaal Domein gemeente Kapelle 2017

- Handhavings- en afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Kapelle 2015
- Verordening jeugdhulp gemeente Kapelle 2015
- Verordening cliëntenparticipatie 2015
- Verordening declaratiefonds 2015
- Verordening individuele inkomenstoelage 2015
- Verordening individuele studietoelage 2015
- Verordening Re-integratie en Tegenprestatie gemeente Kapelle 2015
- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Kapelle 2015
- Verordening Wet Inburgering 2015
- Regiovisie voor de opgaven ter voorbereiding op de toekomstige inrichting van Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Veilige Opvang in Zeeland

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2019	2020	2021	Eenheid	Bron
Banen	632,7	-	-	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA
Jongeren met een delict voor de rechter	-	-	-	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Kinderen in uitkeringsgezin	-	-	-	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Netto arbeidsparticipatie	71,9%	-	-	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
Werkloze jongeren	-	-	-	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
Personen met een bijstandsuitkering	110,8	-	-	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
Lopende re-integratievoorzieningen	165,4			Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS
Jongeren met jeugdhulp	-	-	-	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	-	-	-	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	-	-	-	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	650	-	-	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD

-Cijfers niet voorradig

Programma Leren en leven

Samenvatting

Het programma Leren en Leven gaat over de volgende onderwerpen: Sport en Spel, Onderwijs en Cultuur. Belangrijke speerpunten voor dit programma zijn het nieuwe sportcentrum, inclusief doelgroepenbad, geopend in 2022 en passende huisvesting voor de basisscholen in Wemeldinge.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- In het regeerakkoord Vertrouwen in de toekomst besloot het kabinet om een sportakkoord te sluiten met de sport, bedrijfsleven, gemeenten en maatschappelijke organisaties. Doel van het Sportakkoord is om de organisatie en financiën van de sport toekomstbestendig te maken. Zes doelen staan de komende jaren centraal: inclusief sporten en bewegen, duurzame sportinfrastructuur, vitale sport- en beweegaanbieders, positieve sportcultuur, van jongs af aan vaardig bewegen en topsport die inspireert.

Regionaal:

- De Samuël- en Eben Haëzerschool hebben een regionale functie en kennen, ondanks de demografische ontwikkelingen en Passend onderwijs, toch een behoorlijke groei. Gezien de regionale functie steken wij in op een regionale aanpak samen met de ons omringende gemeenten.
- Het leerlingenvervoer kent een kostenstijging welke ook in 2021 door zal lopen. Dit heeft onder andere te maken met het faillissement van de vervoerder in onze regio. De uitkomsten van een nieuwe aanbesteding zijn op dit moment niet te voorspellen.

Lokaal:

- De scholen in de kern Kapelle kennen ondanks eerdere prognoses een behoorlijke groei.

1. Sport en spel

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Bewegen	We willen sporten en bewegen mogelijk maken voor inwoners van alle leeftijden.	We houden de sportaccommodaties op hoog niveau.
b)		We dienen een aanvraag in bij het Rijk voor uitvoeringsbudget voor het Sportakkoord voor 2021 en 2022. We blijven de motorische ontwikkeling van kinderen op de basisscholen meten zodat we activiteiten, interventies en gymlessen kunnen richten op behoeften en achterstanden. Daarnaast wordt er een Wemeldingse beweegroute ontwikkeld en worden er andere ambities uit het Kapels Sportakkoord gerealiseerd.
c) Sportcentrum	Een nieuw sportcentrum, incl. doelgroepenbad	De bouw wordt gestart en voor de zomer van 2022 wordt het nieuwe complex in gebruik genomen.

2. Onderwijs

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
Onderwijshuisvesting	Een bouwplan voor het kindcentrum Wemeldinge	Nieuwbouw voor de scholen in Wemeldinge wordt voorbereid.

3. Cultuur

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
Cultuur	Een divers aanbod van culturele voorzieningen.	We vragen de Cultuurraad om ook te kijken naar culturele activiteiten voor jongeren.

Wat mag het kosten?

Leren en leven	2020	2021	Verschil
Onderwijs	1.720	1.819	99
Cultuur	600	619	19
Sport en Spel	876	891	15
Welzijnsactiviteiten	244	188	-56
Lasten	3.441	3.518	77
Onderwijs	-326	-328	-2
Cultuur	-4	-4	0
Sport en Spel	-158	-159	0
Welzijnsactiviteiten	-26	-26	0
Mutatie reserves	-340	-318	22
Baten	-854	-833	21
Totaal	2.587	2.685	98

Relevante beleidsdocumenten

- Integraal huisvestingsplan Onderwijs
- Ontwikkelingsperspectief recreatie
- Verordening leerlingenvervoer gemeente Kapelle 2016
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Kapelle 2016
- Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs 2016
- Erfgoedverordening gemeente Kapelle 2010

- Subsidieverordening gemeente Kapelle 2017
- Subsidieverordening peuteropvang en voor- en voegschoolse educatie
- Onderwijsachterstandenbeleid
- Nota Sport, spel en bewegen 2013-2028
- Kadernota preventiebeleid Sociaal Domein gemeente Kapelle
- Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen gemeente Kapelle 2017

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2019	2020	2021	Eenheid	Bron
Absoluut verzuim	-	-	-	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
Relatief verzuim	-	-	-	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie(vsv-ers)	-	-	-	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado
Niet-Sporters	-	-	-	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

-Cijfers niet voorradig

Programma Economie

Samenvatting

Het programma Economie gaat over de volgende onderwerpen: maatschappelijke accommodaties en dorpshuizen, economische bedrijvigheid, grondexploitatie en toerisme en recreatie. Belangrijke punten uit het samenwerkingsakkoord zijn voor dit programma de toeristische aantrekkelijkheid van Wemeldinge, de uitgifte van bedrijfsgrond, de huisvesting van arbeidsmigranten en het kernenbeleid.

Ontwikkelingen

De stikstofproblematiek en de Coronacrisis zijn sterk van invloed op de economie. Zonder dat de effecten en de duur daarvan goed te voorspellen zijn, kan gesteld worden dat de komende jaren in het teken zullen staan van economisch herstel. Gelijktijdig staat het bedrijfsleven voor de opgave om de transitie naar duurzaamheid te maken. Deze ontwikkelingen vormen niet alleen een uitdaging voor de bestaande bedrijven, maar biedt ook kansen voor innovatieve en vernieuwende ondernemers. Ook het compensatiepakket 'Wind in de Zeilen' is voor Vlissingen en Zeeland een grote kans om de Zeeuwse economie duurzaam te versterken. Binnen de regio de Bevelanden streven wij naar een structurele samenwerking op strategisch niveau met de overige gemeenten, het bedrijfsleven en het onderwijs.

1. Toerisme

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Toeristische aantrekkelijkheid	Toeristische aantrekkelijkheid van Wemeldinge versterken, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van de inwoners.	Door middel van burgerparticipatie in de kern Wemeldinge willen we het werkdocument Masterplan Wemeldinge ontwikkelen tot een breed gedragen richtinggevend koersdocument. In overleg met de ondernemers en inwoners opstellen en vaststellen van uitvoeringsagenda Masterplan Wemeldinge. Participeren in de Regiodeal Zeeuws-Vlaanderen.

2. Bedrijfsgrond

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Uitgifte bedrijfsgrond	De bedrijfsgronden die beschikbaar zijn of beschikbaar komen, worden bij voorkeur uitgegeven aan bedrijven die voldoende werkgelegenheid met zich meebrengen.	Herzien regionale bedrijventerrein-programmering. Verkennen en voorbereiden van uitbreiding Smokkelhoek. Bedrijven actief benaderen.

3. Huisvesting arbeidsmigranten

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Huisvesting	Voldoende huisvesting voor arbeidsmigranten.	Samen met de buurgemeenten bevorderen dat de huisvesting van arbeidsmigranten zich kwalitatief en kwantitatief ontwikkeld.

4. Kernenbeleid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Dorpsvisie Schore	Versterken van de leefbaarheid van Schore.	Uitvoering geven aan de dorpsvisie Schore.
b) Detailhandel	Een aantrekkelijk winkelbestand.	Voor de kernen Kapelle en Wemeldinge een detailhandelsvisie opstellen.

Wat mag het kosten?

Economie	2020	2021	Vershil
Economische bedrijvigheid	202	200	-2
Grondexploitatie	7.579	5.447	-2.132
Dorpshuizen	325	269	-56
Toerisme en recreatie	126	154	28
Overige accommodaties	40	51	10
Lasten	8.272	6.120	-2.152
Grondexploitatie	-8.126	-5.697	2.429
Dorpshuizen	-48	-48	0
Toerisme en recreatie	-1	-1	0
Overige accommodaties	-46	-59	-13
Mutatie reserves	-116	0	116
Baten	-8.337	-5.805	2.533
Totaal	-65	316	380

Relevante beleidsdocumenten

- Recreatievisie 2017-2021
- Toeristische agenda de Bevelanden 2016 – 2023
- Economische Agenda de Bevelanden 2016 – 2021
- Nota grondbeleid 2018
- Regionale bedrijventerreinenprogramma de Bevelanden 2018
- Dorpsvisie Schore

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2019	2020	2021	Eenheid	Bron
Functiemenging	48,2%	-	-	%	LISA
Vestigingen (van bedrijven)	-	-	-	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA

-Cijfers niet voorradig

Overzicht Middelen

Samenvatting

Het overzicht Middelen gaat over enerzijds de opbrengsten die de gemeente ontvangt vanuit de algemene uitkering, belasting en heffingen, dividend en anderzijds de kosten van overhead en vennootschapsbelasting. Belangrijke punten uit het samenwerkingsakkoord zijn dat de gemiddelde (woon)lasten voor huishoudens en bedrijven met maximaal de inflatiecorrectie verhoogd worden en de leges in het algemeen kostendekkend geheven worden.

Ontwikkelingen

Landelijk:

- Herziening Financiële Verhouding: In de decembercirculaire 2020 komt duidelijkheid over de trajecten rond de heroverweging van de financiële verhouding en de herziening van de verdeelmodellen sociaal domein. Deze zijn gericht op een invoering van een nieuwe verdeling van het Gemeentefonds per 2022.
- Vanaf 2022 worden alle WOZ-taxaties gebaseerd op de gebruiksoppervlakte. Het doel van deze verandering is uniformiteit te creëren in de waardering van gebouwen. Tevens geeft dit meer duidelijkheid voor burgers, omdat bij verkoop van huizen e.d. ook in vierkante meters wordt gerekend. Tot op heden wordt er getaxeerd op kubieke meter inhoud. Het taxeren op gebruiksoppervlakte wordt als verplichting opgelegd door de Waarderingskamer. Bij het niet voldoen aan deze verplichting, geeft de Waarderingskamer geen goedkeuring voor het verzenden van de beschikkingen in 2022. Om hieraan te voldoen, moeten de gebruiksoppervlakten van alle objecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) juist en volledig zijn gevuld. Het vullen van de juiste gebruiksoppervlakte in de BAG is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Dit project doen we in samenwerking met Sabewa Zeeland.
- Afschaffing van de precariobelasting in 2022.

Regionaal:

- De procedure tussen de gemeente Hulst en Enduris voor de precariobelasting vanaf 2016 loopt bij de rechtbank. Er is nog geen uitspraak.

Lokaal:

- De bedragen van de precarioanslagen Enduris worden opgenomen in een voorziening.

1. Financieel beleidskader

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
a) Een verantwoord financieel beleid binnen een structureel sluitende meerjarenbegroting.	De gemiddelde (woon)lasten voor huishoudens en bedrijven met maximaal de inflatiecorrectie verhoogd worden.	<ul style="list-style-type: none">• Voorbereiden op taxeren WOZ naar gebruikersoppervlakte in samenwerking met Sabewa Zeeland.• De inflatievergoeding is vastgesteld op 2,2%.
	De leges zullen in het algemeen kostendekkend worden geheven	De bouwleges stijgen harder dan de inflatie. De kostendekkendheid komt uit op 95%.
b) Voor gezonde gemeentefinanciën zijn het weerstands-vermogen en de financiële kengetallen (netto schuldquote, solvabiliteit,	De investering in het nieuwe sportcomplex betekent een stijging van de netto schuldquote. Mocht de ontwikkeling van (een van de)	In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de kengetallen opgenomen en een meerjarenprognose gegeven.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen in 2021?
grondexploitatie, belastingcapaciteit en structurele exploitatieruimte) maatgevend.	kengetallen daar aanleiding toe geven, zal de focus gericht zijn op versterking daarvan.	
c) Voldoen aan rechtmatigheidsverantwoordingswet in 2021	Rechtmatigheidsverantwoording door college i.p.v. accountant	<p>In beeld brengen van de opzet, bestaan en werking van de significante processen;</p> <p>Opstellen interne controleplan 2021;</p> <p>Uitvoeren van Verbijzonderde Interne Controle (VIC);</p> <p>Rapportage / advies over de interne beheersing van de organisatie inclusief de status m.b.t. de weg naar de rechtmatigheidsverantwoording.</p>

Wat mag het kosten?

Middelen	2020	2021	Verschil
Algemene dekkingsmiddelen			
Belastingen en heffingen	227	177	-50
Geldmiddelen	544	585	42
Lasten	771	763	-8
Belastingen en heffingen	-6.840	-7.304	-465
Geldmiddelen	-711	-751	-40
Algemene uitkering	-17.081	-17.822	-741
Baten	-24.631	-25.877	-1.246
Saldo alg. dekkingsmiddelen	-23.860	-25.114	-1.254
Overhead			
Overhead	4.159	5.008	849
Lasten	4.159	5.008	849
Overhead	-332	-789	-457
Mutatie reserves	-516	-52	464
Baten	-848	-841	7
Saldo overhead	3.311	4.167	856
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting	294	6	-288
Lasten	294	6	-288
Mutatie reserves	-294	-6	288
Baten	-294	-6	288
Saldo vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal	-20.550	-20.948	-398

Beleidsindicatoren

Naam indicator	2019	2020	2021	Eenheid	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	242	251	252	Duizend euro	CBS
Demografische druk	62,7%	63,0%	-	%	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	614	650	689	In Euro's	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	755	764	783	In Euro's	COELO

-Cijfers niet voorradig

Uitkering gemeentefonds

Deze uitkering hebben we gebaseerd op de septembercirculaire 2020. Onderstaand treft u een specificatie aan van deze uitkering over 2021 tot en met 2024. De extra middelen jeugdhulp zijn ook voor 2023 en 2024 opgenomen in de begroting. Tevens is in 2021 incidenteel de opschalingskorting geschrapt.

Gemeentefonds	2021	2022	2023	2024
Algemene Uitkering	16.517	16.842	16.900	17.173
Integratie- en decentralisatie-uitkeringen	1.255	1.167	1.114	1.120
Extra middelen jeugdhulp			185	185
BTW-Compensatiefonds	50	50	50	50
TOTAAL	17.822	18.059	18.249	18.528

Overhead

Overhead	2021	2022	2023	2024
Lasten	5.008	4.998	5.130	5.364
Kosten organisatie	2.629	2.790	2.882	3.108
Beleid en dienstverlening	23	23	23	23
Leefomgeving	74	74	74	74
Middelen	119	111	137	130
Staf	14	14	14	14
P&O	131	107	107	135
Gemeentehuis	352	296	307	293
GR de Bevelanden	890	877	881	881
E-Kapelle	143	118	118	118
Voorl. en comm.	72	28	28	28
Juridische zaken	8	8	8	8
Ondernemingsraad	7	7	7	7
Representatie	8	8	8	8
Regiobureau OZO	451	451	451	451
Best. Samenwerking	89	89	89	89
Baten	789	796	802	802
Kosten organisatie	335	342	348	348
Leefomgeving	13	13	13	13
Middelen	3	3	3	3
Huisvest. Gemeentehuis	1	1	1	1
Regiobureau OZO	438	438	438	438
Totaal overhead	4.219	4.203	4.328	4.561

In de paragraaf bedrijfsvoering is een toelichting gegeven over de overhead, alle wijzigingen zijn hierin toegelicht. Hieronder staan de baten en lasten van overhead, de verschillende posten geven de kosten dan wel baten weer. Enkele posten lichten we toe.

Onder de lasten staan diverse posten, de grootste "kosten organisatie" zijn de salariskosten van de ambtelijke organisatie. De post P&O bestaat voornamelijk uit: opleidingskosten, arbo diensten en aansprakelijkheidsverzekering. De post "GR de Bevelanden" betreft alle medewerkers van Directie, P&O, ICT en IV ondergebracht bij de Gemeenschappelijke regeling. E-Kapelle is de verzameling van alle software updates aanpassingen en wensen om data gedreven te werken. Onder Regiobureau OZO staan alle lasten van het regiobureau, gemeente Kapelle verzorgt de administratie van het regiobureau. Bestuurlijke samenwerking bestaat uit alle lasten die voortkomen uit samenwerkingsverbanden (VNG, VZG, OZO en platform de Bevelanden).

Onder de baten staat "kosten organisatie" dit is de doorrekening van personeel voor grondexploitatie en projecten. De baten voor Regiobureau OZO zijn alle bijdragen van gemeenten en provincie voor het Regiobureau OZO.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Beleid	BBV
Raming van de inkomsten	Verordeningen (belastingen en heffingen)
Overzicht kostendekking met uitgangspunten	Beleidsdocumenten
Lokale lastendruk	
Kwijtscheldingsbeleid	

In deze paragraaf staat informatie over de gemeentelijke belastingen en heffingen. Naast het beleid rondom lokale heffingen geven we een overzicht van de opbrengsten, de kostendekkendheid en de lokale lastendruk.

Het beleidsuitgangspunt voor de lokale heffingen van gemeente Kapelle is een stijging gelijk aan de inflatie van 2,2%. Dit percentage is door de Vereniging Zeeuwse Gemeenten vastgesteld. De werkelijke lastendruk van een gemiddeld gezin stijgt met 2,5%.

Beleid

Kapelle streeft naar een evenwichtige ontwikkeling van de lastendruk. Uitgangspunt is dat de lokale heffingen de inflatie volgen en gaan uit van 2,2% stijging. De leges zullen in het algemeen kostendekkend worden geheven. Bij de berekeningen van de kostendekking is de handreiking kostenonderbouwing lokale heffingen gehanteerd. Sabewa Zeeland verzorgt de heffing en invordering van de OZB, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting, forensen- en toeristenbelasting en de waardebepaling op grond van de Wet WOZ. Ook verzorgt Sabewa Zeeland de kwijtschelding.

Overhead

Vanaf 2017 nemen wij in de paragraaf lokale heffingen een overzicht op van baten en lasten voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van de kosten. In het BBV zijn geen voorschriften opgenomen over hoe de overhead aan de tarieven moet worden toegerekend. De keuze daarover is aan uw raad. De commissie BBV eist dat u deze keuze vastlegt in de financiële verordening. Deze verordening is in uw raadsvergadering van 16 april 2019 vastgesteld. In de verordening is de systematiek van toerekenen van overhead aan de taakvelden opgenomen:

Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt uitgegaan van de volgende toerekening: ((Personeelslasten taakveld + inhuur derden taakveld)/ (totale personeelslasten alle taakvelden + inhuur derden alle taakvelden exclusief overhead)) x overhead = opslag taakveld.

Met ingang van de begroting 2020 wordt deze methode in de tariefberekening toegepast. Het toe te rekenen % overhead-opslag bedraagt in 2021 78% (in 2020 72%).

Belasting/heffing	Bestemd voor	Vrij besteedbaar	Kosten dekkendheid	Verhoging	Toelichting
Onroerende-zaakbelasting		ja	-	WOZ-waarde-ontwikkeling 3% en areaal van 76 woningen.	Het waarde niveau wordt bepaald op de peildatum 1-1, die een jaar vóór het belastingjaar ligt.
Rioolheffing	Bestemd voor de aanleg, het onderhoud en de vervanging van het gemeentelijk rioolsysteem.	-	ja	Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid.	Per huishouden wordt een tarief in rekening gebracht (eenpersoonshuishouden en meerpersoonshuishouden). Het tarief voor een eenpersoonshuishouden bedraagt 75% van het tarief voor een meerpersoonshuishouden. De niet woningen worden aangeslagen op basis van de WOZ-waarde.
Afvalstoffenheffing huishoudens	Bestemd ter dekking van de lasten van de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval. De lasten worden omgeslagen over het Diftar tarief.	-	ja	Uitgangspunt is 100% kostendekkendheid.	De 100% kostendekking wordt voor het jaar 2021 niet gehaald. Binnen de afvalstoffenheffing is rekening gehouden met een variabel deel in de opbrengsten zijnde het aantal ledigingen. Uitgangspunt voor 2021 is 40.000 ledigingen voor laagbouw en 10.000 ledigingen voor hoogbouw. De ledigingen kennen met ingang van 2021 een gedifferentieerd tarief. Het vaste tarief voor een eenpersoonshuishouden bedraagt 90% van het vaste tarief voor een meerpersoonshuishouden.
Afvalstoffenheffing bedrijven		ja	-		Privaatrechtelijk en een uitsterfconstructie.
Lijkbezorgingsrechten	Aanleg en onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen.	ja	-	Toepassing 2,2% inflatie. Extra inkomsten € 20.000	Het aantal uit te geven graven schatten we hoger in.

Belasting/heffing	Bestemd voor	Vrij besteedbaar	Kosten dekkendheid	Verhoging	Toelichting
Leges		-	ja	Maximaal 100% kostendekkendheid.	Als er sprake is van tekort op een dienst kan deze gedekt worden uit het overschot van een andere dienst.
Forensenbelasting		ja	-	WOZ-waarde, en 2,2%	
Toeristenbelasting		ja	-	ja	€ 1,25 per persoon per overnachting
Hondenbelasting	Verordening	ja	-	2,2%	
Precariobelasting		ja	-	-	Tot 2022.

Totale raming van de inkomsten:

Belasting/heffing		2020	2021	2022	2023	2024
Onroerende zaakbelasting	Eigenaren woningen	1.442	1.478	1.515	1.553	1.553
Onroerende zaakbelasting	Eigenaren niet-woningen	409	419	429	440	440
Onroerende zaakbelasting	Gebruikers niet-woningen	579	593	608	624	624
Totaal onroerende zaakbelasting		2.430	2.490	2.553	2.616	2.616
Totaal opbrengst rioolheffing		1.588	1.535	1.593	1.645	1.699
Totaal opbrengst afvalstoffenheffing	excl. bedrijfsafval	1.353	1.423	1.489	1.556	1.556
Lijkbezorgingsrechten		200	224	229	234	238
Forensenbelasting		54	56	57	58	58
Toeristenbelasting		215	219	224	228	228
Hondenbelasting		68	70	71	73	73
Precariobelasting*		290	290	0	0	0

* Enduris heeft een procedure aangespannen tegen de opgelegde aanslagen, deze wordt 100% opgenomen in de voorziening precario.

Overzicht kostendekking afvalstoffen-, rioolheffing en lijkbezorgingsrechten:

	Afvalstoffenheffing 2020	Afvalstoffenheffing 2021	Rioolheffing 2020	Rioolheffing 2021	Lijkbezorging 2020	Lijkbezorging 2021
Kosten taakveld (inclusief omslagrente)	€ 1.358	€ 1.328	€ 1.242	€ 1.334	€ 262	€ 253
Opbrengst taakveld	€ 161	€ 106	€ 24	€ 25	€ 7	€ 8
Netto kosten taakveld	€ 1.197	€ 1.222	€ 1.218	€ 1.309	€ 255	€ 245
Overhead	€ 64	€ 78	€ 76	€ 82	€ 117	€ 121
BTW	€ 240	€ 227	€ 294	€ 144	€ 0	€ 0
Totale kosten	€ 1.501	€ 1.527	€ 1.588	€ 1.535	€ 372	€ 366
Opbrengst heffingen	€ 1.359	€ 1.429	€ 1.588	€ 1.535	€ 200	€ 224
Dekking	90%	94%	100%	100%	54%	61%

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. Uitgangspunt is dat alle kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval voor 100% in het tarief worden meegenomen. De stijging van de netto-kosten in 2021 ten opzichte van 2020 wordt onder meer veroorzaakt door een daling van de verwachte opbrengsten voor papier en kunststof en door lagere marktvergoedingen per ton.

Het ophogen van het tarief voor 1-persoonshuishoudens naar 90% van het tarief voor een meer-persoonshuishouding werkt door in de kostendekking. De dekking van de kosten stijgt in 2021 ten opzichte van 2020 van 90% naar 94%. Het voorstel is om in 3 jaar tijd weer 100% kostendekkend te zijn. In de periode 2021-2023 houden we daarom rekening met een stijging van het vaste tarief voor alle huishoudens met 4% extra bovenop de inflatie van 2,2%.

Binnen de afvalstoffenheffing is rekening gehouden met een variabel deel in de opbrengsten. Deze variabele opbrengst is afhankelijk van het aantal ledigingen in het jaar. Op basis van ervaringscijfers passen we het aantal ledigingen neerwaarts aan en gaan we voor 2021 uit van 40.000 ledigingen voor laagbouw en 10.000 ledigingen voor hoogbouw. In 2021 starten we met het toepassen van een oplopend tarief per lediging, naarmate meerdere keren wordt aangeboden. Het basistarief voor de eerste 13 ledigingen bedraagt € 8,00. Daarna rekenen we een tarief van € 10,00. Bij meer dan 20 ledigingen bedraagt het tarief € 12,00. Hiermee verwachten we dat het aantal ledigingen daalt. Dit kan op termijn een besparing in de ophaalkosten opleveren. Het tarief voor hoogbouw bedraagt € 1,25.

Rioolheffing

De aanleg, het onderhoud en vervanging van het gemeentelijk rioolsysteem wordt betaald via de rioolheffing. Uitgangspunt hierbij is 100% kostendekkendheid. Per huishouden wordt een tarief in rekening gebracht. Het tarief voor een eenpersoonshuishouden bedraagt 75% van het tarief voor een meerpersoonshuishouden. De niet-woningen worden aangeslagen op basis van de WOZ-waarde.

Op begrotingsbasis vindt een toevoeging aan de voorziening riolering plaats. Deze toevoeging is gebaseerd op het vGRP en wordt aan het eind van het jaar in mindering gebracht op de uitgevoerde vervangingsinvesteringen. In de begroting 2021 is rekening gehouden met een toevoeging aan de voorziening van € 600.000. Voor 2021 realiseren we 100% kostendekking met toepassing van een tariefstijging van 2,2%, gelijk aan het inflatiepercentage.

Lijkbezorging

Het tarief voor de lijkbezorging is niet kostendekkend. Het onderdeel begraafplaatsen is arbeidsintensief. We hebben de trend van de laatste jaren doorgetrokken en het aantal te verwachten begravingen opgehoogd. Dit resulteert in een hogere opbrengst. Hiermee wordt een betere kostendekking gerealiseerd.

Lokale lastendruk:

Lasten	Coelo 2018	Coelo 2019	Coelo 2020*	Begroting 2021
Rioolheffing (meerpersoons)	278	259	268	274
Afval (meerpersoons)	223	251	229*	247*
OZB (WOZ-waarde € 252.000)	266	259	267	262
Totaal lasten	767	769	764	783

*COELO houdt minimaal rekening met diftar, getoonde bedrag betreft eigen berekening vast tarief plus 7 ledigingen.

In bovenstaand voorbeeld is een berekening gemaakt van een gemiddeld gezin (conform Coelo), de lokale lasten stijgen in 2021 2,5%.

Overzicht kostendekking leges

Hoofdstuk Product	2020			2021		
	Lasten	Baten	%	Lasten	Baten	%
Titel 1 Algemene dienstverlening	638	126	20%	558	145	26%
Burgerlijke stand	70	13	19%	60	14	23%
Reisdocument	283	55	20%	245	55	23%
Rijbewijzen	216	45	21%	179	63	35%
Verstrekingen BRP	72	12	17%	78	13	16%
Titel 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	533	484	91%	590	510	87%
Omgevingsvergunning	470	469	100%	519	495	95%
Bestemmingswijziging	64	15	24%	71	15	21%
Titel 3 Dienstverlening vallen onder Europese dienstenrichtlijn	25	14	53%	21	14	64%
Horeca	5	3	62%	5	3	59%
Vent- en straatvergunning	16	9	59%	11	9	87%
APV	5	1	25%	5	1	23%
Totaal	1197	623	52%	1169	668	57%

De totale lasten laten een lichte daling zien in 2021 ten opzichte van 2020. De totale baten nemen toe met de indexatie. De leges omgevingsvergunning zijn met 4% extra verhoogd bovenop de 2,2% indexatie. Hiermee blijft de kostendekkendheid van de leges omgevingsvergunning nog onder de 100%. Als gevolg van de lichte daling van de lasten en stijging van de opbrengsten is het kostendekkendheidspercentage 2021 ten opzichte van 2020 met 5% gestegen. Binnen de verordening is van een meer dan kostendekkende opbrengst geen sprake.

Het toeschrijven van kosten voor toezicht en handhaving aan de leges omgevingsvergunning is niet voorgeschreven. De lasten omgevingsvergunning 2020 zijn hierdoor aangepast.

Kwijtscheldingsbeleid

- Wanneer iemand een laag inkomen heeft kan kwijtschelding worden aangevraagd. Verzoeken om kwijtschelding worden getoetst aan landelijke normen (Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Leidraad kwijtschelding gemeentelijk en - waterschapsbelastingen).
- Kwijtschelding is mogelijk voor rioolheffing gebruik woningen, hondenbelasting en voor een gedeelte van de afvalstoffenheffing.
- In de begroting is € 35.000 gereserveerd voor kwijtscheldingen.

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Inventarisatie weerstandscapaciteit	BBV
Inventarisatie risico's en beheersmaatregelen	Financiële verordening
Beleid t.a.v. risico's en weerstandsvermogen	Nota weerstandsvermogen en risicomangement
Verplichte kengetallen	

Visie

Het weerstandsvermogen van de gemeente geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit in gevaar komt. Het behoud van een voldoende weerstandsvermogen is van belang om de continuïteit van de organisatie bij de uitvoering van het vastgestelde beleid te waarborgen.

Begrippen

- Weerstandsvermogen: de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in de ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit).
- Weerstandscapaciteit: middelen waarover de gemeente beschikt / kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Naast het eigen vermogen zijn dit onbenutte inkomstenbronnen en bezuinigingsmogelijkheden.
- Risico¹: kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaalde (financiële) impact. De risico's relevant voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen en die een financieel gevolg kunnen hebben.
- Kans²: de mogelijkheid dat er schade wordt veroorzaakt door een gebeurtenis.
- Benodigde weerstandscapaciteit: kans vermenigvuldigd met de financiële impact van het risico.
- Financiële impact: de ernst van de financiële schade wanneer deze optreedt.

	Incidenteel	Structureel
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	X	
Bestemmingsreserves (vrij besteedbaar)	X	
Onbenutte belastingcapaciteit		X
Eventuele begrotingsruimte		X
Kostenreductie (bezuinigingen)		X

Beschikbare weerstandscapaciteit

Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen moet worden gekeken naar de structurele weerstandscapaciteit en de incidentele weerstandscapaciteit. Onder incidentele weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit die de gemeente heeft om éénmalige tegenvallers op te vangen. Onder structurele weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen die permanent inzetbaar zijn om tegenvallers op te vangen.

¹ Grote risico's die slechts in zeer zeldzame gevallen voordoen, zijn niet meegenomen in de inventarisatie. Dan moet bijvoorbeeld gedacht worden aan een grote ramp op de Westerschelde. Er zal dan direct opschaling naar minimaal het niveau van de provincie en de Veiligheidsregio plaatsvinden.

² De kans wordt uitgedrukt in een viertal klassen: zeer laag (10%), laag (25%), middel (50%) en hoog (90%).

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit:

Beschikbare incidentele weerstandscapaciteit	Stand 31-12-2020	Stand 31-12-2021
Algemene reserve niet vrij besteedbaar	1.425	1.425
Algemene reserve vrij besteedbaar (excl. verplichtingen)	2.089	2.003
Bestemmingsreserve(s) (excl. verplichtingen)	800	800
Reserves exploitatie bouwgrond	710	704
Onbenutte belastingcapaciteit	Pm	Pm
Begrotingsruimte	0	81
Kostenreductie (bezuinigingen)	Pm	Pm
Totaal	5.024	5.013

Inventarisatie risico's

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstandscapaciteit
Grondexploitaties					
Voor de uitbreidingslocaties wordt een actieve grondpolitiek gevoerd. Om de begroting 2021 sluitend te maken zijn winstnemingen genomen op de grondexploitatie.	Rondom grondexploitaties wordt veel gewerkt met inschattingen van te verwachte kosten en opbrengsten en de 'timing/fasering' daarvan. Er is sprake van complexe verslaggevingsregels rondom grondexploitaties en zijn kleine afwijkingen in inschattingen van directe invloed op de waardering van de grondexploitaties in de gemeentelijke jaarrekening en op het te verantwoorden resultaat.	<ul style="list-style-type: none">• Jaarlijkse actualisatie van de grond exploitatieplannen.• We houden een reserve grondexploitaties aan om de ontstane VPB-last bij winstneming te kunnen dekken.	Ze er Laag	€ 250.000	€ 25.000

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstands-capaciteit
Exploitatie sportcentrum					
Het sportcentrum Groene Woud wordt in één keer geheel vernieuwd. Voor het nieuwe sportcentrum, dat in 2022 in gebruik wordt genomen, zijn de exploitatielasten oorspronkelijke geraamd op € 811.000 en na de aanbesteding verlaagd naar € 684.000.	De exploitatielasten die voortvloeien uit de bouw en het onderhoud van het nieuwe sportcentrum liggen inmiddels vast. Het herzien van de exploitatie- en huurovereenkomst moet nog afgerond worden. De gezamenlijke verkenning resulteert in een neutrale exploitatie.	Ontwikkelingen worden gevolgd en waar nodig wordt bijgestuurd.	Zeer Laag	PM	PM
Garantstellingen					
De Regionale Woningbouwvereniging Samenwerking (RWS) heeft leningen aangetrokken, waarvoor de gemeente garant staat.	Als de RWS niet aan zijn aflossingsverplichtingen kan voldoen, zal de gemeente worden aangesproken.	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks overleg met de RWS over het jaarverslag. • Info van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw opvragen. 	Zeer laag	PM	PM
Leges omgevingswet					
Voor het aanvragen van een omgevingsvergunning worden leges in rekening gebracht, waarbij het uitgangspunt is dat deze inkomsten kostendekkend zijn.	De daadwerkelijk gerealiseerde inkomsten uit deze leges fluctueren sterk en zijn afhankelijk van de bouwactiviteiten waar een aanvraag voor moet worden ingediend. Vooral als er geen grote bouwprojecten zijn, zullen deze legesinkomsten achterblijven bij de raming. Dit laat zich moeilijk plannen dan wel sturen.	Flexibele inhuur van specialistische kennis voor het beoordelen van een aanvraag, zodat de kosten beperkt kunnen worden.	Laag	€ 100.000	€ 25.000
Jeugdhulp					
We geven uitvoering aan het actieplan Jeugdhulp en stellen daarbij hoge ambities om de kosten jeugdhulp terug te dringen. Aan de andere kant weten we dat binnen de jeugdhulp 1 casus het verschil kan maken in de kosten; de begroting is risicovol.	De ambitie is om in 2021 de lasten van jeugdhulp af te laten nemen ten opzichte van 2019. Het risico dat deze ambitie niet gerealiseerd wordt is reëel.	We geven uitvoering aan het actieplan om kosten te reduceren.	Hoog	€ 100.000	€ 90.000

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstands-capaciteit
Gecertificeerde Instelling (GI)					
Een Gecertificeerde Instelling voert maatregelen uit in het kader van de jeugdreclassering en jeugdbescherming. De Zeeuwse GI Intervence staat financieel onder spanning. Al meerdere malen is een instandhoudingsbijdrage van de gemeenten nodig gebleken.	In 2021 is er wederom een instandhoudingsbijdrage nodig.	Intervence moet op een andere manier gaan werken / er worden alternatieven voor Intervence gezocht.	Hoog	€ 65.000	€ 58.500
Bijstandsuitkeringen					
De Corona-maatregelen hebben een economische recessie tot gevolg waardoor mensen hun baan verliezen. De gevolgen kunnen voor langere tijd zijn. De economie zal tijd nodig hebben om te herstellen.	We achten een stijging van 10% van het aantal mensen dat een beroep doet op een bijstandsuitkering reëel voor Kapelle. Dit is gezien de economische status van Kapelle lager dan het landelijk gemiddelde. Derhalve wordt de kans als laag ingeschat.	Effecten monitoren. Mogelijk volgt compensatie vanuit het Rijk, dit is nu onbekend.	Laag	€ 150.000	€ 37.500
Open einde regelingen					
De gemeente kent diverse open einde regelingen: de Wmo 2015, de Wmo 2007, de Jeugdwet en de Participatiewet. Één of enkele complexe casussen kunnen een grote financiële impact hebben (incl. woningaanpassingen).	Het beroep op de open einde regelingen en de hiermee gemoeide gelden zijn hoger dan de begrote budgetten.	Diverse bijsturingmaatregelen gericht op preventie.	Laag	€ 200.000	€ 50.000
Abonnementstarief Wmo					
Het abonnementstarief, een vast tarief voor de eigen bijdragen aan Wmo-voorzieningen, is per 1 januari 2020 van kracht.	De lagere eigen bijdrage zorgt enerzijds voor een aanzuigende werking op de Wmo, anderzijds dalen de inkomsten voor de gemeente. Aangezien de Wmo een open einde regeling betreft bestaat de kans dat de gemoeide gelden hoger zijn dan de begrote budgetten.	Effecten monitoren en bijsturen naar aanleiding van de wetswijziging.	Middel	€ 200.000	€ 100.000

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstandscapaciteit
Gemeenschappelijke regelingen					
Diverse gemeentelijke activiteiten zijn bij gemeenschappelijke regelingen ondergebracht. De uitgaven van gemeenschappelijke regelingen behoren tot de verplichte uitgaven van de gemeente.	Een hogere bijdrage aan één of meerdere gemeenschappelijke regelingen.	<ul style="list-style-type: none"> • We actualiseren de nota verbonden partijen. • We bezien op welke manier we invulling willen geven aan ons opdrachtgeverschap. • We zijn betrokken bij de werkgroep verbonden partijen. Hier wordt o.a. gekeken naar de dienstverlening vanuit GR'en aan de deelnemende gemeenten, de positie van de gemeenteraden en de rol van de begeleidingscommissies. • De GR laat een onderzoek uitvoeren naar de governancestructuur van de GR. Hierin wordt een analyse gemaakt van de vastgelegde situatie in relatie tot de feitelijke werking. Hieruit worden aanbevelingen en adviezen voor verbetering van het functioneren van de GR verwacht. 	Middel	€ 400.000	€ 200.000
Bedrijfsvoering					
De bedrijfsvoering is dynamisch. Er zijn diverse invloeden op de kosten van de bedrijfsvoering.	Hoger incidentele of structurele kosten voor de bedrijfsvoering, door bijvoorbeeld het voldoen aan de Wet Banenafpraak of verzuim.	Monitoren kosten bedrijfsvoering.	Middel	€ 50.000	€ 25.000

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstands-capaciteit
Cybercrime en fraude					
Cybercrime is als computers het doelwit zijn van criminele activiteiten. Fraude is bedrog, waarbij zaken anders worden voorgesteld dan ze zijn, door op papier of digitaal een onjuiste weergave te geven van de werkelijkheid.	Niet voldoende beschermd en/ of de handelingen niet verricht volgens de controleprotocols.	Inzicht krijgen in de risico's van cybercrime-incident. Procedures nagaan.	Laag	€ 100.000	€ 25.000
Informatiebeveiliging					
Wanneer gegevens van inwoners of bedrijven in handen vallen van derden die geen toegang tot deze gegevens mogen hebben, is sprake van een datalek en/of schending van de privacy. De veilige omgang met informatie heeft te maken met de organisatie, de werkprocessen, beschermingsmaatregelen en de controle op deze drie.	Bij ontoereikendheid bij de informatiebeveiliging kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Bij het niet-naleven van de AVG kan de Autoriteit Persoonsgegevens boetes opleggen die kunnen oplopen tot € 20.000.000.	Bewustzijn borgen in de organisatie en processen. In GR verband de kennis, continuïteit en samenwerking borgen van diverse functies.	Laag	€ 100.000	€ 25.000

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstandscapaciteit
Corona					
De Corona crisis heeft impact op vrijwel de hele gemeentebegroting. Wanneer en hoeveel zal de komende jaren zichtbaar worden.	<p>We dienen echter rekening te houden met:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toename bijstandsuitkeringen en bijstandsuitkeringen zelfstandigen (BBZ); 2. Toename zorgvraag sociaal domein; 3. Terugvordering uitgestelde belastingen (al dan niet oninbaar); 4. Doorloop extra kosten veiligheid en volksgezondheid bij aanhoudende pandemie; 5. Stimulering lokale economie; 6. Uitstel investeringen, of juist naar voren halen van investeringen; 7. Groei van niet betalende debiteuren; 8. Verhoging bijdrage aan de GR GGD; 9. Onvoldoende compensatie door Rijksoverheid van de kosten van de crisis; 10. Lagere algemene uitkering; 11. Hoger risicoprofiel van bestaande risico's. 	<p>Wij hanteren nu de volgende uitgangspunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 het rijk vergoedt een groot deel van de hogere kosten en gedeerde inkomsten. 2 de meerkosten dekken we waar mogelijk met bestaande budgetten. 3 De financiële effecten die overblijven, komen ten laste van het begrotingsresultaat. <p>Wij blijven de landelijke ontwikkelingen en de (financiële) impact voor onze gemeente op de voet volgen. Wij informeren de raad in de P&C cyclus en op andere momenten als dat nodig is.</p>	Laag	€ 150.000	€ 37.500

	Risico's	Maatregelen	Kans	Maximale financiële impact	Benodigde weerstandscapaciteit
Herverdeling gemeentefonds					
De invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds wordt met één jaar uitgesteld, van 2021 naar 2022. Voor het klassieke deel is aanvullend onderzoek (naar aansluiting kostenstructuur gemeenten) nodig en voor het sociaal domein is een nadere analyse van de uitschieters gewenst	Er zijn drie risico's met betrekking tot het Gemeentefonds: het risico dat het Rijk bezuinigt op de algemene en specifieke uitkeringen uit het Gemeentefonds, het risico dat de verdeling door het Rijk wordt herzien (herverdeeleffecten) en het risico dat de bestaande verdeelmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd (exogene ontwikkelingen). Vanuit de eerste resultaten van het onderzoek blijkt dat plattelandsgemeenten na de herziening van het gemeentefonds naar alle waarschijnlijkheid er op achteruit zullen gaan. Om onder andere deze reden heeft het Ministerie van BZK de invoering van de nieuwe modellen met een jaar uitgesteld. De uitkomsten van de modellen en de financiële gevolgen voor gemeenten worden naar verwachting in de decembercirculaire van het Gemeentefonds gepubliceerd.	Actualiteit rondom dit thema volgen en bijsturen waar mogelijk.	Laag	€ 200.000	€ 50.000
Dividenduitkering BNG					
Jaarlijks wordt een bedrag aan dividend ontvangen.	Externe invloeden zorgen voor onzekere dividend uitkeringen. Bij de corona crisis was de impact groot. Voor 2021 en verder is de impact minimaal.	Behoedzaam ramen en actualiteit rondom dit thema en bijsturen waar mogelijk.	Laag	€ 50.000	€ 12.500

Ratio weerstandsvermogen: € 5.013.000/ € 761.000 = 6,6 (begroting 2020: 8,8)

Bij de begroting 2020 werd uitgegaan van een benodigde weerstandscapaciteit van € 677.500. In 2021 zijn de risico's opnieuw onder de loep genomen. Voornamelijk door de effecten van de Coronacrisis, waarbij het beeld nog onzeker is om deze risico's mee te nemen wordt er vooralsnog uitgegaan dat grotendeels de kosten worden vergoed door het rijk. De overige risico's zijn grotendeels in omvang gelijk gebleven, maar de vooruitzichten blijven vanwege de

vele onzekerheden risicovol. Het “ratio weerstandsvermogen” is verlaagd van 8,8 naar 6,6, maar blijft boven de 2,0 wat gekwalificeerd is “Uitstekend”. Conform de nota weerstandvermogen en risicomanagement 2011 is het ratio weerstandsvermogen uitstekend.

Ratio weerstandvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig
0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen

- Bij ministeriële regeling van 17 juli 2015 zijn nadere regels gesteld over de wijze waarop de kengetallen door gemeenten worden vastgesteld en in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.
- Kengetallen zijn getallen die een verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Kengetallen kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De voorgeschreven kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te dekken of op te vangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaarheid- en wendbaarheid.

Hierbij moet wel opgemerkt worden dat een afzonderlijk kengetal weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente. Omdat de kengetallen in hun onderlinge relatie moeten worden gezien in de beoordeling van de financiële positie is het van belang dat niet alleen de kengetallen worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, maar ook worden voorzien van een adequate toelichting.

Kengetallen *	2019*	2020	2021	2022	2023	2024
Netto schuldquote	100%	109%	109%	139%	159%	177%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	94%	103%	104%	133%	153%	168%
Solvabiliteitsratio	38%	38%	32%	31%	28%	25%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	1%	1%	2%	2%
Grondexploitatie	18%	20%	14%	9%	3%	0%
Belastingcapaciteit	106%	98%	98%	99%	100%	100%

*uit de jaarrekening 2019

Toelichting kengetallen

Kijkend naar de kengetallen is de financiële positie gezond. De begroting is structureel en reëel sluitend. Door de investeringen in het nieuwe sportcentrum en nieuwe onderwijshuisvesting stijgt de netto schuldquote.

Scenario kengetallen **	2020	2021	2022	2023	2024
Netto schuldquote	109%	104%	129%	144%	157%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	104%	98%	123%	138%	150%
Solvabiliteitsratio	38%	35%	35%	33%	32%

Gezien de huidige ontwikkelingen binnen de bedrijventerreinen kan de schuldquote voordelig worden beïnvloed door de positieve resultaten uit de grondexploitatie. Tegenover de geraamde investeringen komen hogere inkomsten te staan, waardoor minder externe financiering nodig is. Dit zal de kengetallen positief beïnvloeden. In “scenario kengetallen” is rekening gehouden met lagere financieringsbedragen. Voor de komende 4 jaar gaat het om 2 mln in 2021, 1 mln in 2022, 1 mln in 2023 en 1 mln 2024. Totaal is er in dit scenario rekening gehouden met een lagere financieringsbehoefte van 5 mln. Hierdoor daalt de netto schuldquote in 2024 van 177% naar 157% en stijgt de solvabiliteit in 2023 van 25% naar 32%.

Daarnaast is de berekening van de netto schuldquote afhankelijk van de totale begroting, doordat grondexploitatie langzaam daalt en daarmee de totale lasten en baten van de begroting, stijgt de netto schuldquote zonder dat er extra middelen zijn aangetrokken.

Toelichting

Netto schuldquote

- Het kengetal “netto schuldquote”, ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van een gemeente. De netto-schuldquote geeft aan of een gemeente investeringsruimte heeft of juist op zijn tellen moet passen. Daarnaast zegt het kengetal ook wat over de flexibiliteit van de begroting. Hoe hoger de schuld is, hoe meer kapitaallasten er zijn, waardoor een begroting minder flexibel wordt. Met name de investeringen in het nieuwe sportcentrum zorgen voor een stijging van de netto schuldquote.
- In de VNG-uitgave “Houdbare overheidsfinanciën” is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaalomzet (<100%) dit als goed kan worden bestempeld. Boven de 130% is het onvoldoende.

Goed	Tot 90%
Matig	90% tot 130%
Onvoldoende	Hoger dan 130%

Solvabiliteitsratio

- De “solvabiliteitsratio” geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Anders gezegd: het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeente.
- Wanneer de helft of meer van het totaal vermogen uit eigen vermogen bestaat, dan is de solvabiliteit goed. Is het kengetal voor solvabiliteit kleiner dan 30%, dan is er veel vreemd vermogen aanwezig.

Goed	50% en hoger
Matig	Tussen 20% en 50%
Onvoldoende	Kleiner dan 20%

Structurele exploitatieruimte

- Het kengetal “structurele exploitatieruimte” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid.

Goed	Structureel hoger dan 0,6%
Matig	Structureel tussen 0% en 0,6%
Onvoldoende	Structureel kleiner 0%

Grondexploitatie

- Het kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde) is ten opzichte van de jaarlijkse baten. Wanneer de gemeente grond tegen de lagere prijs van landbouwgrond heeft aangekocht, loopt de gemeente veel minder risico dan wanneer er dure grond is aangekocht en de vraag naar bouwgrond stagneert.
- Een norm bepalen voor het kengetal grondexploitatie is lastig. De boekwaarde van de gronden en bezit zegt namelijk nog niets over de relatie tussen vraag en aanbod van woningbouw dan wel m²-bedrijventerrein. Maatwerk is hiervoor van toepassing, dat wil onder andere zeggen hoeveel woningen of m²-bedrijventerrein er zijn gepland. Daarnaast is het van wezenlijk belang wat de verwachte vraag zal zijn.
- De boekwaarde van de gronden geeft aan of een gemeente veel middelen heeft gestopt in haar grondexploitatie. Dit geld moet namelijk ook nog terugverdiend worden. Om bovenstaande redenen is geen norm verbonden aan het kengetal grondexploitatie.

Belastingcapaciteit

- De OZB is voor de gemeente de belangrijkste eigen belastinginkomst. Het kengetal “lokale lasten” wordt berekend aan de hand van de ozb-lasten en rioolheffing voor een gezin bij een gemiddelde woz-waarde plus de afvalstoffenheffing voor een gezin.
- Zowel bij de rioolheffing als bij de afvalstoffenheffing wordt in onze gemeente uitgegaan van een kostendekkend tarief. Bij de ozb wordt daar niet naar gekeken. De ozb vergelijken we met de norm voor artikel 12. Deze norm ligt op 120% van het gewogen landelijk gemiddelde met betrekking tot het ozb-tarief.
- De uitkomsten liggen boven de woonlasten van het landelijk gemiddelde voor een gezin in het voorafgaande begrotingsjaar. Voor het bepalen van een norm is meer achtergrondinformatie nodig over de opbouw van de landelijk gemiddelde woonlasten. Over deze opbouw beschikken wij nog niet.

Paragraaf Financiering

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
De financiering van de bedrijfsactiviteiten	BBV
De leningen die daarvoor zijn afgesloten	Wet Financiering decentrale overheden (fido)
De wijze waarop de rente wordt doorberekend	Financiële verordening
De risico's en de beheersmaatregelen	Treasurystatuut gemeente Kapelle

Visie

Financiering betreft de wijze waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt voor het uitvoeren van de bedrijfsactiviteiten. Wij doen dit op een transparante manier en kiezen binnen de kaders voor een eenvoudige systematiek.

Risicoprofiel

Financieren gaat gepaard met risico's. Deze worden hieronder in beeld gebracht. Per risico geven we aan of deze risico's ook van toepassing zijn op Kapelle.

Soort risico	Toelichting	Maatregel	Omvang risico
Renterisico	Risico rentestanden	Sturen op wettelijk verplicht kasgeldlimiet, intradaglimiet en renterisiconorm	Laag
Debiteurenrisico	Risico op niet betalen debiteuren	Incassobeleid en voorziening dubieuze debiteuren	Midden
Liquiditeitsrisico	Niet goed in beeld hebben van kasstromen kan leiden tot onnodige rentekosten	Liquiditeitenplanning	Laag

Kredietlimiet en intradaglimiet

Vanaf 1 januari 2019 is er een nieuwe overeenkomst met de BNG bank, de belangrijkste wijziging is het afschaffen van de kasgeldlimiet. Doordat veel gemeenten het limiet niet aangepast hebben op het werkelijk gebruik ontstaat een substantieel ongebruikt deel van de kredietlimiet bij de BNG. Conform Europese regelgeving is de BNG verplicht om hiervoor liquide middelen aan te houden. De kosten worden doorbelast aan de gebruiker door middel van een bereidstellingsprovisie. Om te voorkomen dat de Gemeente Kapelle geld moet betalen voor het aanhouden van een kredietlimiet hebben wij dit limiet bijgesteld tot het gemiddelde debetsaldo inclusief marge (€ 1,5 miljoen euro). Eventuele overschrijdingen kunnen worden opgevangen door een intradaglimiet van 1 miljoen euro, dit limiet moet binnen een dag worden aangevuld door middel van kasgeldleningen. Tezamen komt dit overeen met het voorgaande kasgeldlimiet.

Kasgeldlimiet

✓ Omvang begroting	€ 35.397
✓ Limiet (8,5%)	€ 3.096
✓ Gemiddelde schuld	€ 446
✓ Ruimte	€ 2.563

Renterisiconorm

De kasgeldlimiet betreft een plafond voor de kortlopende schuld van de gemeente, met als doel een te grote gevoeligheid voor rentefluctuaties op de kortlopende schuld te voorkomen. Er geldt een wettelijke norm. De kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal.

De renterisiconorm heeft als doel om toekomstige renterisico's op de vaste schuld te beperken. De renterisico's worden berekend als de som van de aflossingen en de renteherzieningen op de bestaande vaste schuld. Er geldt een wettelijke norm. Het totale jaarlijkse renterisicobedrag mag niet groter zijn dan 20% van het begrotingstotaal. De renterisiconorm dwingt daarmee tot spreiding van de aflossingen en renteherzieningen.

Renterisiconorm

✓	Omvang begroting	€ 35.397
✓	Norm 20%	€ 7.079
✓	Renteherziening	€ 0
✓	Aflossing	€ 2.562
✓	Ruimte	€ 4.517

Leningenportefeuille

- De huidige leningenportefeuille bestaat uit leningen aangegaan bij de NV Bank Nederlandse Gemeenten, gemeente Borsele en Nationale Nederlanden Levensverzekering Maatschappij. De geldleningen zijn niet vervroegd aflosbaar.
- Per 30-09-2020 is er € 41 miljoen aangetrokken, hierin is de lening voor het nieuwe sportcentrum opgenomen. De investering is gepland eind 2020 tot begin 2022. Door het aantrekken van een lening € 15 miljoen is het tegoed van het schatkistbankieren bijna € 13 miljoen.
- De rentepercentages van deze geldleningen variëren tussen de 0,25% en 6,11%, het gemiddelde rentepercentage is gedaald naar 1,8%.

Financieringsbehoefte

- Door het aantrekken van een langlopende lening voor het realiseren van het sportcentrum is er geen financieringsbehoefte voor 2021. De langlopende lening is aangetrokken om geen renterisico te lopen.

EMU Saldo

- De Nederlandse overheid moet voldoen aan Europese begrotingsregels; het begrotingstekort per deelnemend land moet beperkt blijven tot maximaal 3%.
- In dat kader dient het EMU-saldo (EMU: Economische en Monetaire Unie) van de Nederlandse overheid binnen de grenswaarde te blijven.
- Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd.
- In het financieel akkoord van januari 2013 is opgenomen dat het kabinet geen sancties als gevolg van overschrijding van de norm toepast.
- Door geraamde investering in nieuw Sportcentrum en de scholen loopt EMU-tekort op.

	2020	2021	2022
EMU saldo	€ 5.230	€ 1.527	€ 5.429
Over of tekort	Tekort	Tekort	Tekort

Renteschema 2021

Renteschema	2020	2021
Externe rentelasten (lang en kort)	€ 540	€ 511
Externe rentebaten	-/- € 5	€ 0
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 535	€ 511
Rente doorberekend aan grondexploitaties	-/- € 58	€ 47
Aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 477	€ 558
Aan taakvelden toegerekende rente	€ 477	€ 558
Renteresultaat taakveld Treasury	€ 0	€ 0

Toelichting

- De externe rentebaten zijn de rentevergoeding op de nog uitstaande hypotheke aan (voormalig) personeel.
- Door de daling van de rente, het niet volledig uitvoeren van het investeringsplan en verkopen van bedrijfsgronden dalen de rentelasten.
- De rente over de grondexploitaties bedraagt 1%. Conform BBV voorschriften rekenen wij vanaf de begroting 2021 rente door over negatieve boekwaarden.
- Op het eigen vermogen wordt geen rente bijgeschreven.

Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

Samenvatting:

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In de openbare ruimte bevinden zich allerlei kapitaalgoederen, zoals groen, wegen en riolering etc. De gemeente optimaliseert de levensduur van de kapitaalgoederen door integraal, planmatig en adequaat onderhoud. De kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen zijn vanuit de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte onderdelen van de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. In Kapelle zijn daar civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen, openbare verlichting, sportaccommodaties en begraafplaatsen aan toegevoegd.

Voor het groot onderhoud bestaat de keuze tussen dekking van de lasten via de exploitatie en/of met een voorziening. De geactiveerde lasten van de meeste kapitaalgoederen komen jaarlijks terug in de begroting. Onderhoud aan de kapitaalgoederen gebouwen, speeltoestellen, sportaccommodaties, civieltechnische kunstwerken en stranden worden uit een voorziening betaald. Met een groeimodel wordt het kapitaalgoed riolering vanaf 2028 voor een derde gedeelte geactiveerd en voor twee derde deel betaald uit de voorziening.

Wegen, straten en pleinen (programma Leefomgeving)

- Wegenbeleidsplan: Plan is in 2017 opgesteld wat heeft geresulteerd in het rapport “Wegenbeleidsplan 2017-2021”. Dit plan vormt de praktische leidraad voor het wegbeheer. De kwaliteitscriteria uit het beleidsplan zijn:
Centra-gebieden en voorzieningen rondom ouderen: kwaliteitsniveau A
Bedrijventerreinen: kwaliteitsniveau C
Verblijfsgebieden (overig): kwaliteitsniveau B
- Benchmark (standaard kwaliteitsmeting op basis van kosten en areaal): In 2018 is een Zeeuws-brede benchmark verhardingen uitgevoerd onder alle gemeentelijke wegbeheerders en het waterschap. Dit heeft geresulteerd in het rapport “Benchmark verhardingen Zeeland” Hiervoor is gebruik gemaakt van de indeling van kwaliteitsniveaus op basis van de CROW Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van niveau A+ (zeer goed) via A, B, C naar niveau D (zeer slecht). Hierbij wordt categorie D als achterstallig onderhoud betiteld en is het norm/ambitieniveau vanuit CROW gesteld op niveau B. De inspectie van de beeldkwaliteit gebeurt op basis van diverse shadebeelden en resulteren in klasse A+ t/m D. Het behaalde kwaliteitsniveau op basis van uitgevoerde inspectie laat zien dat de gemeente Kapelle de 90%-norm CROW-kwaliteit B behaald. De gemeente Kapelle valt op vanwege het hoge percentage A+ en A-kwaliteitsniveau van ca.90%.
- De wegeninspectie volgens CROW-norm wordt twee jaarlijks uitgevoerd. De integrale onderhoudsplanning wordt hier jaarlijks op afgestemd.
- De gemeten kwaliteit van het areaal voldoet ruimschoots aan de gestelde eisen. Beschikbaar gestelde budget is afdoende. De definitieve bestuurlijke afweging tussen kwaliteit versus kosten moet nog gemaakt worden.
- Onderhoud aan de wegen is noodzakelijk om de functionaliteit en de veiligheid van de weg te garanderen en heeft invloed op de kwaliteit van de leefomgeving. Op basis hiervan maken we een werkplanning en vindt er afstemming plaats met de werkzaamheden die in het kader van het rioolbeheer plaatsvinden. Uit de inspectie 2018 en de Zeeuwse benchmark wegen blijkt dat de kwaliteit van de verhardingen goed is. De periodieke wegeninspectie is medebepalend voor het voortschrijdend jaarlijkse uitvoeringsprogramma.
- Voor het straatmeubilair is geen beleids- en beheerplan opgesteld. Wat kapot is, wordt vervangen. In geval van vandalisme worden de kosten verhaald.

- De kosten van herinrichtingen en reconstructies worden in 25 jaar afgeschreven.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving, onderdeel Openbare ruimte.
- Er is geen achterstallig onderhoud.
- Beleid- en beheerplan wegen en groen gaan wij actualiseren op basis van gewenste kwaliteit in relatie tot de kosten.

Areaal (benchmark wegen 2018)	Aantal
Wegtype 3 - Gemiddeld belast (stadsontsluitingsweg, busbaan, industrieweg)	19.383 m ²
Wegtype 4 – Licht belast (buurtontsluitingsweg, parallelweg, landbouwweg)	27.630 m ²
Wegtype 5 – Weg in woongebied (woonstraat, woonerf, parkeerterrein, wijkstraat)	395.113 m ²
Wegtype 6 – Weg in verblijfsgebied (winkelerv, plein, voetpaden)	131.383 m ²
Wegtype 7 - Fietspad	22.606 m ²
Totaal	596.671 m ²

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Wegenwet Wegenverkeerswet Wet Milieubeheer	Wegenbeleidsplan 2017-2021 (niet vastgesteld) <ul style="list-style-type: none"> - Centra-gebieden en voorzieningen rondom ouderen: kwaliteitsniveau A (CROW) - Bedrijventerreinen: kwaliteitsniveau C (CROW) - Verblijfsgebieden (overig): kwaliteitsniveau B (CROW) 	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2021	2022	2023	2024
Wemeldinge Noordzijde				
Spoorlaan, Brouwerijpad				
Boomweidelaan				
De Klinker				
Oude Havenstraat				
Marktplein				
Schelpenweg				
Wijkaanpak Gildestraat				
Nieuwe Kerkstraat				
Middenweg				
Stationsstraat (Warretjes en Dijkwelsestraat)				
De Warretjes, Oude Bosstraat				
Molenwater				
Dijkwelsestraat (gedeelte)				
Vijverstraat				
Jagtlust van der Biltlaan				
Doolhof/ Lange Meet				
Binnenhof/ Mauritsstraat				
Weststraat (omgeving supermarkt)				
Asfaltwerk en projectmatig straatwerk				
Parkeervoorziening station				
Aanpassen bushaltes				
Vervangingen openbaar verlichtingsplan				

Openbare verlichting (programma Leefomgeving)

- Goede openbare verlichting levert een belangrijke bijdrage aan het bevorderen van de sociale veiligheid, verkeersveiligheid en de leefbaarheid.
- In 2015 is het beleidsplan openbare verlichting geactualiseerd op basis van de richtlijn openbare verlichting (ROVL 2011) van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV). Beoordeeld is welke inspanning nodig is om de openbare verlichting op het gewenste peil te brengen of te houden.
- De gemeente heeft een relatief jong en zuinig verlichtingsbestand.
- De gemeente stelt zich ten doel, met inachtneming van de veiligheid, daar waar mogelijk energie te besparen.
- De laatste jaren zijn de meeste niet-energiezuinige armaturen vervangen. Bij nieuwbouw en vervangingen wordt ledverlichting toegepast.
- De jaarlijkse investeringskosten voor de komende 10 jaar zijn geraamd op basis van het vastgestelde beleid. De vervangingsinvesteringen worden geactiveerd op basis van de technische levensduur.

- Het vervangingsbudget dat jaarlijks nodig is om het areaal actueel te houden en te verbeteren varieert het komend decennium tussen de € 30.000 en € 75.000. In de meerjarenraming is rekening gehouden met een gemiddeld investeringsniveau van € 42.000 per jaar.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving, onderdeel Openbare ruimte.
- Er is geen achterstallig onderhoud.

Areaal	Aantal
Conventionele armaturen	1.575
LED-armaturen	952
Lichtmasten	2.487

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Elektriciteitswet NPR 132011-1 ROVL NEN 1010 – Elektrische installaties voor laagspanning NEN 3140 – Bedrijfsvoering van elektrische installaties Energie akkoord	Beleidsplan openbare verlichting	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2021	2022	2023	2024
Vervangen conventionele armaturen voor LED-armaturen. Projectmatig en planmatig				

Riolering (programma Leefomgeving)

- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP): Beleidsplan is in 2017 opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad. Dit heeft geresulteerd in het rapport “Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Kapelle 2017-2021”. Dit plan vormt de praktische leidraad voor de 3 zorgplichten afvalwater, hemelwater en grondwater.
- Basisrioleringsplannen voor de kernen Wemeldinge, Schore en Kapelle/Biezelinghe zijn in de periode 2015-2017 uitgewerkt en vormen de basis voor operationele plannen.
- Wateroverlast knelpunten voortgekomen uit basisrioleringsplannen en in de openbare ruimte bekende overlastlocaties zijn in 2019 uitgewerkt in het rapport “Masterplan Wateroverlast Gemeente Kapelle” Op projectniveau zijn knelpuntlocaties uitgewerkt. Oplossingsrichting en kosten zijn hiermee in beeld gebracht.
- Verbetermaatregelen zijn opgenomen in het meerjaren investeringsprogramma na afstemming met het waterschap Scheldestromen.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving, onderdeel Openbare ruimte.

- Er is geen achterstallig onderhoud.
- Het managen van risico's gebeurt door inspectie van de riolering en het prioriteren van onderhoud, vervanging en verbetering. Het vervangen en verbeteren van riolen is kostbaar en levert overlast op. Daar waar mogelijk worden innovatieve technieken zoals relining van het hoofdriool toegepast en samenwerking met het nutsbedrijf gezocht. Inschatting is dat in Kapelle ongeveer 50% van het riool in aanmerking komt voor relining. De kosten van relining bedragen ongeveer 50% van de kosten van traditioneel vervangen. De levensduur kan hiermee met ongeveer 50 jaar verlengd worden.
- De kosten van vervangingsinvesteringen en groot onderhoud worden direct afgeschreven en deels geactiveerd. De kapitaallasten (rente & afschrijving) van het geactiveerde deel komen jaarlijks terug in de begroting. Uitgangspunt is om op termijn alle investeringen direct ten laste van de exploitatie te brengen, hiervoor vormen wij een voorziening.

Onderhoudsfrequenties:

- Onderhoudsinspectie en reiniging vrij verval riolering eenmaal per 8 jaar;
- Reiniging en inspectie van persleidingen ad hoc bij storing;
- Reinigen kolken tweemaal per jaar;
- Reinigen bijzondere voorzieningen eenmaal per jaar;
- Gemalen, real time monitoring op functioneren;
- Onderhoud aan gemalen tweemaal per jaar;
- Onderhoud aan drukrioleringspompen eenmaal per jaar;
- Onderhoud aan huisaansluitingen wordt na melding uitgevoerd;
- Onderhoud aan IT-riolen eenmaal per 8 jaar;
- Onderhoud aan drainageleidingen niet of nauwelijks;
- Onderhoud Wadi's jaarlijkse in maaicyclus groen;
- Onderhoud aan peilbuizen niet of nauwelijks.

De Integrale onderhoudsplanning wordt hier jaarlijks op afgestemd. De gemeten kwaliteit van het areaal voldoet aan de gestelde eisen. Beschikbaar gestelde budget is afdoende. De definitieve bestuurlijke afweging tussen kwaliteit versus kosten wordt voor het einde van de planperiode geëvalueerd als opmaat naar een nieuw VGRP. De mogelijkheden in heffingsgrondslag wordt hierin meegenomen.

Areaal (11-6-2020)	Aantal
Persleiding	6.597 m
Hemelwaterriool	22.807 m
Vuilwaterriool	20.032 m
Gemengd riool	43.312 m
Drukleiding	19.602 m
Infiltratieriool	3.530 m
Overstortputten	41 stuks
Kolken	5.000 stuks

Wadi's	3 systemen
Gemalen/randvoorzieningen	28 stuks
Pompunits	131 stuks

Beleidskaders	Beleidsplannen	Volledige dekking in begroting?
Kaderrichtlijn Water Waterwet Wet milieubeheer Afvalwaterbeleidsplan waterschap	VGRP 2017-2021 Basis Rioleringsplannen Masterplan wateroverlast Verordening rioolheffing gemeente Kapelle Notitie activering, waardering en afschrijving vaste activa Gemeente Kapelle	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2021	2022	2023	2024
Wemeldinge Noordzijde				
Spoorlaan, Brouwerijpad				
Schelpenweg				
Opstellen nieuw VGRP				
Boomweidelaan				
Oude Havenstraat				
Spoorstraat (De Warretjes - Dijkwelsestraat)				
De Warretjes Oude Bosstraat				
Middenweg				
Dijkwelsestraat				
Jagtlust				
Vijverstraat/ De Warretjes				
Molenwater				
Binnenhof/ Mauritsstraat				
Relinen/ deelreparatie				
Persleidingen vervangen				
Gemalen bouwkundig vervangen				
Gemalen Elec. Mech. vervangen				
Drukriool putten vervangen				
Drukriool Elec. Mech vervangen				

Water (programma Leefomgeving)

- Stedelijk waterplan Kapelle: Plan is in 2011 opgesteld wat heeft geresulteerd in het rapport “Stedelijk waterplan Kapelle 2012-2016”. Het plan is bestuurlijk vastgesteld. Dit plan legt het gemeentelijk beleid vast op het gebied van water in de bebouwde kom. Verschillende onderdelen van plan maken deel uit van het vigerende VGRP.
- De gemeenteraad heeft vijf ambities geformuleerd die verwerkt zijn in het plan:
 - Inspelen op klimaatontwikkeling (geborgd in VGRP);
 - Ecologische kansen aan de randen van kernen daar waar mogelijk te versterken;
 - Niet “vooroplopen” t.o.v. andere gemeenten op gebied van water;
 - Ambitie beperkt zich tot Beheer en onderhoud oppervlaktewater in bebouwd gebied (BOB) overeenkomst met waterschap;
 - Passieve invulling van grondwaterzorgplicht (geborgd en aangepast naar Anticiperend in VGRP).
- Stedelijk waterplan Kapelle: Tussentijdse evaluatie van maatregelen en proces heeft in 2015 plaatsgevonden aangevuld met een visuele kwaliteitsbeoordeling in 2017. De kwaliteitsbeoordeling van de maatregelen heeft plaatsgevonden op kwaliteit goed/voldoende/onvoldoende.
- Het waterschap Scheldestromen en de gemeente Kapelle zijn samen verantwoordelijk voor het onderhoud van het oppervlaktewater. Basis voor het onderhoud is de overeenkomst tussen waterschap en gemeente voor het onderhoud van oppervlaktewaterlichamen binnen het bebouwd gebied (BOB).

Areaal	Aantal
Oevers	8.291 m1

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk wetboek Wet milieubeheer KRW Waterwet NBW	VGRP 2017-2021 Stedelijk waterplan BOB-overeenkomst Scheldestromen	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2021	2022	2023	2024
Sloot achterzijde Nieuwe Kerkstraat opschonen				
Baggerwerkzaamheden Wemeldinge en oostelijk Kapelle				

Civieltechnische kunstwerken (programma Leefomgeving)

- Op basis van een inspectie in 2019 is het meerjarig onderhoudsprogramma civieltechnische kunstwerken (o.a. bruggen) geactualiseerd. De jaarlijkse dotatie aan de voorziening civieltechnische kunstwerken wordt met € 5.000 verhoogd tot € 53.000. Uitgangspunt is dat beweegbare bruggen, de fietstunnel, vaste bruggen en steigers functioneel worden onderhouden. Bij de overige kunstwerken wordt alleen schade hersteld. Periodiek wordt op basis van nieuwe inspecties het voortschrijdend jaarlijkse uitvoeringsprogramma geactualiseerd.

Areaal	Aantal
Basculebrug	1
Beeldende kunst	26
Damwandconstructie	4
Draaibrug	1
Duiker	1
Keermuur	8
Liggerbrug	17
Overige objecten	16
Geluidsscherm	1
Sluis	1
Steiger	1
Stuw	1
Talud	4
Trap	21
Tunnel	1

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Bouwbesluit Wegenwet Burgerlijk wetboek WABO	Meerjarig onderhoudsprogramma (MJOP) civieltechnische kunstwerken <ul style="list-style-type: none"> Risicoprofiel 1 t/m 3 opnemen in investeringsplanning begroting Risicoprofiel 4 Ad Hoc opnemen in reguliere begroting 	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2021	2022	2023	2024
Diverse Civieltechnische objecten				

Openbaar groen (programma Leefomgeving)

- Groenbeheerplan: Beheerplan is in 2017 opgesteld wat heeft geresulteerd in het rapport “Groenbeheerplan 2017-2021”. Dit plan vormt de praktische leidraad voor het groenbeheer.
- Voor de landelijke richtlijn voor het groenbeheer geldt de kwaliteitscatalogus van het CROW. In de kwaliteitscatalogus worden de kwaliteitsniveaus A+, A, B, C en D gehanteerd waarbij niveau A+ en D in de praktijk nauwelijks worden gebruikt omdat A+ vrijwel onmogelijk te handhaven is en D absoluut onwenselijk is. In de gemeente Kapelle wordt het groen in 3 verschillende kwaliteitsniveaus onderhouden:
Begraafplaatsen: Kwaliteitsniveau A
Verblijfgebied wonen: Kwaliteitsniveau B
Bedrijventerreinen: Kwaliteitsniveau C
Wet- en regelgeving in relatie tot beheer-en beleidsplan: Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, Wet natuurbescherming, zorgplicht bomen, Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen, bijenstrategie.
- De uitvoering van het onderhoud aan openbaar groen wordt uitbesteed aan het groenbedrijf van de Betho en aangevuld door derden.
- Het groenonderhoud op de begraafplaatsen wordt zowel in eigen beheer als door de Betho uitgevoerd en aangevuld door derden.
- In 2014 is het groenareaal geïnventariseerd en globaal kwalitatief beoordeeld.
- Het totaal te beheren groenareaal heeft een omvang van zo'n 61 hectare (inclusief begraafplaatsen) en ruim 5.000 bomen.
- De technische kwaliteit van 90-95% van de gras- en beplantingsvakken was op dat moment goed en 95% van de bomen verkeerde in goede conditie.
- In 2016 is een beheerplan voor het openbaar groen opgesteld.
- De exploitatiekosten zijn opgenomen in het programma Leefomgeving, onderdeel Openbare ruimte.
- Er is geen achterstallig onderhoud.
- Beheerplan wordt verwerkt in beheersystematiek Obsurv en is gekoppeld met de Basisregistratie Grootschalige Topografie.
- Bij de investeringsprojecten wegen zijn voor het onderdeel groen middelen geraamd.

Areaal (bron groenbeleidsplan 2017-2021)	Aantal
Gras/ Gazon	172.000 m ²
Bermen/ ruw gras	317.650 m ²
Recreatief veld/ sportvelden	95.540 m ²
Bosplantsoen	90.580 m ²
Heesters	20.740 m ²
Bodembedekkers	7.100 m ²
Rozen	530 m ²
Blokhagen	4.125 m ²
Vaste planten/ wisselperken	420 m ²
Water	49.800 m ²
(Half) Verhardingen	13.300 m ²
Bomen	5.970 stuks

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Burgerlijk Wetboek Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden Wet natuurbescherming Zorgplicht Bomen (art. 6.162 BW) Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen Kwaliteitscatalogus van het CROW	Groenbeleidsplan 2017-2021 (niet vastgesteld)	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2021	2022	2023	2024
Groen investeringen maken integraal deel uit van wegen projecten				

Begraafplaatsen (programma Leefomgeving)

- In de gemeente Kapelle bevinden zich vier algemene begraafplaatsen in beheer en exploitatie, in iedere kern één. Daarnaast bevinden zich de gesloten begraafplaats in Eversdijk en de Franse Militaire begraafplaats in de gemeente Kapelle.
- In 2015 is het gemeentelijk begraafbeleid onderzocht. Geconstateerd is dat de beheer kwaliteit van deze begraafplaatsen goed is. Het beheer en onderhoud vindt op zodanige wijze plaats dat een relatief hoogwaardig eindbeeld wordt bereikt.
- De capaciteit van de begraafplaatsen in Biezelinghe, Wemeldinge en Kapelle zijn in 2014, 2015 en 2016 vergroot om in de begraafbehoefte voor de komende jaren te kunnen voorzien. De begraafplaats in Schore heeft nog voldoende ruimte.
- Beleidsplan instandhouding begraafplaatsen in 2022 aan de raad voorleggen. Heffingsgrondslagen en kostendekking maakt hier onderdeel vanuit.

Areaal (20-07-2020)	Beschikbare capaciteit
Begraafplaats Kapelle koopgraven	357
Begraafplaats Kapelle algemene graven (huur)	77
Begraafplaats Biezelinghe koopgraven	121
Begraafplaats Biezelinghe algemene graven (huur)	74
Begraafplaats Wemeldinge koopgraven	276
Begraafplaats Wemeldinge algemene graven (huur)	89
Begraafplaats Schore koopgraven	19
Begraafplaats Schore algemene graven (huur)	36
Totale begraafcapaciteit gemeente Kapelle	1.032

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
<ul style="list-style-type: none"> Wet op de lijkbezorging Gemeentewet Verordening op heffing en invordering van lijkbezorgingsrechten 	Verordening op het beheer en gebruik van alg. begraafplaats in de gemeente Kapelle	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte of in een aparte voorziening.

Speeltoestellen (programma Leefomgeving)

- De gemeente streeft naar veilige, aantrekkelijke speelomgevingen, rekening houdend met een bredere doelgroep.
- Jaarlijks vindt er een externe inspectie plaats en routinematige inspecties door de buitendienst. Onderhoud en vervanging gaat op basis van de bevindingen in deze inspecties.
- Bij renovatie is er aandacht voor de gehele omgeving en worden aanwonenden betrokken in de planvorming.
- 5000 m² houtsnipperondergronden worden omgezet naar een onderhoudsvriendelijkere variant.

Areaal	Stuks
Speellocaties	34
Speeltoestellen	217

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
WAS -Wet Warenbesluit attractie- en speeltoestellen EN1176, nieuwe Europese wetgeving, mogelijke gevolgen door herkeuring bestaande toestellen en ondergronden	MJOP Speeltoestellen	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2021	2022	2023	2024
Oosterscheldestraat, Sterappelstraat, De Gagelaar				
Oranjeboomstraat, Goudreinettestraat, Duizendblad, Fluitekruid				
Boomweidelaan, Oude Veiling, Herdershoefje, Elstarstraat, Vroonenburg				
Boomweidelaan, Prinses Irenestraat, Ambachtsherenwegeling				

Sportaccommodaties (programma Leren en Leven)

- In de gemeente Kapelle bevinden zich twee sportcomplexen, Groene Woud in Kapelle en Boenze Boogerd in Wemeldinge, waar verschillende sporten beoefend worden.
- Om de buitensportaccommodaties op het vereiste kwaliteitsniveau te houden wordt dagelijks onderhoud gepleegd door de gemeente en in toenemende mate de gebruikers. Jaarlijks pleegt de gemeente in de zomerperiode groot onderhoud aan de sportvelden.
- Buitensportaccommodaties worden gerenoveerd als de technische kwaliteit onvoldoende is om het beoogde gebruik gedurende de speelperiode te garanderen. Hiervoor is een meerjarig investeringsplan opgesteld. De levensduur van buitensportaccommodaties is afhankelijk van de kwaliteit van het (dagelijks) onderhoud, de feitelijke belasting en de weersomstandigheden. Jaarlijks beoordelen wij in hoeverre renovatie van een buitensportaccommodatie of bijbehorende voorzieningen op termijn noodzakelijk is. De binnensportaccommodatie Groene Woud heeft geen investeringen meer vanwege de nieuwbouwplannen.
- Streven is het onderhoud uit te voeren volgens de greendeal sportvelden: volledig chemie vrij beheer en onderhoud van de sportvelden.
- De velden worden regelmatig volgens KNVB normen gekeurd.
- Kunstgrasvelden worden één keer per jaar volgens de normen van het NOC-NSF gekeurd waarvan één keer per acht jaar een uitgebreide herkeuring.
- Door een toenemende bezettingsgraad is er intensiever onderhoud nodig.
- Klimaatverandering kan leiden tot intensiever beheer, zoals vaker beregenen.

Areaal	Sport	Aantal
Sportcomplex Groene Woud Kapelle	Korfbal	1 veld
	Voetbal	4 velden
	Tennis	5 velden
	Zwemmen (binnen)	1 multifunctioneel bad
	Schaatsbaan	1 grasveld
Sportcomplex Boenze Boogerd Wemeldinge	Voetbal	3 velden
	Tennis	3 velden
	Boogschieten	1 installatie
	Schaatsbaan	1 asfaltterrein

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
NOC-NSF	MJOP	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen in het programma leefomgeving, onderdeel openbare ruimte.

Werkzaamheden	2021	2022	2023	2024
Investeringen korfbal kunstgrasveld				
Nieuw sportcentrum (bouwkundig)				
Nieuw sportcentrum (inrichting)				
Nieuw sportcentrum (installaties 20 jaar 75%)				
Nieuw sportcentrum (sloopkosten/onderbouw)				
Nieuw sportcentrum infra buitenruimte				

Onderwijs, schoolgebouwen (programma Leren en Leven)

- De Juliana van Stolbergschool en de Samuël- / Eben Haëzerschool hebben te maken met stijgende leerlingenaantallen waardoor er extra huisvesting nodig is. Voor deze scholen is tijdelijke huisvesting beschikbaar gesteld aan de Van der Biltlaan 34. Voor deze scholen dient naar een permanente oplossing gekeken te worden.
- In Wemeldinge is sprake van vervangende nieuwbouw waarvoor in 2020 al de eerste voorbereidingen zijn gestart.

Areaal	Toekomst
De Hoeksteen	Vervangende nieuwbouw
OBS Wemeldinge	Vervangende nieuwbouw
Jul. Van Stolbergschool	Uitbreiding of vervangende nieuwbouw of verhuizing
De Moolhoek	Handhaven
't Honk	Handhaven
Samuël- en Eben Haëzerschool	Handhaven tot duidelijkheid over mogelijkheden in de regio
De Linge	Handhaven

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Wet op het primair onderwijs (WPO) Bouwbesluit	Integraal huisvestingsplan Onderwijs	Ja. Kosten IHP zijn in de meerjarenbegroting opgenomen.

Werkzaamheden	2021	2022	2023	2024
Integraal Kind Centrum Wemeldinge				
Jul. Van Stolbergschool				
Samuël- en Eben Haëzerschool				

Gebouwen en gemeentelijke monumenten (diverse programma's)

Voor onderhoud van de gebouwen gelden de volgende uitgangspunten:

- Onderhoud, opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan (MJOP), wordt ten laste gebracht van de voorziening. Levensduur verlengend onderhoud > € 25.000 geldt als een investering. Het MJOP is in 2019 voor de jaren 2020 -2030 geactualiseerd. In 2021 volgt een actualisatie tot een DMJOP (duurzaam mjop). In 2020 zijn een aantal gebouwen doorgelicht als verkenning op verduurzamingsmogelijkheden met als doel een gasloos gebouw na 2030. Het betreft hier het gemeentehuis, de gemeentewerf, Dicwale, dorps huis de Wemel en de Vroone. Per gebouw wordt de langetermijnhuisvesting in beeld gebracht ter informatie om gebouwen in stand te houden, te verduurzamen of af te stoten.
- Het gemeentehuis zal in 2023 moeten beschikken over energielabel C. De maatregelen die hiervoor getroffen moeten worden, worden in 2021 in beeld gebracht, waarna in 2022 de uitvoering plaatsvindt. Hierin zit dan tevens gepland groot onderhoud opgenomen (werk met werk maken), zoals de renovatie van de bordesvloer en de gevelreiniging.
- Gemeentehuis werkplekconcept: als gevolg van de Coronamaatregel 1,5 m afstand kunnen niet meer alle werkplekken gebruikt worden en is een combinatie flex- en thuiswerken onontkoombaar. Er wordt gewerkt aan een nieuw werkplek concept.
- Gemeentewerf: het verduurzamen van de gebouwen op de gemeentewerf is niet rendabel. De investeringen zijn te fors, afgezet tegen de waarde van de gebouwen. In 2021 zal een eerste verkenning gedaan worden naar de toekomstige huisvesting.
- Gymzaal Molenvate: in de voorziening worden alleen instandhoudingskosten opgenomen, totdat duidelijk is wat met het gebouw gedaan wordt.
- Gymzaal Burgemeester van Sas: in 2021 wordt voorzichtig omgesprongen met groot onderhoud zolang het toekomstig gebruik niet definitief is.

Areaal	
Werkplaats gemeente kantoor/kantine	Sportgebouw Burgemeester van Sas
Werkplaats gemeente loodsen	Sportgebouw Groene Woud
Milieustraat ZRD	Zwembad Groene Woud
Werkplaats Wemeldinge	Kantine Groene Woud
Brandweerkazerne Kapelle	Prokino Vroonland
Brandweerkazerne Wemeldinge	Molen de Hoop
Dorps huis "De Vroone"	Molen Aeolus
Dorps huis Schore	Rust na Onrust
Dorsphuis "De Wemel"	Grote Honk
Kibeo	Kleine Honk
Gemeentehuis	Peilhuisje
Dicwale	Praathuisje
Sportgebouw Molenvate	

Beleidskaders	Beleidsplan	Volledige dekking in begroting?
Bouwbesluit Klimaatakkoord	MJOP 2020-2030	Ja, de exploitatielasten zijn opgenomen diverse programma's of in een aparte voorziening.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Beleidsvoornemens voor de bedrijfsvoering	BBV
	Financiële verordening

Visie op de organisatie

Kapelle is een aantrekkelijke, groene woongemeente voor iedereen, waar ondernemers en inwoners bijdragen aan het woongenot. De organisatie heeft een faciliterende en aanjagende rol in deze kernambitie en het behoud van een bloeiende en zelfstandige gemeente. Om deze bestuurlijke ambities waar te maken en onze eigen identiteit te behouden is de samenwerking met andere gemeenten in de regio belangrijk. De ambtelijke organisatie moet in balans zijn met deze ambities en op alle taakvelden zelfstandig kunnen adviseren richting het gemeentebestuur en de samenwerkingspartners. Deze balans geldt voor de taken die door onze organisatie zelfstandig worden uitgevoerd en voor de taken die zijn overgedragen aan samenwerkingsverbanden. Door het toenemende belang van regionale samenwerking wordt het regie kunnen voeren over dit deel van het takenpakket steeds belangrijker en stelt hogere eisen aan de kwaliteiten en het strategisch vermogen van de organisatie. Wij zijn trots op de taakvolwassenheid van onze medewerkers, hun motivatie en getoonde flexibiliteit, ook ten tijde van de Coronacrisis. Een goed gemotiveerde ambtelijke organisatie die de taken voor ons adequaat kan uitvoeren is een essentiële randvoorwaarde voor het behoud van onze zelfstandigheid. Dit vergt continu een verantwoorde investering in onze bedrijfsvoering en ons menselijk kapitaal.

Missie

De missie van de organisatie is om de wettelijk opgedragen en autonome taken optimaal te ontwikkelen en uit te (doen) voeren. We zijn daarbij dienstbaar aan burgers, bedrijven en instellingen en aan het bestuur van de gemeente Kapelle.

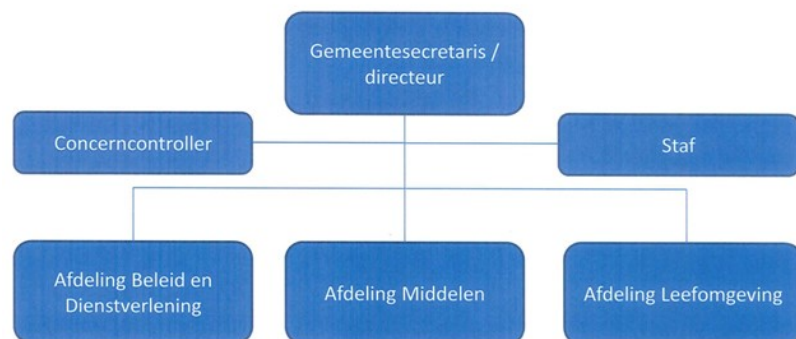
Visie

We zijn een professionele organisatie die dienstbaar is aan het gemeentebestuur. Kwaliteit, betrokkenheid, verantwoordelijkheid en maatwerk zijn de basis voor de gemeentelijke dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen. Dat doen we met plezier in ons werk. Daarbij zijn drie sleutelbegrippen van belang:

- **Dienstverlening:** onze 'corebusiness'. Wij zijn er om het belang van de gemeente Kapelle te dienen; het belang van onze burgers, bedrijven en instellingen. We hebben ook een belangrijke taak en de verantwoordelijkheid in het bijdragen aan het functioneren van het gemeentebestuur, primair het college van burgemeester en wethouders, maar ook van de gemeenteraad.
- **Innovatie:** de hedendaagse (lokale) samenleving en de moderne gemeentelijke overheidsorganisatie hebben medewerkers nodig die voortdurend willen en kunnen vernieuwen, zowel individueel als in onderling verband.
- **Maatwerk:** dienstverlening en innovatie vragen enerzijds om efficiënte en effectieve, uniforme processen en anderzijds om het rekening houden met bijzondere en individuele wensen en behoeften. De kunst is om daarin een balans te brengen die recht doet aan ieders belangen.

Organisatieontwikkeling

De maatschappelijke opgaven worden meer complex en vergen een meer strategische en integrale benadering. Dit is ook van invloed op de organisatiestructuur en functioneren. Naast de formele en traditionele functionele lijnorganisatie (zie organogram) ontstaat er ook een netwerk- en projectorganisatie voor specifieke lokale en regionale opgaven. Het continue ontwikkeltraject voor de organisatie kent twee invalshoeken. Naast de aandacht voor het borgen en verbeteren van onze positie als werkgever wordt ingezet op een ambitietraject 'Kapelle in verandering' waarbij ook de cultuur binnen de organisatie centraal staat. We willen hiermee het functioneren van medewerkers op individueel en collectief niveau kwalitatief verbeteren.

Organisatiestructuur per 1 april 2016

Regionale samenwerking

Op bestuurlijk en ambtelijk niveau participeren wij proactief in regionale samenwerking. Wij richten ons daarbij op drie sporen;

- Het versterken van de strategische samenwerking op provinciaal en regionaal niveau op alle gemeentelijke domeinen, die dit vergen. Via het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) en het Bestuurlijke Platform De Bevelanden wordt ingezet op afstemming en samenwerking op strategische thema's.
- De doorontwikkeling van GR De Bevelanden waarbij eerst de bestaande taakuitvoering goed geborgd moet worden. Ook voor deze organisatie geldt dat geïnvesteerd moet kunnen worden om de bedrijfsvoering op orde te brengen. Zodra deze kwaliteitsslag gereed is willen wij een verdere uitbreiding van deze samenwerking met andere uitvoeringstaken.
- Bundeling van samenwerkingsverbanden zodat er minder bestuurlijke drukte is en de bestuurlijke slagkracht en effectiviteit verbetert.

De doorontwikkeling van een regiegemeente dat uitvoerende taken steeds meer op afstand worden gezet. De vraag kan zijn of uitbesteden goedkoper is dan zelf (blijven) doen. Daarbij moet wel voldoende aandacht worden besteed aan de invulling van het opdrachtgeverschap.

Formatie en inhuur

De organisatie moet qua bezetting in balans zijn met de bestuurlijke ambities. De formatieve ontwikkeling van de organisatie is opgenomen in de tabel. De stijging van de formatie en geleidelijke daling van inhuur is een gevolg van de komst van nieuwe taken en onze ambities. Daarbij wordt uit oogpunt van continuïteit en kostenoverwegingen structurele taken bij voorkeur opgenomen in de vaste formatie van de organisatie. Voor incidentele taken en in tijdelijke situaties wordt gebruik gemaakt van inhuur. Daarbij kan gedacht worden aan specifieke deskundigheid bij projecten.

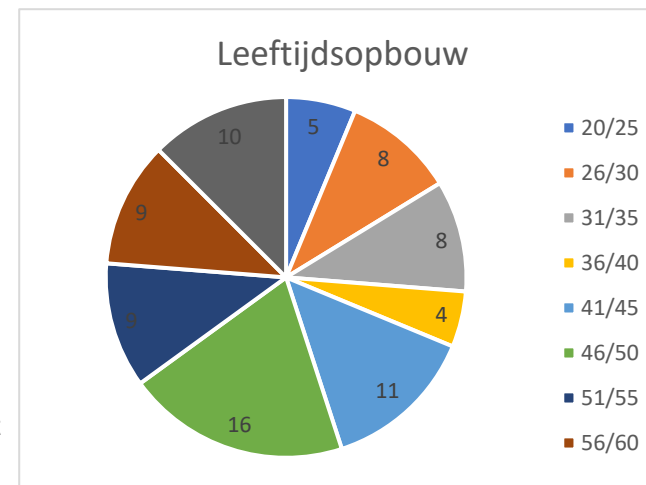
	Formatie	Bezetting	Personen	Inhuur €	Inhuur %
1-1-2017	53,6	52,5	62	927	22%
1-1-2018	59,0	58,9	70	974	21%
1-1-2019	61,1	60,9	74	893	19%
1-1-2020	63,0	62,9	77	967	19%
1-1-2021	70,4	67,7	81	783	16%

De structurele inhuur en detachering vanuit de Betho vormt hierop een uitzondering, omdat wij de samenwerking met deze organisatie belangrijk vinden, vanuit sociaal en bedrijfsmatig oogpunt. Daarnaast wordt structureel ingehuurd voor het groenbeheer omdat deze vacatures moeilijk vervuld kunnen worden en met oog op de duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers. Ook voor overige taken bij het beheer en onderhoud van de openbare ruimte wordt structureel ingehuurd om gebruik te kunnen maken van specifieke deskundigheid bij de voorbereiding en uitvoering van projecten. Ook wordt structureel ingehuurd of gewerkt met detachering als de benodigde specifieke deskundigheid beperkt van omvang is, zoals BAG-beheer, inkoop en verkeer.

In vergelijking met andere gemeenten lijkt de bezetting van onze organisatie lager. In 2019 was de gemiddelde bezetting bij Nederlandse gemeenten tot 20.000 inwoners 10,5 fte per 1.000 inwoners en de uitgave aan externe inhuur zo'n 19%. Onze bezetting komt neer op 5,5 fte per inwoner en de inhuur is 16%. Het verschil kan een gevolg zijn van een verschil waarop wij de taken hebben georganiseerd. Zo hebben wij de exploitatie van het sportcentrum en de dorpshuizen geprivatiseerd en tellen de taken die bij GR De Bevelanden zijn belegd niet meer mee in onze formatie. Ook als voor dit soort keuzes gecorrigeerd wordt, is de conclusie dat onze organisatie sober en doelmatig bezet is.

Op de peildatum 1 juni 2020 kende de organisatie een redelijk gelijkmatige leeftijdsopbouw, waarbij wel opvalt dat de gemiddelde leeftijd van 43 jaar relatief laag is in vergelijking met andere gemeenten. De verhouding tussen het aantal vrouwelijke (54%) en mannelijke (46%) medewerkers is nagenoeg gelijk met het landelijke gemiddelde.

Om de organisatie in balans te houden dan wel te brengen is door ons een analyse gemaakt van de huidige beschikbare capaciteit van de organisatie. Daarbij is gekeken naar de benodigde kennis en kunde en getoetst in hoeverre de omvang op de verschillende taakvelden een bijsturing behoeft. Uit deze analyse komt een aanvullende incidentele of structurele behoefte naar voren op de taken; bestuursadviseur, programmamanagement Omgevingswet, recreatie en toerisme, coördinatie GEO-beheer, digitale documentaire informatievoorziening, data-analyse, uitvoering BAG. Daarnaast zal nog uit oogpunt van strategische personeelsplanning, het beperken van inhuurkosten en/of kennisborging overwogen worden of voor civiele techniek en ruimtelijke ordening (omgevingsrecht) extra vaste formatie wordt aangetrokken, waarbij de kosten worden gedekt uit bestaande budgetten. Bij het ontstaan van vacatureruimte wordt door ons steeds een afweging gemaakt over het opnieuw beleggen van de betreffende taken binnen de organisatie en in hoeverre de vervanging noodzakelijk is.

Overhead

Onder Overhead worden alle kosten verstaan die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. De overheadopslag berekenen wij door de lasten overhead te delen door de totale lasten minus toevoegingen aan reserves en minus lasten grondexploitatie. Voor 2021 is de overhead berekend op afgerond 12%. Bij de lokale heffingen en leges wordt naast directe kosten (zowel middelen als loonkosten) ook overhead toegerekend. De overhead wordt toegerekend als een percentage over de directe loonkosten.

Raad

In de begroting zijn de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant opgenomen. Voor (door)ontwikkeling van de nieuwe raad in 2022 is er budget opgenomen.

	2021	2022	2023	2024
Raad	305	315	305	305
Griffie	115	115	115	115
Rekenkamer	10	10	10	10
Accountant	60	60	60	60

Verzuimbeleid

In het verzuimbeleid wordt uitgegaan van het zogenaamde eigenregiemodel, waarbij medewerker en leidinggevende in geval van verzuim samen afspraken maken en de bedrijfsarts een adviserende rol heeft. Het streven is een verzuimpercentage van 2,50% en een gemiddelde meldingsfrequentie die lager is dan één melding per 12 maanden. In de voorgaande jaren heeft onze organisatie te kampen gehad met een grote verzuimproblematiek die inmiddels nagenoeg volledig is opgelost. Het extra gereserveerde budget voor het beperken en voorkomen van verzuim is geheel komen te vervallen. Het budget voor vervanging bij ziekte is structureel verlaagd van € 91.000 naar € 20.000.

Ontwikkeling en opleidingen

Voor de uitvoering van het organisatieplan Kapelle in verandering worden middelen opgenomen ter verbetering van de kwaliteit van de medewerkers (competenties en vaardigheden) en het functioneren van de organisatie zelf. Het gaat om verschillende onderdelen:

- Budget reguliere opleidingen en cursussen: € 75.000 (structureel) en € 20.000 (incidenteel) vanwege de invoering van de Omgevingswet;
- Verbetering van de processen binnen de organisatie: € 17.000 (structureel);
- Ambitietraject organisatie breed incl. ontwikkeling management: € 20.000 (structureel).

Informatievoorziening en digitale dienstverlening

Wij vinden het belangrijk om een goede (digitale) dienstverlening naar onze burgers, bedrijven en instellingen aan te bieden met een interne bedrijfsvoering die goed op orde is en welke (vrijwel) volledig digitaal plaatsvindt.

- Het zaakstelsel is geïmplementeerd, er vindt optimalisatie plaats middels de digitale handtekening.
- We stellen een digitale agenda op met als basis het Informatiebeleid vanuit GR de Bevelanden, speerpunten zijn innovatie en datagedreven sturing.
- De geo-informatie en gebruik wordt GR breed opgepakt en doorontwikkeld.

- De aanschaf van middelen voor implementatie van de Omgevingswet is Bevelands breed gedaan, we inventariseren de mate waarin werkprocessen digitaal zijn en voeren verbeteringen door op dit vlak.
- Voorbereiding op de aansluiting op het E-depot voor de opslag van blijvend te bewaren digitale archieven, beheerd door het Zeeuws Archief.

Informatiebeveiliging en privacy

De gemeente zorgt ervoor te kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen op het gebied van informatieveiligheid en gegevensbescherming (privacy). Met het uitdragen en handhaven van het in 2020 vastgestelde strategisch informatiebeveiligingsbeleid conform de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), geven we een duidelijke richting aan informatiebeveiliging en gegevensbescherming.

- In 2021 zetten we in op verdere implementatie van de BIO, onder meer door het opstellen of waar nodig bijstellen van tactisch beleid en de uitvoering daarvan. Daarbij is aandacht voor thema's als mobiele apparatuur, plaatsonafhankelijk werken (telewerken), veilig personeel en leveranciersrelaties.
- Het door de Informatiebeveiligingsdienst Gemeenten (IBD) uit te brengen Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten voor 2021-2022 gebruiken we als input om focus aan te brengen in het actualiseren van beleid en plannen voor informatiebeveiliging.
- Doorlopend is er aandacht voor iBewustzijn: medewerkers die bewust en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens en gevoelige of vertrouwelijke informatie. Middelen die we daarvoor inzetten zijn interne communicatie, workshops en training. In 2021 besteden we meer aandacht aan training via E-learning.
- De gemeente verantwoordt zich over informatiebeveiliging middels de ENSIA-systematiek (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

Paragraaf Verbonden partijen

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Het belang in de verbonden partij	BBV
Verwachte omvang van het vermogen	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
De verwachte omvang van het financieel resultaat	Gemeenschappelijke Regelingen (diverse)
De eventuele risico's voor de gemeente Kapelle	Nota Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeenten en GR'en

Visie

- Op 11 april 2017 heeft de raad de Nota Verbonden Partijen Gemeente Kapelle vastgesteld. Met deze nota is vastgelegd hoe in Kapelle raad en college met de verbonden partijen om willen gaan in lijn met het VZG-rapport 'Aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeente en gemeenschappelijke regelingen'
- De begrotingen en jaarstukken van de verbonden partijen behandelen we in twee raadsvergaderingen.

Overzicht verbonden partijen

1. Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Zeeland te Middelburg	
Doel en belang	De VRZ levert een maatschappelijke bijdrage aan een veilige woon-, werk- en recreatieomgeving op het gebied van brandbestrijding en (medische) hulpverlening.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Bestuurlijk belang	De burgemeester is van rechtswege lid van het algemeen bestuur.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Later of niet realiseren van de taakstellingen 2020 en volgende jaren. • Als eigenrisicodragers voor de WW betaalt VRZ de kosten van de WW-uitkering, als (ex)-werknemers werkloos worden. • Uitstroom van brandweervrijwilligers, zou als gevolg extra kosten kunnen hebben voor wervingscampagnes en opleidingen. • De vervangingsinvesteringen stijgen de komende jaren, hierdoor stijgen de kapitaalslasten ook. Dit heeft gevolgen voor de bijdrage vanuit de gemeente.
Portefeuillehouder	Fons Naterop, lid algemeen bestuur.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD) gevestigd te Goes	
Doel en belang	Samenwerken aan een gezond en veilig bestaan en sluitende zorg voor burgers in Zeeland.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met een lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (art. 4).
Risico's	Door terugloop van markttaken bestaat de kans dat wachtgeld betaald moet worden.
Portefuillehouder	Annebeth Evertz, lid algemeen bestuur.

De Betho gevestigd te Goes	
Doel en belang	De Betho richt zich op het bieden van werk onder aangepaste omstandigheden aan de doelgroep van de sociale werkvoorziening en beschut werken en begeleidt werkzoekenden met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt, via maatwerktrajecten, naar - al dan niet gesubsidieerd – betaald werk.
Deelnemers	De GR wordt gevormd door de gemeenten in de Bevelanden en Tholen.
Bestuurlijk belang	Het college van elke deelnemer wijst uit zijn midden een lid en een plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur (art. 8).
Risico's	De gevolgen van de invoering van de participatiewet per 1-1-2015 (verlaging rijkssubsidies, vermindering wsw werknemers, aanpassing van de organisatie). De organisatorische gevolgen zijn inmiddels redelijk duidelijk en betekenen een afbouw van de huidige Wsw en een aanpassing van de huidige organisatie. Het beleid is hierop aangepast. Bij "going concern" is de aanwezige bestemmingsreserve voldoende groot om de gevolgen van de nieuwe wetgeving gedurende een aantal jaren, in ieder geval tot na 2022, te kunnen opvangen.
Portefuillehouder	Annebeth Evertz, lid algemeen bestuur.

Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio (SWVO) gevestigd te Goes	
Doel en belang	De werkzaamheden van Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio bestaan uit het ondersteunen van de gezamenlijke beleidsvoorbereiding op het terrein van welzijnszorg.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.
Bestuurlijk belang	De raad van elke deelnemer wijst uit het college van Burgemeester en Wethouders een lid en een plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur (art. 8).
Risico's	Het SWVO heeft slechts beperkte risico's. De uitgaven worden gedaan voor rekening en risico van de deelnemende gemeenten. Het programma Secretariaat heeft nog wel risico in die zin dat er de afgelopen jaren geen kostendekkende bijdrage is ontvangen en derhalve de algemene reserve is aangesproken. De Wmo is een open-eind-financiering, wat extra risico's met zich meebrengt. Ook landelijke wetgeving en jurisprudentie (o.a. de afschaffing van de alfahulpconstructie) draagt bij aan de financiële risico's van gemeenten.
Portefuillehouder	Annebeth Evertz, lid algemeen bestuur.

Samenwerking de Bevelanden	
Doel en belang	Bevordering van een duurzame, robuuste samenwerking met flexibiliteit binnen geldende marges door het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, het vergroten van het gemeenschappelijke kennisniveau en het inspelen op dwingende, bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen die op termijn de bestuurskracht van de individuele gemeenten sterk zullen beïnvloeden, met het doel: het vergroten van de bestuurskracht, met behoud van de huidige bestuurlijke schaal, door bundeling van ambtelijke expertise op operationeel, tactisch en / of strategisch niveau met als resultaat: verhoogde kwaliteit, continuïteit en efficiëntie.
Deelnemers	Borsele, Goes, Kapelle, Noord-Beveland en Reimerswaal.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst de burgemeester en een wethouder aan als leden van het algemeen bestuur (artikel 8, tweede lid).
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Verloop, ziekteverzuim en het aantrekken van goed gekwalificeerd personeel. • Stilzwijgend verlengen contracten (met name gericht op ICT). • Afdeling ICT: Uitval computerapparatuur en datacommunicatieverbindingen. • Afdeling WIZ: invoering nieuwe wetgeving en nieuwe taken. • Het risicoprofiel van de GR vraagt om een weerstandscapaciteit (financiële buffer om risico's op te kunnen vangen) • De GR heeft geen reserves en is hierdoor niet in staat om tegenvallers zélf op te vangen, zonder een beroep op de deelnemende gemeenten te doen.
Portefeuillehouder	Fons Naterop, lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur en Jon Herselman, lid algemeen bestuur.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)	
Doel en belang	Het voor de provincie, het waterschap en gemeenten in het kader van het omgevingsrecht uitvoeren van vergunningverlening-, handavings- en toezichtstaken bij inrichtingen (bedrijven) die vallen onder het landelijk vastgesteld basistakenpakket.
Deelnemers	Alle dertien Zeeuwse gemeenten, de provincie Zeeland en het Waterschap Scheldestromen.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst een vertegenwoordiger aan in het algemeen bestuur.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • De deelnemers kunnen de niet wettelijke taken terugnemen. • Het niet meer kunnen uitvoeren van de piketregeling. • Als gevolg van uitwerking van wetgeving kan het onder mandaat voor BRZO inrichtingen niet langer bij de RUD blijven. • Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zorgen voor niet ingevulde vacatures. <p>Alle overige risico's zijn ingeschaald als beheersbaar dan wel door goede communicatie bespreekbaar.</p>
Portefeuillehouder	Siwart Mackintosh, lid algemeen bestuur.

Sabewa Zeeland, gevestigd te Terneuzen	
Doel en belang	Sabewa Zeeland voert als centraal belastingkantoor de volgende werkzaamheden uit: - de heffing en invordering van lokale belastingen; - de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ); - kwijtschelding.
Deelnemers	Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen, Tholen en het Waterschap Scheldestromen.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst een vertegenwoordiger aan in het algemeen bestuur.
Risico's	Door onvoorziene omstandigheden kunnen extra kosten op Sabewa Zeeland afkomen. In het bijzonder kosten van juridische procedures en inzet van extra personeel of deskundigenadvies. Maatregelen zijn getroffen om de risico's zo beperkt mogelijk te houden. Eén van die maatregelen is het verbeteren van de processen waarderen, heffen en innen via de lean methodiek.
Portefeuillehouder	Jon Herselman, voorzitter dagelijks bestuur, lid algemeen bestuur.

Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ) gevestigd te Nieuworp	
Doel en belang	De behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering.
Deelnemers	Alle 13 Zeeuwse gemeenten.
Bestuurlijk belang	Elk college wijst een vertegenwoordiger aan in het algemeen bestuur.
Risico's	De mogelijke invoer van statiegeld op plastic flessen kan consequenties hebben op de hoeveelheid ingezameld plastic door de gemeente en de vergoeding die de gemeente hiervoor ontvangt, evenals de vergoeding voor zwerfafval. Er vinden in OLAZ verband heroriënterende gesprekken plaats over de toekomstbestendigheid van de milieustraten in Zeeland.
Portefeuillehouder	Siwart Mackintosh, Lid algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Regionaal Bureau Leerplicht / RMC Oosterschelderegio gevestigd te Goes	
Doel en belang	Het RBL voert de leerplichtfunctie uit en de regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC) voortijdig schoolverlaten. Het belangrijkste doel van de leerplicht is het terugdringen van verzuim en voortijdig schooluitval van leerlingen van 5 tot 18 jaar. Het RMC-loket richt zich op jongeren tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben. Zij worden begeleid richting scholing en/of werk.
Deelnemers	Borsele, Kapelle, Reimerswaal, Tholen, Goes, Noord-Beveland en Schouwen-Duiveland.
Bestuurlijk belang	Elk van de colleges van de deelnemende gemeenten wijst uit zijn midden de portefeuillehouder onderwijs aan als lid van het bestuur.
Risico's	Geen noemenswaardige risico's.
Portefeuillehouder	Jon Herselman, lid bestuur.

Zeeuwse Muziekschool (ZMS) gevestigd te Middelburg	
Doel en belang	Het bevorderen van de participatie in kunst en cultuur met het doel een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van de identiteit burgers, met name van kinderen en jongeren.
Deelnemers	Alle Zeeuwse gemeenten, behalve Terneuzen. Sommige gemeenten hebben aangegeven bij ongewijzigd beleid de GR Zeeuwse Muziek School te zullen verlaten.
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur (art 5).
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • WW, ziektekosten en salarisontwikkeling. • Garantieverplichtingen. • Terugtrekken van de gemeenten Sluis en Vlissingen. • Het geringe eigen vermogen.
Portefeuillehouder	Jon Herselman, lid bestuur.

2. Vennootschappen en coöperaties

BNG Bank gevestigd te Den Haag	
Doel en belang	BNG Bank is de bank voor overheden en instellingen. Met gespecialiseerde dienstverlening wordt getracht bij te dragen aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Kapelle heeft 53.040 aandelen met een historische aankoopwaarde van € 2,50. De feitelijke waarde is hoger. De aandelen kunnen niet vrij verkocht worden. De jaarlijkse dividenduitkering is begroot op € 151.000
Risico's	Door de bank benoemde risico's: kredietrisico, marktrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico en strategisch risico
Portefeuillehouder	Jon Herselman.

PZEM N.V. gevestigd te Middelburg	
Doel en belang	Het leveren van betrouwbare en concurrerend geprijsde producten.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Kapelle heeft 204 aandelen. Het dividend is niet begroot.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Negatieve ontwikkeling van spreads bij elektriciteitsproductie en verslechtering energieprijzen. Slechte marktomstandigheden geven verhoogd risico m.b.t. kredietwaardigheid tegenpartijen. • Ongeplande uitval energiecentrales. • Toenemende risico's op het gebied van informatiebeveiliging. • Uitkomsten rechtszaken. • Sluiting kerncentrale van overheidswege. • Ruime liquiditeitspositie na diverse verkooptrajecten • Verlies van medewerkers met kritische kennis.
Portefuillehouder	Jon Herselman.

N.V. Economische Impuls Zeeland te Middelburg	
Doel en belang	Het vergroten van de dynamiek van de Zeeuwse kenniseconomie en het bijdragen aan de ontwikkeling van Zeeland.
Bestuurlijk belang	Stemrecht via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Kapelle heeft 788 aandelen, zijnde 0,53% van het totaal uit te geven aandelen, met een prijs van € 1 per aandeel.
Risico's	Geen noemenswaardige risico's.
Portefuillehouder	Siwart Mackintosh.

3. Stichtingen en verenigingen

Stichting Inkoopbureau West-Brabant	
Doel en belang	De dienstverlening is gericht op de professionalisering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van deelnemende gemeente.
Bestuurlijk belang	Elke deelnemende gemeente (19 in 2020) is met één lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Financieel belang	Twee dagdelen per week werkt een inkoper voor de gemeente Kapelle.
Risico's	De bedrijfsvoering van het inkoopbureau kent als belangrijkste risico's: de behoefte aan flexibiliteit in inkoopondersteuning bij de deelnemers, beschikbaarheid van personeel, opzet van de financiën en de veranderende wet- en regelgeving.
Portefuillehouder	Jon Herselman, lid algemeen bestuur.

Overzicht financiële gegevens verbonden partijen

Gemeenschappelijke regeling	Begroot Resultaat	Eigen Vermogen per 31-12		Vreemd Vermogen per 31-12		Bijdrage
	2021	2020	2021	2020	2021	2021
Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)	-	2.106	2.738	27.409	24.495	797
GGD Zeeland	-	4.271	3.973	2.309	2.236	581
De Betho	-	12.163	11.488	1.992	2.287	34
SWVO	-	941	767	8.971	9.025	3.159
GR Samenwerking de Bevelanden	-	-	-	2.600	2.600	1.409
RUD Zeeland	-	800	800	1.000	1.000	269
Sabewa Zeeland	-	94	94	3.255	3.255	182
O.L.A.Z.	-	462	512	9.973	9.973	307
RBL/RMC	-	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	33
Zeeuwse muziekschool	-	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	105
TOTAAL						6.876

Vennootschappen en coöperaties	2021	2020	2021	2020	2021
BNG Bank	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend
PZEM	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend
N.V. Economische Impuls Zeeland	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend

Stichtingen en verenigingen	2021	2020	2021	2020	2021
Stichting Inkoopbureau West-Brabant	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend	Onbekend

Paragraaf Grondbeleid

Functie en inhoud van deze paragraaf	Regelgeving (in- en extern)
Visie op het grondbeleid	BBV
Wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd	Nota grondbeleid 2018
Inzicht in de projecten (fasering, activiteiten, grondprijzen, te verwachten resultaat en risico's)	

Visie

Het grondbeleid staat mede in dienst van de andere gemeentelijke beleidsvelden. Het moet het mogelijk maken dat plannen voor volkshuisvesting, ruimtelijke en economische ontwikkeling en recreatie uitgevoerd kunnen worden.

Wijze van uitvoering

- Voor uitbreiding van woonkernen en bedrijventerreinen wordt een actief grondbeleid gevoerd met aandacht voor de financiële risico's.
- Faciliterend grondbeleid is aan de orde in situaties waarin wij geen grondpositie hebben, bijvoorbeeld bij inbreidingslocaties. Bij faciliterend grondbeleid zal, als een initiatief niet past binnen het geldende bestemmingsplan, eventueel gefaciliteerd worden in de vorm van planologische medewerking. Het uitgangspunt blijft het aangaan van (privaatrechtelijke) exploitatieovereenkomsten met planontwikkelaars voor de realisatie van een plan en het verhaal van kosten.
- Het uitgangspunt is dat verkoop van bouwgrond plaatsvindt tegen marktconforme prijzen. Hierbij wordt de grondprijs bepaald door wat men op de vrije markt bereid is daarvoor te betalen. Wij kiezen voor vaste grondprijzen met differentiatie naar locatie en woningtype. Voor elk afzonderlijk exploitatieplan worden de grondprijzen per m² bepaald.
- Voor zowel woningbouw als de bedrijventerreinen werd een risicoreserve aangehouden. Per reserve was een maximum van € 750.000 aangehouden. Aan de hoogte van de bedragen ligt verder geen onderbouwing ten grondslag. De reserves worden gebruikt om de lasten van de aanslag Venootschapsbelasting te dekken. Met ingang van de begroting 2020 zijn de twee reserves samengevoegd.

Winstneming

- Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst wordt uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat.
- Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:
 1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; en
 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; en
 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd) volgens het realisatiebeginsel dient in die gevallen de winst ook te worden genomen.

Winstneming op de grondexploitaties is een jaarlijks terugkerende post in de jaarrekening. In de begroting houden we normaliter geen rekening met aanvullende winstnemingen. Uitzondering betreft het jaar 2021. Incidenteel nemen we hiervoor een bedrag van € 250.000 als winstneming met bij het opstellen van de begroting.

Ontwikkelingen

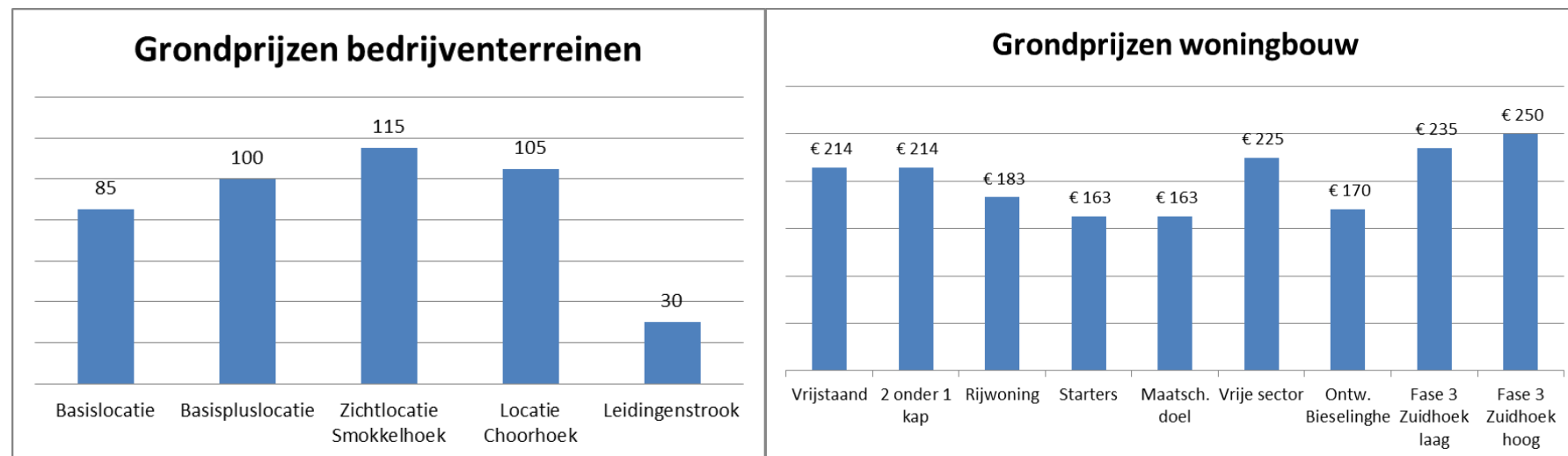
- Over de grondposities bedrijventerreinen bij de diverse gemeenten vindt op Provinciaal niveau overleg plaats. Voor de woningbouw is de Regionale Woonvisie De Bevelanden één van de basisdocumenten.
- Aan het eind van de planperiode van deze begroting (2021-2024) zijn de meeste complexen afgesloten.
- In 2020 is een start gemaakt met een plan in hoeverre er nieuwe plannen moeten worden voorbereid of kunnen worden ontwikkeld. Dit geldt zowel voor woningbouwprojecten (o.a. Schore) als bedrijventerreinen.
- Het klimaatakkoord noopt ons tot het meeliften op ontwikkelingen op het gebied van milieu – en klimaatvriendelijk uitwerken van nieuwe plannen.

Project	Activiteiten in 2021	Geplande verkoop (m ²) in 2021	Boekwaarde per 31-12-2019	Verwacht resultaat	Winstneming t/m 2019	Jaar van afsluiten
Zuidhoek Fase 1 en 2 (woningbouw)	Afsluiten plan		-/- 1.840	1.596 voordelig	1.560	2021
Zuidhoek Fase 3 (woningbouw)	Planvorming bouwrijp maken. Eerste uitgifte deel West in 2022.	7.312	3.874	390 voordelig	25	2027
Vroonlandsweg (woningbouw)	Afsluiten plan		-/- 12	123 voordelig	110	2021
De Moolhoek (woningbouw)	Woonrijp maken de Doolhof		2	199 voordelig	83	2022
Plan de Bieselinghe (woningbouw)	Afsluiten plan		322	113 verlies		2021
Choorhoek (bedrijventerrein)	Gereed maken kavels voor verkoop	8.900	811	973 voordelig	492	2024
Smokkelhoek (bedrijventerrein)	Uitgifte kavels	50.538	-/- 3.301	9.949 voordelig	5.061	2024

Bovenstaande gegevens zijn ontleend aan de recentste herziening van de exploitatieopzetten per 1 januari 2020. De te verwachten resultaten vanuit de huidige grondexploitaties bedragen in totaal ruim € 13 miljoen. T/m 2019 is een bedrag van € 7,8 miljoen verwerkt. De plannen Maximahof en Lindehof sluiten we in het jaar 2020 af en zijn daarom in bovenstaand overzicht niet meer opgenomen.

Overzicht geraamde verkoopopbrengsten per plan:

grondverkopten in 1.000 €	2020	2021	2022	2023	2024
Smokkelhoek	1.227	4.933	532	499	-
Choorhoek	559	935	314	343	-
De Bieselinghe	238	-	-	-	-
Zuidhoek fase 3	2.577	1.699	1.541	1.541	1.416
Vroonlandseweg	220	-	-	-	-
De Moolhoek	335	-	-	-	-
Totaal opbrengsten	5.156	7.567	2.387	2.383	1.416

Grondprijzen omliggende gemeentes Bedrijfsterreinen

In de Bevelandse gemeentes worden de volgende grondprijzen (exclusief btw) gehanteerd voor de uitgifte van kavels op bedrijfsterreinen:

In het nieuw op te stellen bedrijvenprogramma proberen we, in navolging van wat in het bedrijvenprogramma 2018, afspraken te maken om de grondprijzen voor de bedrijfsterreinen op elkaar af te stemmen.

	Zichtlocaties	Overig
Noord-Beveland	€ 74,50	€ 69,50
Reimerswaal	€ 133,--	€ 115,--
Goes	€ 135,--	€ 83,--/ €114,--
Borsele	NB	€ 100,--
Kapelle	€ 115,--	€ 100,--

Voor woningbouw liggen de prijzen in ons omringende gemeenten op een soortgelijk niveau. Borsele hanteert € 200 per m2. In Goes variëren de prijzen tussen € 220 en € 300 per m2 (alles excl. BTW).

Risico's en reserves

De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties zijn relatief beperkt. Hieronder is in tabelvorm aangegeven waar welke risico's liggen.

Plan	Hoog (30%)		Midden (20%)		Laag (10%)		Geen (0%)	
	K	O	K	O	K	O	K	O
Zuidhoek fase 1 en 2 Toelichting: kosten geluidswal geen extra risico								
Zuidhoek fase 3 Einddatum ligt nog ver weg. Winstmarge is beperkt								
Vroonlandseweg Risico m.b.t. kavel maatschappelijk verwerkt in herzieningsdocument, geen restrisico's.								
Bieselinghe Er is een verliesvoorziening getroffen voor het opvangen van het tekort. Daarmee is het restrisico in dit plan teruggebracht.								
Moolhoek Geen risico's								
Smokkelhoek Tennet, PFAS								
Choorhoek PFAS								

Vanaf de begroting 2020 maken we geen onderscheid meer tussen de reserve grondexploitatie woningen en de reserve grondexploitatie bedrijventerreinen. Hieronder is weergegeven wat het verloop van de reserves grondexploitatie zou zijn zonder overheveling van of naar de algemene reserve. Daarbij zijn de geplande afrondingen van de complexen in 2020 en verder nog niet meegerekend. Wel is rekening gehouden met de berekende jaarlijkse vennootschapsbelastinglast:

	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Totale reserves grondexploitaties	710	704	678	655	632

Meerjarenbegroting

Totalen per programma	2021	2022	2023	2024
Lasten				
Dienstverlening	1.354	1.333	1.326	1.335
Veiligheid	869	879	886	892
Leefomgeving	7.607	7.654	7.734	7.814
Sociaal Domein	10.153	9.995	9.766	9.721
Leren en leven	3.518	4.012	3.684	3.720
Economie	6.120	3.093	3.052	2.095
Middelen	763	586	581	589
Overhead	5.008	4.998	5.105	5.314
Vennootschapsbelasting	6	26	23	23
Totale lasten	35.397	32.576	32.157	31.502
Baten				
Leefomgeving	-638	-638	-638	-638
Sociaal Domein	-1.398	-1.398	-1.398	-1.398
Leren en leven	-516	-516	-431	-431
Economie	-5.805	-2.591	-2.592	-1.635
Middelen	-25.877	-25.763	-26.177	-26.616
Overhead	-789	-796	-802	-802
Totale baten	-35.021	-31.701	-32.037	-31.520
Mutatie reserves baten				
Dienstverlening	-19	-29	-19	-19
Veiligheid	0	-1	0	0
Leefomgeving	-80	-79	-224	-224
Sociaal Domein	-8	0	0	0
Leren en leven	-318	-793	-261	-261
Economie	0	0	0	0
Overhead	-52	-15	0	0
Vennootschapsbelasting	-6	-26	-23	-23
Totale baten reserves	-482	-942	-526	-526
Totaal	-107	-67	-407	-545

Programma Dienstverlening

1. Plaats Kapelle nu, en koers naar de toekomst.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Kapelle als zelfstandige gemeente	We willen een zelfstandige gemeente blijven, maar samenwerking op regionale schaal is nodig om bestuurlijk zelfstandig te blijven.	
b) Strategische en praktische visie	Onze gemeente wordt gekenschetst als een doegemeente. Een heldere, strategische visie is noodzakelijk om het strategisch vermogen te versterken.	2022: We voeren een tussenevaluatie strategische visie uit.

2. Gemeentebestuur en bestuurlijke samenwerking.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Intern gemeente -B&W en gemeenteraad -Ambtelijke organisatie	Wij zien het als gezamenlijk doel om Kapelle als zelfstandige gemeente te laten bestaan met inbegrip van alle goede zaken die Kapelle tot een aantrekkelijke gemeente maken. Samenwerking op regionale schaal is inherent aan de wens tot behoud van bestuurlijke zelfstandigheid. In onze gemeente wordt dat breed onderkend.	Vormgeven aan intergemeentelijke samenwerking in overeenstemming met de vastgestelde visie. Dat kan gaan over uitbreiding of integratie van bestaande samenwerking of het aangaan van nieuwe samenwerking.
- Integriteit	Integriteit vraagt consequent gedrag, transparantie en openheid. Wij onderschrijven dit beleid en houden hier in de komende periode aan vast.	2022 – 2024: We stellen jaarlijks een jaarverslag op.
b) Gemeente en organisaties binnen Kapelle, we maken werk van burger- en overheidsparticipatie	We willen de komende vier jaar werk maken van burger- en overheidsparticipatie. Hiervoor wordt een kader opgesteld. Daarna kijken we in welke vorm daar een aparte financiële voorziening of participatiefonds aan gekoppeld kan worden.	We geven uitvoering aan het in 2021 vastgestelde beleid op gebied van burger- en overheidsparticipatie.
c) Dienstverlening en digitalisering	In een omgeving waarin verschillende mensen en organisaties actief zijn, zijn regels nodig om alles in goede banen te leiden en bescherming te bieden. Wij gaan voor duidelijke regels die nageleefd worden en dit wordt zo nodig	2022 - 2024: <ul style="list-style-type: none"> Innovatie Agenda. Vanuit programma's als Agenda Digitale Overheid en Common Ground, worden ontwikkeling actief gevolgd en wordt per jaar bekeken wat de

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	<p>afgedwongen, maar willen de regeldruk verminderen en daarmee regels die onduidelijk of overbodig zijn afschaffen.</p>	<p>mogelijkheden en wettelijke verplichtingen zijn. Innoveren wordt gestimuleerd vanuit de Rijksoverheid, speciaal voor doorontwikkeling digitale dienstverlening.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspelen op actuele ontwikkelingen, waarbij borging van beveiligings- en privacy maatregelen voorop staat. Daarnaast voldoen we aan wet- en regelgeving en auditverplichtingen. • Maatregelen vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid worden geborgd. • In 2022 aansluiten bij het e-depot, het digitale archief welke zeeuws breed ondergebracht is bij het Zeeuws archief. • Voorbereiden op de komst van de samenhangende objectenregistratie (SOR). Dit is een nog te ontwikkelen uniforme registratie over objecten in de fysieke werkelijkheid. Daaronder worden verstaan objecten die in het terrein zichtbaar zijn, zoals spoorlijnen wegen, water, gebouwen en bomen, aangevuld met objecten als woonplaatsen en openbare ruimten. Doel is een betere samenhang tussen de geo basisregistraties.
	<p>We willen verder invulling geven aan de ambities: maximaal dienstverlenend en voortdurend vernieuwd zonder experimenteel te zijn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We organiseren de gemeenteraadsverkiezingen (2022). • We organiseren de provinciale verkiezingen en de waterschapsverkiezingen (2023). • We geven uitvoering aan de in 2021 geactualiseerde Nota Dienstverlening.

Wat gaat het kosten?

Dienstverlening	2022	2023	2024
Bestuur	909	903	903
Dienstverlening	424	423	431
Bedrijfsvoering	0	0	0
Lasten	1.333	1.326	1.335
Mutatie reserves	-29	-19	-19
Baten	-29	-19	-19
Totaal	1.304	1.308	1.316

Programma Veiligheid

1. Leefbaarheid en veiligheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Kapelle is een veilige gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.	De leefbaarheid en veiligheid in de hele gemeente Kapelle willen we borgen en nog verder verbeteren.	2022: uitvoering geven aan het vastgestelde veiligheidsbeleid. 2022: ontvangen resultaten Veiligheidsmonitor 2022: opstellen en vaststellen veiligheidsbeleid Oosterscheldebekken voor periode 2023 – 2026
b) Samenwerking politie en gemeenten	Een uitbreiding van de capaciteit van de politie in Zeeland moet ook in onze gemeente tot zichtbare resultaten leiden met betrekking tot veiligheid in de wijken en buurten.	2022 uitvoering geven aan het vastgestelde veiligheidsbeleid, hierin komt de samenwerking tussen de verschillende werkvelden aan bod.
c) Jeugdoverlast	Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast.	Jeugd- en jongerenwerk is er mede op gericht dat jongeren minder overlast veroorzaken door ze te kennen en te weten wat er speelt en wat de behoeften zijn.

Wat gaat het kosten?

Veiligheid	2022	2023	2024
Crisisbestrijding	807	815	821
Handhaving	1	1	1
Openbare orde en veiligheid	71	70	70
Lasten	879	886	892
Mutatie reserves	-1	0	0
Baten	-1	0	0
Totaal	878	886	892

Programma Leefomgeving

3. Leefbaarheid en veiligheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Kapelle is een veilige gemeente waar het fijn wonen, werken en recreëren is.	<p>De leefbaarheid en veiligheid in de hele gemeente Kapelle willen we borgen en nog verder verbeteren.</p> <p>We stellen een wegencategoriseringsplan op met als doel het verhogen van de verkeersveiligheid en het omgaan met de groei van het autogebruik.</p>	<p>We werken het concept-wegencategoriseringsplan verder uit waarin de verkeersstromen en de knelpunten in het verkeer inzichtelijk zijn. Input uit enquêtes verwerken wij na afstemming. We maken maatregelen inzichtelijk, ramen en plannen deze.</p>
b) Groene openbare ruimte	<p>De openbare ruimte heeft een schone en groene uitstraling waarbij rekening wordt gehouden met de nationale bijenstrategie.</p> <p>We realiseren voldoende schone speelplekken in onze gemeente.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beheer van sportvelden chemie vrij door toepassing van mechanisch beheer. • Toepassen van diversiteit in assortimenten keuze van bomen en beplanting. • Onkruidbestrijding op basis van beeldkwaliteit in plaats van frequentie. • Nieuwe speelplekken voorzien van juiste valondergrond die eenvoudig zijn schoon te houden.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
		<ul style="list-style-type: none"> Bestaande speelplekken worden in de komende jaren vernieuwd.
c) Voldoen aan de zorglichten hemelwater, vuilwater en grondwater	Rioleringsplan 2022-2026	We leggen een nieuw verbreed gemeentelijk rioleringsplan incl. kostendekking voor aan de raad
d) Voldoen aan de wet op de lijkbezorging	Voldoende begraafcapaciteit tegen redelijke kosten	We starten de voorbereiding op voor een beleidsplan begraafplaatsen incl. kostendekking

4. Duurzaamheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Klimaatbestendig inrichten openbare ruimte	We richten de openbare ruimte klimaatbestendig in zodat rekening gehouden wordt met hittestress, droogte en wateroverlast.	<p>Bouwsteen klimaatbestendige leefomgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> In het Europees project Nature Smart Cities2 Seas (NSCiti2S) Wemeldinge-Noord: klimaatadaptief inrichten van de buitenruimte. De plannen komen tot stand in samenspraak met inwoners. Uitvoering vanaf Koningsdag 2021. Uitvoering geven aan het Deltaprogramma ruimtelijke adaptatie en deelname aan de Zuidwestelijke Delta. Stimuleren inwoners en ondernemers om particulier terrein klimaatbestendig in te richten.
b) De gemeente is in 2045 een CO2-neutrale gemeente.	Op basis van de CO2-footprint en de duurzaamheidsvisie wordt gewerkt aan een pakket maatregelen voor de energietransitie en gehele bebouwde omgeving, zoals verduurzaming bebouwing, klimaatadaptatie en circulaire economie.	<ul style="list-style-type: none"> Verder uitwerken van de duurzaamheidsvisie. Het onder de aandacht blijven brengen van het duurzaam bouwloket, o.a. tijdens aanvraagprocedures en de gemeentelijke webpagina. Het stimuleren en faciliteren van verduurzaming van de bebouwde omgeving, en deelname aan samenwerkingsverbanden die dit doel nastreven. Het blijven faciliteren van openbare laadvoorzieningen voor elektrische voertuigen volgens bestaand beleid.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
c) Het aardgasvrij zijn van de gemeente.	Het verduurzamen en aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving.	<ul style="list-style-type: none"> Andere vervolgstappen in het kader van duurzaamheid en klimaat zijn afhankelijk van de vorderingen op die gebieden in 2020. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor het onderwerp gasloos maken van bestaande woningen.

Wat gaat het kosten?

Leefomgeving	2022	2023	2024
Openbare ruimte	4.502	4.610	4.711
Milieu	1.455	1.423	1.420
Volkshuisvesting	246	245	241
Planvorming RO	152	155	157
Omgevingvergunning	1.298	1.301	1.285
Lasten	7.654	7.734	7.814
Openbare ruimte	-235	-235	-235
Milieu	-102	-102	-102
Volkshuisvesting	-286	-286	-286
Planvorming RO	-15	-15	-15
Mutatie reserves	-79	-224	-224
Baten	-717	-862	-862
Totaal	6.937	6.872	6.952

Programma Sociaal Domein

1. Jeugdhulp

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Kosten voor jeugdhulp verminderen	We geven verdere uitvoering aan het actie- en implementatieplan Jeugdhulp. De plannen geven mogelijkheden tot bijsturing op het volume en de kosten van de jeugdhulp.	Er wordt gewerkt aan de actualisering van de benodigde acties om de ambities vanuit het actieplan Jeugdhulp te realiseren.
b) Transformatie	Uitvoering geven aan de nieuwe Transformatieagenda Jeugd Zeeland	Met de 13 Zeeuwse gemeenten geven we verdere uitvoering aan de actielijnen uit de landelijke transformatieagenda: <ol style="list-style-type: none"> 1. Harmonisatie toegang en versterken vakmanschap 2. Kinderen groeien zoveel mogelijk op in een gezin 3. Onderwijs en jeugdhulp verbonden 4. Preventie op de kaart 5. Jongvolwassenen zelfstandig 6. Kinderen en gezinnen veilig

2. Wmo

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Mantelzorgers	<ul style="list-style-type: none"> • We willen voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken. • We willen dat de ondersteuning die we bieden aansluit bij de behoeften van de mantelzorgers. 	Cederhof welzijn biedt ondersteuning en waardering op maat aan mantelzorgers. Daarnaast worden mantelzorgers jaarlijks extra in het zonnetje gezet tijdens de Dag van de Mantelzorg.
b) Kosten Wmo verminderen	Inzicht in en grip op de kosten van de Wmo	<ul style="list-style-type: none"> • We geven uitvoering aan het lokale actieplan Wmo. • We geven uitvoering aan de aanbevelingen die voortkomen uit het regionale onderzoek Grip op Wmo in samenwerking met het Samenwerkingsverband Welzijnszorg Oosterschelderegio

3. Werk, Inkomen en Inburgering

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Armoede (waaronder armoede onder kinderen)	Inwoners die in armoede leven of schulden hebben, doen ondanks beperkte financiële middelen toch mee in de samenleving.	We geven uitvoering aan de Kadernota Armoede en Schulden 2021-2024 en specifiek aan armoede onder kinderen.
b) (Arbeids)participatie	Iedereen doet mee.	Wij willen dat onze inwoners meedoen in de samenleving, bij voorkeur in een duurzame betaalde baan.
c) Wet Inburgering	Huidige en toekomstige statushouders zijn ingeburgerd.	We geven uitvoering aan de nieuwe Wet Inburgering.

4. Gezondheid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Gezonde leefstijl	Onze inwoners hebben een gezonde leefstijl.	We geven uitvoering aan de speerpunten uit de geactualiseerde regionale kadernota gezondheidsbeleid 2022-2025.

5. Andere onderwerpen

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Preventie	Minder inzet van zorg.	Preventie en vroegsignalering krijgen een belangrijke plaats in het sociaal domein. We verleggen onze prioriteit steeds meer naar de voorkant (preventie) in plaats van de achterkant (zorg).
b) Toegang	De toegang tot zorg is efficiënt en klantvriendelijk geregeld.	In samenwerking met de betrokken organisaties op het gebied van jeugdhulp, werk en inkomen en Wmo groeien we stapsgewijs toe naar één toegang voor alle vragen op het gebied van het sociaal domein. Deze toegang is integraal, laagdrempelig en zo preventief mogelijk.
c) Laaggeletterdheid	We signaleren en bestrijden laaggeletterdheid.	In Oosterschelderegio-verband geven we uitvoering aan het Ontwikkelplan volwasseneneducatie en aanpak laaggeletterdheid Oosterschelderegio 2018 e.v.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
d) Artikel 1. Grondwet	De gelijke rechten en participatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuele personen en transgenders worden gegarandeerd in alle delen van de samenleving.	We geven uitvoering aan het beleid- en actieplan om de acceptatie te vergroten.
e) Eenzaamheid	We willen inzicht in de aard van de problematiek (diverse onderzoeken geven diverse uitkomsten) en de doelgroepen die het betreft.	We geven uitvoering aan het beleid- en actieplan om eenzaamheid te doorbreken.

Wat gaat het kosten?

Sociaal Domein	2022	2023	2024
Werk	1.782	1.781	1.758
Inkomen	407	407	407
WMO 2015	1.389	1.389	1.389
WMO 2007	1.473	1.449	1.424
WMO lokaal	1.032	978	982
Jeugdzorg	3.250	3.100	3.100
Gezondheidszorg	660	662	662
Lasten	9.995	9.766	9.721
Werk	-1.298	-1.298	-1.298
WMO 2007	-100	-100	-100
Mutatie reserves	0	0	0
Baten	-1.398	-1.398	-1.398
Totaal	8.597	8.369	8.324

Programma Leren en leven

1. Sport en spel

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Bewegen	We willen sporten en bewegen mogelijk maken voor inwoners van alle leeftijden.	<ul style="list-style-type: none"> We houden de sportaccommodaties op hoog niveau.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
b) Sportcentrum	Een nieuw sportcentrum, incl. doelgroepenbad	<ul style="list-style-type: none"> We geven uitvoering aan de ambities uit het Sportakkoord. Zomer 2022 wordt het nieuwe complex in gebruik genomen.

2. Onderwijs

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Onderwijshuisvesting	Een integraal huisvestingsplan waarin ook een combinatie van beide scholen in Wemeldinge onderzocht is.	We geven uitvoering aan het Integraal Huisvestings Plan.

3. Cultuur

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Cultuur	Een divers aanbod van culturele voorzieningen.	In samenwerking met de Cultuurraad wordt uitvoering gegeven aan een aanbod van culturele activiteiten voor jongeren.

Wat gaat het kosten?

Leren en leven	2022	2023	2024
Onderwijs	1.722	1.719	1.752
Cultuur	660	700	700
Sport en Spel	1.450	1.095	1.096
Welzijnsactiviteiten	180	170	171
Lasten	4.012	3.684	3.720
Onderwijs	-328	-328	-328
Cultuur	-4	-4	-4
Sport en Spel	-159	-74	-74
Welzijnsactiviteiten	-26	-26	-26
Mutatie reserves	-793	-261	-261
Baten	-1.308	-692	-692
Totaal	2.703	2.992	3.028

Programma Economie

1. Toerisme

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Toeristische aantrekkelijkheid	Toeristische aantrekkelijkheid van Wemeldinge versterken, waarbij rekening wordt gehouden met de inwoners.	Actueel houden Uitvoeringsagenda Masterplan Wemeldinge.

2. Bedrijfsgrond

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Uitgifte bedrijfsgrond	De bedrijfsgronden die beschikbaar zijn of beschikbaar komen, worden bij voorkeur uitgegeven aan bedrijven die voldoende werkgelegenheid met zich meebrengen.	Contact onderhouden met ondernemers.

3. Huisvesting arbeidsmigranten

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Huisvesting	Er moet huisvesting zijn voor arbeidsmigranten in de gemeente Kapelle.	Samen met de buurgemeenten bevorderen dat de huisvesting van arbeidsmigranten zich kwalitatief en kwantitatief ontwikkeld.

4. Kernenbeleid

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Dorpsvisie Schore	Versterking van de leefbaarheid van Schore.	Uitvoering dorpsvisie Schore ondersteunen.

Wat gaat het kosten?

Economie	2022	2023	2024
Economische bedrijvigheid	177	138	139
Grondexploitatie	2.483	2.484	1.527
Dorpshuizen	260	260	259
Toerisme en recreatie	123	123	123
Overige accommodaties	51	47	47
Lasten	3.093	3.052	2.095
Grondexploitatie	-2.483	-2.484	-1.527
Dorpshuizen	-48	-48	-48
Toerisme en recreatie	-1	-1	-1
Overige accommodaties	-59	-59	-59
Mutatie reserves	0	0	0
Baten	-2.591	-2.592	-1.635
Totaal	502	460	460

Overzicht Middelen

1. Financieel beleidskader

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Een verantwoord financieel beleid binnen een structureel sluitende meerjarenbegroting.	De gemiddelde (woon)lasten voor huishoudens en bedrijven met maximaal de inflatiecorrectie verhoogd worden.	2022: Taxeren op gebruikersoppervlakte wordt ingevoerd.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	De leges zullen in het algemeen kostendekkend worden geheven.	<ul style="list-style-type: none"> • De afvalstoffenheffing is vanaf 2023 kostendekkend. Om daar te komen zal in 2022 en 2023 de afvalstoffenheffing met 6,2% stijgen. Dat is 4% meer dan de inflatie. • De overige leges stijgen met de inflatie van 2,2%.

2. Verduurzamen

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Een voorbeeldfunctie in het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.	<ul style="list-style-type: none"> • De gestelde doelen van het Klimaatakkoord nakomen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeentehuis in 2023 minimaal energielabel C. • Uitwerken van de duurzaamheidsplans op het gemeentelijk vastgoed. Deze uitwerking leidt tot een lange termijn huisvestingsadvies per gemeentelijk gebouw en opgenomen in het DMJOP. • Het werkplekconcept vernieuwen door het invoeren van flexwerken op kantoor, gecombineerd met thuiswerken.

3. Overige projecten

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
a) Aansluiten op het e-depot van het Zeeuws Archief	Openbare Informatie digitaal beschikbaar stellen.	In 2022 daadwerkelijk informatie opslaan in het e-depot.
b) Rechtmatigheidsverklaring college	Kwaliteit verhogend effect op de financiële bedrijfsvoering.	Wij maken samen met uw raad afspraken over het rechtmatig handelen en verantwoorden ons hierover. Rechtmatigheid hangt namelijk niet af van cijfers, maar de wereld achter de cijfers, de bedrijfsvoering.

Wat zijn onze bestuurlijke ambities?	Wat willen we als raad bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
		Wij geven sturing op processen en procesverbetering naar aanleiding van verbetervoorstellen uit de Verbijzonderde Interne controles die binnen de gemeente worden uitgevoerd.

Wat gaat het kosten?

Middelen	2022	2023	2024
Algemene dekkingsmiddelen			
Belastingen en heffingen	9	9	9
Geldmiddelen	577	571	580
Lasten	586	581	589
Belastingen en heffingen	-6.961	-7.181	-7.240
Geldmiddelen	-743	-747	-848
Algemene uitkering	-18.059	-18.249	-18.528
Baten	-25.763	-26.177	-26.616
Saldo alg. dekkingsmiddelen	-25.176	-25.596	-26.027
Overhead			
Overhead	4.998	5.105	5.314
Lasten	4.998	5.105	5.314
Overhead	-796	-802	-802
Mutatie reserves	-15	0	0
Baten	-811	-802	-802
Saldo overhead	4.188	4.303	4.511
Vennootschapsbelasting			
Vennootschapsbelasting	26	23	23
Lasten	26	23	23
Mutatie reserves	-26	-23	-23
Baten	-26	-23	-23
Saldo vennootschapsbelasting	0	0	0
Totaal	-20.989	-21.293	-21.516

Bijlage: Provinciaal toezicht

In de begrotingscirculaire van de toezichthouder zijn de wettelijke criteria opgenomen en wordt u geïnformeerd over een aantal onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen met betrekking tot het financieel toezicht op de eerstvolgende gemeentebegroting. Tevens wordt verdere informatie gegeven over ontwikkelingen die zich gaan voordoen op het terrein van het financiële toezicht op de gemeenten en de gemeenschappelijke regelingen die van belang zijn voor het opstellen van de gemeentelijke (meerjaren)begroting 2021 – 2024.

Hieronder zullen diverse toetsingsaspecten van de toezichthouder worden benoemd en vervolgens zal worden ingegaan op onze situatie.

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
Repressief toezicht	Repressief toezicht is regel. Dit houdt in dat u uw begroting direct kunt uitvoeren, zonder dat hier vooraf provinciale goedkeuring vereist is. Een gemeente komt in aanmerking voor repressief toezicht wanneer de begroting, inclusief nieuw beleid structureel en reëel in evenwicht is. Mocht dit niet het geval zijn, dan dient de meerjarenraming voldoende aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in de laatste jaarschijf (2024) wordt hersteld. Daarnaast dienen de jaarrekening en de begroting tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, aan de provincie te zijn ingezonden.	Meerjarig sluitende begroting, met de jaarschuiven 2021 en 2024 structureel sluitend.
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	De algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt geraamd op basis van reële uitgangspunten en tenminste de meicirculaire 2020 met de daarin opgenomen uitkeringsfactoren. Wij vragen u de meerjarige berekeningen (2021 tot en met 2024) van de algemene uitkering, zoals u die hanteert in uw (meerjaren)begroting, eventueel na begrotingswijziging, mee te zenden met de vastgestelde begroting (inclusief de gehanteerde eenheden en bedragen per eenheid).	Uitgegaan van de meest recente informatie, dat is de septembercirculaire. De raming is in lopende prijzen.
Looncompensatie	In het kader van reëel ramen wordt verwacht dat we rekening houden met de budgettaire effecten van de loonstijgingen zoals opgenomen in de circulaire die u heeft gehanteerd voor het ramen van de algemene uitkering. Dit kan door verwerking in de ramingen van de personele lasten/organisatiekosten of door het ramen van een stelpost voor zover de eigen eerder vastgestelde uitgangspunten afwijken van die in de gehanteerde circulaire.	Voor de salarisaanpassingen en de stijging van de sociale lasten is uitgegaan van de cijfers CPB opgenomen in de septembercirculaire.
Prijscompensatie	In het kader van reëel ramen verwachten wij dat u (als u de algemene uitkering op basis van lopende prijzen raamt) aan de lastenkant van de meerjarenraming rekening houdt met een mutatie van de prijsontwikkeling van ten minste het in de gehanteerde circulaire genoemde Bruto Binnenlands Product. Voor zover een afwijkend percentage wordt toegepast voor prijsstijgingen/indexering van prijsgevoelige subsidies verwachten wij dat dit in de programmabegroting wordt beargumenteerd.	Het verschil tussen lopende en constante prijzen is als inflatiecorrectie meegenomen. Hierop zijn de reeds verwerkte salarisaanpassingen (zie hierboven) en alle overige indexeringen in minder gebracht.

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
Haalbare bezuinigingsmaatregelen en taakstellingen	De bezuinigingsmaatregelen of taakstellingen worden beoordeeld of deze haalbaar en hard zijn. Dit om aannemelijk te maken dat er voldoende zekerheid is dat de maatregelen tijdig en volledig gerealiseerd zullen worden.	Er zijn taakstellingen voor Jeugdhulp (conform jeugdhulp actieplan), sociaal domein en heroverwegingsmogelijkheid en opgenomen in de begroting.
Taakstellingen verbonden partijen	Taakstellingen die opgelegd worden aan gemeenschappelijke regelingen worden alleen als reëel beoordeeld indien de verbonden partij op algemeen bestuurlijk niveau heeft besloten of en hoe deze taakstelling wordt ingevuld.	Niet van toepassing.
Onderhoud kapitaalgoederen	Verantwoordelijk voor een veilige en duurzame leefomgeving voor de inwoners. Ieder jaar worden grote bedragen uitgegeven aan het verkrijgen, vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen. Dit zijn onder andere aan wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het onderhoud is van groot belang voor het zo goed mogelijk functioneren van uw gemeente. Uit de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' moet blijken dat de budgetten groot genoeg zijn om het beleid van uw gemeente te kunnen uitvoeren.	Wordt bij de begroting als zodanig verwerkt.
Notitie Materiele vaste activa	<p>In december 2017 is de Notitie Materiële vaste activa gepubliceerd. Voor het begrotingsjaar 2019 is de gehele notitie van kracht. De notitie behandelt de wijze van activeren, waarderen en afschrijven van activa en het onderhoud van kapitaalgoederen. Ook zijn er aandachtspunten voor de financiële verordening opgenomen.</p> <p>Enkele aandachtspunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activeringsgrens investeringen: om administratieve lasten te beperken mag een ondergrens gehanteerd worden voor het activeren van investeringen. Het is echter niet toegestaan om de activeringsgrens zodanig hoog te stellen dat hierdoor investeringen niet geactiveerd worden. U geeft zelf in de financiële verordening aan wat voor uw gemeente een reële ondergrens is. • Recent beheerplan: een beheerplan mag maximaal vijf jaar oud zijn. Voor het verslagleggingsjaar 2019 mag het beheerplan niet ouder zijn dan 2014. Van deze vijf jaar kan door de raad alleen gemotiveerd afgeweken worden. • Jaarlijkse storting in onderhoudsvoorzieningen: in de (meerjaren)begroting 2021-2024 is de jaarlijkse (gelijkblijvende) storting in een onderhoudsvoorziening minimaal gebaseerd op de onderhoudslasten van de jaarschijven 2021 tot en met 2024 van het beheerplan. Wanneer het geldende beheerplan geen inzicht meer geeft in de onderhoudslasten van één of meerdere jaren van de meerjarenraming, zal er een nieuw beheerplan vastgesteld moeten worden. Op basis van dit nieuwe beheerplan wordt de jaarlijks (gelijkblijvende) storting voor de (meerjaren)begroting 2021-2024 bepaald. 	<p>De gemeente heeft een herziene "Notitie activering, waardering en afschrijving vaste activa gemeente Kapelle 2018. In de paragraaf kapitaalgoederen is de toelichting opgenomen op de aandachtspunten.</p> <p>Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.</p>

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
	<ul style="list-style-type: none"> Egaliseren onderhoudslasten: Het BBV biedt alleen de mogelijkheid om onderhoudslasten structureel te egaliseren via een voorziening (artikel 44 lid 1c BBV). Een jaarlijks gelijkblijvende storting in een onderhoudsvoorziening maakt het niet (meer) mogelijk om een ingroeimodel (de storting stijgt in enkele jaren naar de structureel benodigde storting) te hanteren. Achterstallig onderhoud: achterstallig onderhoud waarmee onveilige situaties worden gecreëerd en waarbij sprake is van kapitaalvernietiging, is onaanvaardbaar en moet zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen vier jaar hersteld worden. Herstel van achterstallig onderhoud is een verplichting waarvan de omvang, door middel van een inventarisatie en een financiële vertaling, redelijkerwijs is in te schatten. Op basis van artikel 44 lid 1a BBV wordt daarvoor een voorziening gevormd. Dit is een andere voorziening dan de onderhoudsvoorziening voor het egaliseren van de onderhoudslasten. Als u onvoldoende middelen heeft in de exploitatie en/of in de algemene reserve om deze voorziening te vormen, is het in dat geval acceptabel om het achterstallig onderhoud (daadwerkelijk en financieel) in vier jaar (de periode van de begroting en de meerjarenraming) in te lopen. 	
Notitie incidentele en structurele baten en lasten	<p>De commissie BBV heeft een nieuwe notitie over structurele en incidentele baten en lasten uitgebracht. De notitie vervangt een notitie uit 2012 en maakt onderdeel uit van de notitie "prospectief inzicht" die in 2019 is gepubliceerd.</p> <p>De Commissie BBV adviseert in de financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet) een grensbedrag op te nemen vanaf welke omvang incidentele lasten en baten afzonderlijk gespecificeerd worden in het overzicht incidentele lasten en baten.</p> <p>De Commissie BBV adviseert ook het structureel begrotingssaldo te presenteren.</p>	De financiële verordening van de Gemeente Kapelle is hierop aangepast en het structureel begrotingssaldo presenteren we in de samenvatting van de begroting 2021.
Sociaal Domein	<p>Voor de beoordeling van de begroting 2021 omtrent het sociaal domein blijven vooralsnog de richtlijnen van vorig jaar (begroting 2020) voor de begroting 2021 van kracht en deze zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De extra middelen jeugdzorg voor de jaren 2019 tot en met 2021, die onderdeel uitmaken van de algemene uitkering, worden als structureel dekkingsmiddel aangemerkt. - Voor de jaren 2022, 2023 en 2024 kan door de gemeente een stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' geraamd worden: per gemeente naar rato van de € 300 miljoen (in 2021). - Deze stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' kan als structureel opgenomen worden. - Voorwaarde is dat daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven. 	De extra middelen jeugdzorg zijn na 2021 doorgetrokken. De lasten voor jeugdhulp zijn opgenomen conform het actieplan jeugdhulp. Dit actieplan is vastgesteld door de raad. Vanuit de interne monitoring blijkt dat de doelstellingen uit het actieplan gehaald worden.
BTW compensatie fonds	Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) in de raming van de algemene uitkering in de circulaire gewijzigd. Waar voorheen het fonds was opgenomen in de meircirculaire is het nu aan de gemeenten om zelf een reëel bedrag te ramen voor het BTW-compensatiefonds. Het ministerie BZK heeft in	De ruimte onder het planfond van het BCF in de begroting 2021-2024 is gelijk

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
	afstemming met VNG en provinciale toezichthouders afgesproken om een raming op te nemen die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde ruimte onder het plafond BCF.	aan de realisatie 2019. Deze is minimaal.
Precariobelasting	<p>In maart 2017 heeft de eerste kamer het wetsvoorstel voor vrijstelling van precariobelasting voor netwerken van nutsbedrijven aangenomen. Het is een vrijstelling van precariobelasting over netwerken onder, op of boven de grond van de gemeente, de provincie of het waterschap. Deze netwerken zijn bestemd voor de openbare dienst.</p> <p>Er is een overgangstermijn van 5 jaar ingesteld om de mogelijke inkomstenderving voor gemeenten geleidelijk op te vangen. Om voor de overgangstermijn in aanmerking te komen moet er op 10 februari 2016 een belastingverordening zijn voor het heffen van precariobelasting op nutsnetwerken. Als aan deze voorwaarde wordt voldaan mag u nog tot en met 2021 precariobelasting op openbare werken blijven heffen, echter maximaal het tarief dat op 10 februari 2016 in de verordening stond. Na het jaar 2021 worden geen inkomsten meer ontvangen vanuit de precariobelasting voor netwerken van nutsbedrijven. De geleidelijke overgang moet zijn verwerkt in het meerjarenbeeld van de begroting 2019.</p>	De afbouw is verwerkt in de begroting 2021-2024. Vanaf 2022 stopt de precariobelasting.
Omgevingswet	<p>De minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Tweede Kamer laten weten de Omgevingswet per 1 januari 2022 in te laten gaan. Middels deze wet wordt de wet- en regelgeving voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water gebundeld en is het de bedoeling om het aanvragen van vergunningen te vereenvoudigen. Dit betekent één wet die ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving stimuleert en kwaliteit borgt. De gebruikers staan hierbij centraal.</p> <p>Wij zien dat de nodige betrokken partijen volop bezig zijn met de voorbereidingen. Het is van groot belang om een goede inschatting te maken wat er op uw gemeente afkomt en u adequaat op deze wet voor te bereiden. Daarbij past ook de vraag wat de financiële gevolgen voor uw gemeente zullen zijn.</p>	De raad heeft medio 2020 het plan voor invoering van de omgevingswet goedgekeurd. Deze middelen zijn vrijgemaakt.
Duurzaamheid / energietransitie / klimaat	<p>Elke gemeente, provincie en ook waterschap werkt op dit moment binnen regio's samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.</p> <p>Van decentrale overheden wordt door het rijk verwacht dat zij een deel van de groei van de algemene uitkering o.a. ten goede laten komen aan klimaatbeleid en de energietransitie.</p>	In de begroting is rekening gehouden met de Regionale Energiestrategie. Zowel qua capaciteit als uitvoeringswerkzaamheden.
Rechtmatigheidsverantwoording college	Met ingang van 2021 moet het college een rechtmatigheidsverantwoording afleggen over de rechtmatigheid bij de jaarrekening. De accountant krijgt hierdoor een andere rol en zal vanaf het boekjaar 2021 geen oordeel meer geven over de rechtmatigheid in zijn controleverklaring. De accountant geeft dan nog een controleverklaring af met alleen een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders.	In 2020 is gestart met het in kaart brengen van processen. De aanpassingen dragen bij aan de rechtmatigheidsverantwoording

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
	De gemeente zorgt voor voldoende grip op interne processen en de bijbehorende financiële huishouding, want gemeenten moeten zelf aantonen dat ze budgetten rechtmatig hebben besteed en het college hier verantwoording over afgeeft.	ng door het college van burgemeester en wethouders. In de begroting zijn hiervoor budgetten opgenomen.
Overgangsbepaling NIEGG's	Door de invoering van de Notitie grondexploitaties 2016 bestaat de gemeentelijke grondexploitatie met ingang van 1 januari 2016 alleen maar uit Bouwgronden in exploitatie. Had uw gemeente daarvoor Niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) op de balans staan, dan zijn deze nu opgenomen als materiele vaste activa (MVA). Het kan zijn dat deze gronden tegen een hogere waarde zijn opgenomen dan de marktwaarde. In dat geval maakt u gebruik van de overgangsbepaling die de commissie BBV heeft opgenomen. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019 moet een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan moet dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden. Afwaardering van een individueel perceel grond of complex kan hierbij niet over een aantal jaren worden gespreid. Het is van belang om deze analyse tijdig uit te voeren om de eventuele financiële consequenties inzichtelijk te krijgen.	Niet van toepassing.
Verbonden partijen	<p>Verbonden partijen zijn belangrijk. Niet alleen om het beleid van de deelnemende partijen te realiseren, maar ook vanwege de financiële gevolgen daarvan. Hierover gaat de notitie Verbonden partijen (oktober 2016) van de commissie BBV. In deze notitie wordt getracht u meer bewust te maken van de governance aspecten en de instrumenten van bestuur en toezicht.</p> <p>Een veel gehoorde vraag is of er voldoende inzicht bestaat in de risico's van de verbonden partijen. In dat geval is er namelijk ook voldoende inzicht in de risico's voor uw gemeente. Om die risico's inzichtelijk te maken kunt u de volgende informatie in uw begroting opnemen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • in de paragrafen Verbonden partijen en Weerstandsvermogen en Risicobeheersing: beleid inzake de sturing op financiële risico's ten aanzien van gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. • in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing: de risico's ten aanzien van die verbonden partijen die onvoldoende weerstandscapaciteit hebben en partijen die de risico's geheel of gedeeltelijk afwenden op de deelnemers. <p>Verbonden partijen zijn steeds belangrijker om maatschappelijke doelen te bereiken. Samenwerking in een deelneming heeft voordelen voor u. Het brengt echter ook financiële en bestuurlijke risico's met zich mee. Voor een goede balans tussen de voordelen en de risico's is grip en sturing op de verbonden partijen belangrijk. Als deelnemende gemeente mag u verlangen dat een verbonden partij voldoende inzicht verschaft in de risico's en u tijdig informeert over de financiële ontwikkelingen. U kunt hier dan rekening mee houden en tijdig maatregelen nemen.</p>	Uitvoering geven aan de notitie verbonden partijen van de raad (april 2017). De risico's zijn opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is het financiële risico opgenomen.

Onderwerp	Toetsingsaspect	Standpunt Kapelle
	Ook een goed meerjarenbeleidsplan met een reële (meerjaren)begroting is daarbij van belang. U houdt in uw (meerjaren)begroting rekening met de ontwikkelingen bij de verbonden partijen. Als dat nodig is, stuurt u hierop. Dit geeft u meer bestuurlijke en financiële grip op de verbonden partijen. Dit komt het democratisch proces ten goede.	

Bijlagen

Begroting per taakveld

	Lasten	Baten	Totaal
0.1 Bestuur	850	0	850
0.2 Burgerzaken	384	-151	234
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	117	-269	-152
0.4 Overhead	5.008	-789	4.219
0.5 Treasury	585	-751	-165
0.61 OZB woningen	9	-2.122	-2.113
0.62 OZB niet-woningen	0	-419	-419
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0
0.64 Belastingen overig	168	-360	-192
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	-17.822	-17.822
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	6	0	6
0.10 Mutaties reserves	0	-482	-482
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0
0. Bestuur en ondersteuning	7.128	-23.163	-16.035
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	824	0	824
1.2 Openbare orde en veiligheid	249	0	249
1. Veiligheid	1.073	0	1.073
2.1 Verkeer en Vervoer	1.891	-36	1.855
2.2 Parkeren	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	22	-69	-48
2.4 Economische havens en waterwegen	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	1.913	-105	1.807

	Lasten	Baten	Totaal
3.1 Economische ontwikkeling	133	0	133
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.377	-3.606	-229
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	45	-11	35
3.4 Economische promotie	154	-276	-121
3. Economie	3.710	-3.892	-182
4.1 Openbaar basisonderwijs	11	0	11
4.2 Onderwijshuisvesting	1.213	-262	951
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	475	-66	409
4. Onderwijs	1.699	-328	1.371
5.1 Sportbeleid en activering	159	0	159
5.2 Sportaccommodaties	811	-159	652
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	174	-4	171
5.4 Musea	103	0	103
5.5 Cultureel erfgoed	103	-5	99
5.6 Media	357	0	357
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	899	-103	796
5. Sport, cultuur en recreatie	2.607	-270	2.337
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.150	-106	1.043
6.2 Wijkteams	638	-1	637
6.3 Inkomensregelingen	1.774	-1.298	476
6.4 Begeleide participatie	125	0	125
6.5 Arbeidsparticipatie	252	-13	239
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	500	0	500
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2.406	-100	2.306
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	3.101	0	3.101
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	15	0	15
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	39	0	39
6. Sociaal domein	9.999	-1.518	8.481

	Lasten	Baten	Totaal
7.1 Volksgezondheid	713	0	713
7.2 Riolering	1.359	-1.560	-201
7.3 Afval	1.328	-1.531	-203
7.4 Milieubeheer	461	0	461
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	258	-227	32
7. Volksgezondheid en milieu	4.118	-3.317	802
8.1 Ruimtelijke ordening	195	-15	180
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.126	-2.116	10
8.3 Wonen en bouwen	830	-780	50
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	3.150	-2.911	239
Totaal	35.397	-35.504	-107

Investeringsplan 2021-2024

Programma	Product	2021	2022	2023	2024
03. Leefomgeving	Materieel buitendienst	65	20	45	40
	Openbare ruimte	107	547	57	57
	Rioleringswerken	420	1.289	1.684	1.355
	Wegen en openbare verlichting	992	1.236	914	674
Totaal 03. Leefomgeving		1.584	3.092	2.700	2.126
04. Sociaal Domein	Werk	100	100	50	50
Totaal 04. Sociaal Domein		100	100	50	50
05. Leren en Leven	Onderwijs	220	2.000	4.600	350
	Sportaccommodaties (binnensport)	5.898	5.765	-	-
	Sportaccommodaties (buitensport)	300	30	-	-
Totaal 05. Leren en Leven		6.418	7.795	4.600	350
91. Overhead	Gemeentelijke gebouwen	245	245	-	-
Totaal 91. Overhead		245	245	-	-
Totale investeringen		8.347	11.182	7.350	2.526

Incidentele baten en lasten

Baten en lasten	2021	2022	2023	2024
1 Dienstverlening				
BAG 2.0 opnemen schuurtjes	20	-	-	-
Doorontwikkeling gemeenteraad en college	-	10	-	-
Participatiebudget	10	10	-	-
Uitvoeringsnota dienstverlening	4	-	-	-
2 Veiligheid				
Uitvoeren en rapportage veiligheidsmonitor	-	1	-	-
3 Leefomgeving				
Beleidsplan instandhouding begraafplaatsen	-	15	-	-
Bouwsteen afval en grondstoffen: communicatie en campagne	10	-	-	-
Bouwsteen afval en grondstoffen: opstellen visie	3	-	-	-
Bouwsteen elektriciteit: realisatie zon op geluidsscherm A58	15	-	-	-
Bouwsteen elektriciteit: stimuleren zon op (bedrijfs)dak	10	5	-	-
Bouwsteen klimaatbestendige leefomgeving: bijdrage Zuidwestelijke Delta	4	4	-	-
Bouwsteen klimaatbestendige leefomgeving: vervolg Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptie	5	-	-	-
Bouwsteen mobiliteit: onderzoek/oriëntatie deelauto's	-	3	-	-
Bouwsteen warmte: bijdrage Duurzaam Bouwloket	7	7	-	-
Bouwsteen warmte: bijdrage Energiek Zeeland	4	4	-	-
Bouwsteen warmte: faciliteren Smokkelhoek warmte- en CO2-net	2	-	-	-
Bouwsteen warmte: participatie en informatiecampagne transitievisie warmte	3	-	-	-
Bouwsteen warmte: transitievisie warmte opstellen	13	-	-	-
Bouwsteen warmte: versterking RRE-subsidie compensatie uren michael, marcus en peter	85	-	-	-
Diverse projecten / activiteiten implementatie omgevingswet	58	108	80	40
Maken plan van aanpak bestrijding invasieve exoten zoals Japanse duizendknoop	5	-	-	-
Straatverlichting	1	-	-	-

Baten en lasten	2021	2022	2023	2024
4 Sociaal Domein				
Dorpsteams	58	58	-	-
Uitvoeringsbudget LHBT	5	-	-	-
Vervanging AED's	3	-	-	-
5 Leren en leven				
Afschrijvingslasten bestaand	-	494	-	-
Huur units MFA	25	15	-	-
Sportakkoord	10	10	-	-
Tennisbaan Groene Woud	-	4	-	-
Voorkomen en verminderen van jeugdoverlast	10	-	-	-
6 Economie				
Aanschaf CV installatie	7	-	-	-
Inhuur ondersteuning	40	40	-	-
Masterplan Wemeldinge	31	-	-	-
Onderzoek en uitvoeringsplan detailhandel /centrum gebied	10	-	-	-
Ontwikkelen wandel en fietsroetes	10	-	-	-
Vervolg zoetwater project	5	-	-	-
90 Middelen				
Voorziening Enduris precario	134	-	-	-
91 Overhead				
Boventallige medewerkers	12	-	-	-
Data gedreven gestuurd	25	-	-	-
Direct duidelijk (communicatienota)	5	-	-	-
Eenmalige aansluitkosten GT-Connect	6	-	-	-
Implementatie financieel pakket	25	-	-	-
Maken omgevingsanalyses (communicatienota)	4	-	-	-
Personeelsfeest	28	-	-	28
Nieuwe website	35	-	-	-
Ondersteuning onderzoek verduurzaming gemeentehuis	20	10	-	-
Rechtmatigheid inhuur	38	-	-	-
Taxaties inventaris tbv verzekering	5	-	-	-
Vervangen toegangscontrolesysteem	16	-	-	-
Totaal incidentele lasten	827	797	80	68

Baten en lasten	2021	2022	2023	2024
1 Dienstverlening				
Doorontwikkeling gemeenteraad en college	-	10	-	-
2 Veiligheid				
Uitvoeren en rapportage veiligheidsmonitor	-	1	-	-
3 Leefomgeving				
Straatverlichting	1	-	-	-
4 Sociaal Domein				
Uitvoeringsbudget LHBT	5	-	-	-
Vervanging AED's	3	-	-	-
5 Leren en leven				
Dekking afschrijving sportcentrum Groene woud	-	494	-	-
Huur units MFA	25	15	-	-
Tennisbaan Groene Woud	-	4	-	-
6 Economie				
Incidentele winstneming grondexploitatie	250	-	-	-
90 Middelen				
Leges nieuwe sportcentrum	285			
Precariobelasting	232	-	-	-
91 Overhead				
Beleidsplan instandhouding begraafplaatsen	-	15	-	-
Boventallige medewerkers	12	-	-	-
Personeelsfeest	25	-	-	-
Rechtmatigheid	10	-	-	-
Taxaties inventaris tbv verzekering	5	-	-	-
Totaal incidentele baten	853	539	-	-

Reserves en Voorzieningen

In het BBV is het onderscheid tussen reserves en voorzieningen gelegd bij de mogelijkheid dat u als raad de bestemming kan wijzigen. Zolang de bestemming veranderd kan worden, is er sprake van een (bestemmings-)reserve. Zodra dit niet meer kan, is er sprake van een voorziening. Schematisch kan het verschil tussen een reserve en een voorziening als volgt worden weergegeven:

Reserve	Voorziening
<ul style="list-style-type: none">• is gevormd door bestemming van het resultaat (kan-bepaling).	<ul style="list-style-type: none">• is verplicht gevormd door het nemen van een last (zal-bepaling).
<ul style="list-style-type: none">• is vrij besteedbaar.	<ul style="list-style-type: none">• heeft een verplichte bestedingsrichting.
<ul style="list-style-type: none">• behoort tot het eigen vermogen.	<ul style="list-style-type: none">• behoort tot het vreemd vermogen.

Reserves

De reserves worden onderscheiden in:

- a. algemene reserve (zijn reserves die een bufferfunctie hebben);
- b. bestemmingsreserves (zijn reserves waaraan door u als raad een bepaalde bestemming is gegeven).

Het reservebeleid mag geen op zichzelf staand beleid zijn, maar het moet passen binnen het algemeen financieel beleid, dat het maken van integrale beleidsafwegingen bevordert. Vanwege de doelmatigheid zijn wij van mening dat het aantal reserves zo beperkt mogelijk moet zijn. In beginsel betekent dit dat er alleen een algemene reserve is en eventueel duidelijk geformuleerde bestemmingsreserves.

Bestemmingsreserves zijn specifiek aan programma's verbonden. Een toevoeging aan een bestemmingsreserve zou als regel een planmatig karakter moeten hebben, vooral wanneer er sprake is van toekomstige, omvangrijke investeringsprojecten. In uw vergadering van 13 november 2007 heeft u besloten niet te sparen voor toekomstige investeringsprojecten ten laste van de exploitatie, maar via eventuele toevoegingen aan een bestemmingsreserve.

In de genoemde vergadering heeft u voor het vormen en/of aanhouden van de reserves de volgende criteria vastgesteld:

- a. het specifieke doel van de reserve;
- b. de voeding van de reserve;
- c. de maximale hoogte van de reserve;
- d. de maximale looptijd van de reserve;
- e. vrijval van de bestemmingsreserve ten gunste van de algemene reserve vrij-bestedbaar, als de betreffende reserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot de investering.

Nadat u de begroting en daarmee de mutaties in de reserves heeft vastgesteld, kan tijdens de uitvoering van de begroting naar voren komen dat reserves gemuteerd moeten worden. Een stelregel is dat een tussentijdse wijziging van de reserves zo weinig mogelijk moet plaatsvinden. Deze mutaties hebben de expliciete goedkeuring van u nodig. Voor de transparantie en uw inzicht in de reservepositie zal in raadsvoorstellen met een reserve als dekking tevens de stand van zaken van deze reserve incl. aangegane verplichtingen en de stand incl. de voorgenomen dekkingen worden weergegeven.

Het BBV kent geen verbod tegen een rentetoerekening aan reserves. Met ingang van de begroting 2005 heeft de raad besloten geen rentetoevoeging toe te passen op de reserves, omdat in de exploitatie wordt uitgegaan van de werkelijk betaalde en ontvangen rente in plaats van het toepassen van de zogenaamde renteomslag.

Een andere mogelijkheid is om aan de reserves het inflatiepercentage toe te voegen, zodat de bestemmingsreserves hiermee gevoed worden voor de toekomstige dekking van de betreffende investeringen. Het punt hierbij is wel dat het gerealiseerde resultaat lager wordt, terwijl de dekking voor de toekomst is. In 2005 heeft de raad besloten om geen inflatiepercentage toe te voegen aan de reserves.

Toelichting per reserve

Algemene reserve niet vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Deze reserve is een verplicht genormeerde minimum buffer om algemene financiële tegenvallers op te kunnen vangen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Niet van toepassing
Hoogte	De algemene reserve dient minimaal de artikel 12-norm (globaal 2% van de som van de algemene uitkering) te bedragen. Als streefwaarde behorend bij een financieel gezonde positie hanteren wij het vijfvoudige van de minimumnorm (globaal 5 x 2% van de algemene uitkering).
Toelichting	De algemene reserve niet vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

Algemene reserve vrij besteedbaar	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Verantwoording van het eigen vermogen, waaraan nog een nadere bestemming moet worden gegeven.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	<ul style="list-style-type: none"> – Incidenteel overschot c.q. tekort op de jaarrekening. – Incidentele lasten en baten van de begroting.
Hoogte	Geen maximum.
Toelichting	De algemene reserve vrij besteedbaar is onderdeel van het vermogen van de gemeente (beschikbare weerstandscapaciteit) om niet structurele tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

Reserve begraafplaatsen	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Verantwoording van de opbrengsten met betrekking tot de koopsommen eigen graven en columbarium-elementen en de afkoopsommen voor het onderhoud dienende voor het onderhoud van de begraafplaatsen en toekomstige investeringen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Overschot c.q. tekort bij de jaarrekening op de exploitatie van de begraafplaatsen.
Hoogte	de maximale hoogte is in de raad van 5 juli 2011 vastgesteld op € 100.000.
Toelichting	In de raad van 5 juli 2011 is het onderzoek begroting begraafplaatsen vastgesteld.

Reserve volkshuisvesting	
Functie	Spaarfunctie
Doel	Voor toekomstige volkshuisvestelijke activiteiten, zoals sociale woningbouw, starterwoningen etc.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Mutaties	Niet van toepassing
Hoogte	Geen maximum
Toelichting	De historische voeding van deze reserve is geschied door 75% van de opbrengst van de verkoop aandelen Bouwfonds en toevoegingen vanuit grondverkoop uit voormalige bestemmingsplannen. Vanaf 2007 zijn er bedragen gestort in het Startersfonds. Deze bedragen zijn geactiveerd en niet ten laste van deze reserve gebracht, omdat er een toekomstige terugbetalingsverplichting bestaat bij de begunstigden.

Reserve bouwgrondexploitatie	
Functie	Buffer- en risicofunctie
Doel	Voor onvoorzienbare algemene risico's die samenhangen met conjuncturele ontwikkelingen, waardoor de gronduitgifte over de hele linie stagneert.
Tijdsfactor	Zolang er bouwgrond exploitatieplannen zijn.
Mutaties	Vanaf 2016 wordt de reserve gemuteerd voor eventuele heffingen uit hoofde van de Vennootschapsbelasting en bij het afsluiten van complexen.
Hoogte	Minimale omvang van € 500.000 en een maximale omvang van € 750.000.
Toelichting	De risico's op de huidige bouwgrondexploitaties in de gemeente Kapelle zijn relatief beperkt. Waar een concreet risico of verlies is voorzien, zijn de financiële gevolgen direct verwerkt. De risico's schatten we vooralsnog als laag in. Elk jaar actualiseren we de exploitatieplannen. Doordat we de lasten VPB uit deze reserve dekken, zakt het saldo van deze reserve onder het minimumniveau. Door toevoegen van (een deel van) de winstneming brengen we deze reserve dan weer op peil.

Reserve Tunnel Zuidhoek	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	De reserve is bestemd voor de afschrijving van de tunnel Zuidhoek.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn 40 jaar.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Kosten bouw tunnel.
Toelichting	Geormerkte gelden voor afschrijving totale kosten bouw tunnel.

Reserve MFA 't Saamdeel gebouw	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van de MFA 't Saamdeel.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van de MFA (40 jaar).
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking een deel van de jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	€ 5.085.000 (max)
Toelichting	Geormerkte gelden voor afschrijving MFA 't Saamdeel.

Reserve MFA 't Saamdeel installaties	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Een reserve is bestemd voor de afschrijving van de installaties voor de MFA 't Saamdeel.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn (25 jaar).
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking een deel van de jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	€ 2.179.000 (max)
Toelichting	Geormerkte gelden voor afschrijving MFA 't Saamdeel.

Reserve Sportcentrum	
Functie	Spaarfunctie
Doel	Een reserve voor de realisatie van een nieuw sportcentrum.
Tijdsfactor	Afschrijvingstermijn van een nieuw sportcentrum.
Mutaties	Aanvullende voeding afhankelijk van de eventuele realisatie en de daarbij behorende kosten
Hoogte	Maximum kosten bouw een nieuw sportcentrum
Toelichting	De realisatie van een nieuw sportcentrum brengt financiële gevolgen met zich mee. Daarom is besloten om gelden te reserveren. Over de jaren 2015-2020 is (een deel) van het rekeningoverschot aan de reserve worden toegevoegd. De jaarlijkse vrijval van de reserve vindt plaats ter dekking van de afschrijvingslasten welke een nieuw sportcentrum met zich meebrengt. Ook hier wordt na realisatie de componentenregeling toegepast ten behoeve van de afschrijvingstermijnen.

Geormerkte reserve afschrijvingen	
Functie	Egalisatiefunctie
Doel	Op grond van het BBV moeten vanaf 2017 alle investeringen volledig worden geactiveerd. Dit wil zeggen dat reserves niet direct in mindering mogen worden gebracht op deze activa, maar dat tegenover de betreffende afschrijving een gelijk bedrag uit de reserve wordt onttrokken. Door deze wettelijk verplichte systematiek ligt er een claim op deze reserve voor de komende jaren.
Tijdsfactor	Geen maximale looptijd.
Mutaties	Geen toevoegingen, onttrekking jaarlijkse afschrijvingslast.
Hoogte	Geen maximale hoogte, aangezien de hoogte van deze reserve afhankelijk is van de bedragen die gemoeid zijn met investeringen met een economisch nut
Toelichting	Zie doel.

Totaal overzicht reserves 2021-2024

De reservepositie op 31 december 2020 bedraagt € 21.696.000. Hierin is de begroting van 2020 en de jaarrekening 2019 verwerkt. In de begroting 2021 is ervoor gekozen om incidentele lasten niet ten laste van de algemene reserve te brengen. Ultimo 2024 bedraagt onze reserve positie nog € 19.221.000.

Naam reserve (Bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-2020	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2021	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2022	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2023	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve													
Algemene reserve niet vrij besteedbaar	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425	0	0	1.425
Algemene reserve vrij besteedbaar	2.089	0	86	2.003		524	1.479	0	0	1.479	0	0	1.479
Totaal algemene reserve	3.514	0	86	3.428	0	524	2.904	0	0	2.904	0	0	2.904
Bestemmingsreserve													
Reserve begraafplaatsen	100	0	0	100	0	15	85	0	0	85	0	0	85
Reserve volkshuisvesting	800	0	0	800	0	0	800	0	0	800	0	0	800
Reserve bouwgrondexploitatie	710	0	6	704	0	26	678	0	23	655	0	23	632
Reserve tunnel Zuidhoek	1.519	0	44	1.475	0	44	1.431	0	44	1.387	0	44	1.343
Reserve MFA't Saamdeel gebouw	4.577	0	127	4.450	0	127	4.323	0	127	4.196	0	127	4.069
Reserve MFA 't Saamdeel installaties	1.831	0	87	1.744	0	87	1.657	0	87	1.570	0	87	1.483
Reserve Sportcentrum	5.853	0	0	5.853	0	0	5.853	0	145	5.708	0	145	5.563
Geoordeelde reserve afschrijvingen	2.792	0	131	2.661	0	119	2.542	0	100	2.442	0	100	2.342
Totaal bestemmingsreserves	18.182	0	395	17.787	0	418	17.369	0	526	16.843	0	526	16.317
Totaal reserves	21.696	0	481	21.215	0	942	20.273	0	526	19.747	0	526	19.221

Structurele mutaties reserve

Een deel van de mutaties in de reserves is structureel. Deze mutaties hebben betrekking op dekking van afschrijvingslasten op investeringen en kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Reserve	Programma	Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Sportcentrum	Leefomgeving	Bijdrage reserve nieuwbouw Sportcentrum	-	-	145	145
Totaal afschrijvingen			-	-	145	145
Tunnel	Leefomgeving	Dekking afschrijvingen tunnel	44	44	44	44
Totaal afschrijvingen			44	44	44	44
Brede School	Leren en leven	MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
		MFA 't Saamdeel 70%/40j	127	127	127	127
Totaal afschrijvingen			214	214	214	214
Reserve afschrijvingen	Dienstverlening	Klimaatbeheersing	14	14	14	14
		Voordeel agv economische investeringen	5	5	5	5
	Leefomgeving	Begraafplaatsen	6	6	6	6
		Kliko's 2014	4	4	4	4
		Riolering	20	20	20	20
		Riolering batig saldi 2011-2014	3	3	3	3
		Riolering correctie	1	1	1	1
	Leren en leven	Binnenklimaat scholen	5	5	5	5
		Diverse investeringen	43	43	43	43
		Mutatie onttrekkingen reserve	-2	-15	-32	-32
		Uitbreiding kinderopvang	9	9	9	9
		Voordeel agv economische investeringen	24	24	22	22
	Totaal afschrijvingen			131	119	100
Eind totaal			390	377	504	504

Overzicht van mutaties per reserve

Mutatie per reserves	2021	2022	2023	2024
Reserve Sportcentrum	-	-	145	145
Leefomgeving	-	-	145	145
Reserve nieuwbouw Sportcentrum	-	-	145	145
Algemene reserve vrij besteedbaar	86	524	-	-
Dienstverlening	-	10	-	-
Doorontwikkeling gemeenteraad en college	-	10	-	-
Leefomgeving	1	-	-	-
Straatverlichting	1	-	-	-
Leren en leven	25	513	-	-
Tennisbaan Boenzeboogerd	-	-	-	-
Huur units MFA	25	15	-	-
Tennisbaan Groene Woud	-	4	-	-
Dekking boekwaarde sportcentrum Groene Woud	-	494	-	-
Overhead	52	-	-	-
Boventallige medewerkers	12	-	-	-
Rechtmatigheid: incidenteel	10	-	-	-
Personeelsfeest	25	-	-	-
Taxaties inventaris	5	-	-	-
Sociaal Domein	8	-	-	-
Uitvoeringsbudget LHBT	5	-	-	-
Vervanging AED's	3	-	-	-
Veiligheid	-	1	-	-
Uitvoeren en rapportage veiligheidsmonitor	-	1	-	-
Reserve Brede school	214	214	214	214
Leren en leven	214	214	214	214
MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
MFA 't Saamdeel 70%/40j	127	127	127	127
Reserve Begraafplaatsen	-	15	-	-
Overhead	-	15	-	-
Beleidsplan instandhouding begraafplaatsen	-	15	-	-
Reserve Vennootschapsbelasting	6	26	23	23
Vennootschapsbelasting	6	26	23	23
VPB last grondexploitaties totaal	6	26	23	23
Reserve Tunnel	44	44	44	44
Leefomgeving	44	44	44	44
Dekking afschrijvingen tunnel	44	44	44	44

Mutatie per reserves	2021	2022	2023	2024
Reserve afschrijvingen	131	119	100	100
Dienstverlening	19	19	19	19
Klimaatbeheersing	14	14	14	14
Voordeel agv economische investeringen	5	5	5	5
Leefomgeving	34	34	34	34
Begraafplaatsen	6	6	6	6
Kliko's 2014	4	4	4	4
Riolering	20	20	20	20
Riolering batig saldi 2011-2014	3	3	3	3
Riolering correctie	1	1	1	1
Leren en leven	78	66	47	47
Binnenklimaat scholen	5	5	5	5
Diverse investeringen	43	43	43	43
Mutatie onttrekkingen reserve	-2	-15	-32	-32
Uitbreiding kinderopvang	9	9	9	9
Voordeel agv economische investeringen	24	24	22	22
Eindtotaal	482	942	526	526

Overzicht van mutaties reserves per programma

Mutaties reserves per programma	2021	2022	2023	2024
Dienstverlening	19	29	19	19
Algemene reserve vrij besteedbaar	-	10	-	-
Doorontwikkeling gemeenteraad en college	-	10	-	-
Reserve Afschrijvingen	19	19	19	19
Klimaatbeheersing	14	14	14	14
Voordeel agv economische investeringen	5	5	5	5
Leefomgeving	80	79	224	224
Reserve Sportcentrum	-	-	145	145
Bijdrage reserve nieuwbouw SPC	-	-	145	145
Algemene reserve vrij besteedbaar	1	-	-	-
Straatverlichting	1	-	-	-
Reserve Tunnel	44	44	44	44
Dekking afschrijvingen tunnel	44	44	44	44
Reserve Afschrijvingen	34	34	34	34
Begraafplaatsen	6	6	6	6
Kliko's 2014	4	4	4	4
Riolering	20	20	20	20
Riolering Batig saldi 2011-2014	3	3	3	3
Riolering correctie	1	1	1	1
Leren en leven	318	793	261	261
Algemene reserve vrij besteedbaar	25	513	-	-
Huur units MFA	25	15	-	-
Tennisbaan Groene Woud	-	4	-	-
Dekking boekwaarde sportcentrum Groene Woud	-	494	-	-
Reserve Brede school	214	214	214	214
MFA 't Saamdeel 30%/25j	87	87	87	87
MFA 't Saamdeel 70%/40j	127	127	127	127
Reserve Afschrijvingen	78	66	47	47
Binnenklimaat scholen	5	5	5	5
Diverse investeringen	43	43	43	43
Mutatie onttrekkingen reserve	-2	-15	-32	-32
Uitbreiding kinderopvang	9	9	9	9
Voordeel agv economische investeringen	24	24	22	22

Mutaties reserves per programma	2021	2022	2023	2024
Overhead	52	15	-	-
Algemene reserve vrij besteedbaar	52	-	-	-
Boventallige medewerkers	12	-	-	-
Rechtmatigheid: incidenteel	10	-	-	-
Personeelsfeest	25	-	-	-
Taxaties inventaris	5	-	-	-
Reserve begraafplaats	-	15	-	-
Beleidsplan instandhouding begraafplaatsen	-	15	-	-
Sociaal Domein	8	-	-	-
Algemene reserve vrij besteedbaar	8	-	-	-
Uitvoeringsbudget LHBT	5	-	-	-
Vervanging AED's	3	-	-	-
Veiligheid	-	1	-	-
Algemene reserve vrij besteedbaar	-	1	-	-
Uitvoeren en rapportage veiligheidsmonitor	-	1	-	-
Vennootschapsbelasting	6	26	23	23
Reserve bouwgrond exploitaties	6	26	23	23
VPB last grondexploitaties totaal	6	26	23	23
Eindtotaal	482	942	526	526

Voorzieningen

In artikel 44 BBV is bepaald wanneer er sprake is van een voorziening. Voorzieningen geven een schatting aan van de voorzienbare lasten in verband met risico's en verplichtingen. Indien deze op de balansdatum niet zijn in te schatten kunnen geen voorzieningen worden gevormd, maar zal het betreffende risico in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen moeten worden.

De voorzieningen behoren niet tot het eigen vermogen, maar zijn een onderdeel van de schulden, aangezien aan een voorziening een verplichting kleeft. Verder moet elke voorziening de omvang hebben van de betreffende verplichting of het betreffende risico. De voorziening mag dus niet groter of kleiner zijn. Mutaties in voorzieningen, toevoegingen dan wel vrijval, vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen van de omvang van een voorziening aan een nieuw noodzakelijk niveau. De overige mutaties in de voorzieningen bestaan alleen uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld.

Tot voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden (zoals bijvoorbeeld rioolheffing)

Het vormen van een voorziening, dan wel een toevoeging aan een voorziening is een exploitatielast in het betreffende begrotingsjaar. De hiermee gemoeide middelen worden direct verantwoord op het betreffende programma. De aanwending van een (gedeelte van een) voorziening wordt rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt, via de balans en niet via de exploitatie. Indien de activiteit namelijk ook weer ten laste van de exploitatie zou lopen, zou het bedrag van de aanwending tweemaal als een last verantwoord worden.

Voor de bepaling van de omvang van de voorzieningen wordt uitgegaan van een voortschrijdende meerjarenraming van minimaal 10 jaar. Hieruit wordt berekend hoe hoog de jaarlijkse toevoeging aan de voorzieningen moet zijn. Als uitgangspunt zijn de normale onderhoudsactiviteiten genomen. Deze activiteiten geven geen materiële verlenging aan de nuttigheidsduur van de oorspronkelijke investering. Dit in tegenstelling tot renovatieactiviteiten. Door renovatieactiviteiten neemt de nuttigheidsduur van de oorspronkelijke investering toe. De afschrijvingsperiode is hiervoor bepaald op 25 jaar maximaal of afhankelijk van resterende gebruiksduur.

Voorzieningen mogen niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's, waarvoor ze zijn ingesteld. Dit betekent dat rentetoevoegingen aan voorzieningen niet zijn toegestaan (artikel 45 BBV). Op deze regel is een uitzondering en wel indien de voorziening tegen contante waarde is gewaardeerd. Een voorziening is tegen contante waarde gewaardeerd als bij de bepaling van de hoogte van de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening wordt uitgegaan van een lagere omvang dan de omvang die de voorziening over enige tijd moet hebben.

Toelichting per voorziening

Voorziening gemeentelijke gebouwen	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke gebouwen.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de volgende gebouwen: gemeentehuis, sportgebouwen (exclusief sportcentrum Groene Woud), gebouwen voor cultuur, recreatie en welzijn, werkplaats en overige gemeentelijke gebouwen. We actualiseren het meerjarenonderhoudsplan gemeentelijke gebouwen iedere 2 jaar. Renovatiekosten vanaf een bedrag van € 25.000 worden geactiveerd.

Voorziening sportcentrum Groene Woud	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten sportcentrum Groene Woud.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Het groot-onderhoud is voor rekening van de gemeente. Onderhoud wordt tot het noodzakelijke minimum beperkt in verband met de komst van een nieuw sportcentrum.

Voorziening civieltechnische (kunst)werken	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten civieltechnische (kunst)werken.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Onder de onderhoudsposten voor deze voorziening vallen de bruggen, glooiingen, tunnel, steigers, damwand en railing van de boulevard en jachthaven. De voorziening is niet voor het onderhoud van de kademuren en het baggeren. De baggerplicht voor de haven behoort bij de jachthaven exploitant. Op basis van het meerjarenonderhoudsplan voegen we jaarlijks een bedrag aan de voorziening toe.

Voorziening gemeentelijke monumenten	
Doel	Egaliseren onderhoudskosten gemeentelijke monumenten.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Tot deze voorziening behoren de monumenten (molens en torens). Hierin worden de incidentele onderhoudskosten van de monumenten verwerkt.

Voorziening strandjes	
Doel	Egaliseren van de kosten tot het ophogen van de strandjes.
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	Zie doel.

Voorziening riolering	
Doel	Via deze voorziening wordt gespaard voor de dekking van vervangingsinvesteringen om zo een geleidelijke overgang naar een situatie van directe afschrijving, waarbij investeringen ineens worden gedekt en geen rente verschuldigd is, te bereiken (ideaal-complex).
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	In de raad van 5 juli 2011 is besloten deze voorziening in te stellen. Vanaf 2012 is gestart met een gecontroleerde tariefontwikkeling waarbij de tarieven rioolheffing zich geleidelijk naar een structureel niveau bewegen. Het gemiddeld investeringsniveau zoals opgenomen in het v-GRP is het uitgangspunt voor de berekeningen.

Voorziening wethouderspensionen/Appa	
Doel	Opvangen van toekomstige pensioenuitgaven van (voormalige) wethouders
Tijdsfactor	Onbepaalde tijd
Toelichting	De voorziening is in 2012 gevormd om toekomstige pensioenuitgaven van wethouders te kunnen opvangen. Voor arbeidsgerelateerde kosten mogen volgens het BBV geen voorzieningen worden gevormd, maar voor de wethouderspensionen is hiervoor een uitzondering gemaakt. Door een derde partij wordt jaarlijks een actuariële berekening gemaakt van de pensioenverplichtingen, op basis waarvan aanpassing van de voorziening nodig is.

Voorziening wachtgelden	
Doel	Opvangen van de wachtgeldverplichtingen aan voormalige wethouders.
Tijdsfactor	2023
Toelichting	We hebben deze voorziening gevormd om de toekomstige lasten te kunnen dekken. De voorziening vervalt per ultimo 2023. Door de vorming van de voorziening komen de salarislasten niet ten laste van de exploitatie.

Voorziening Precario	
Doel	Dekking risico voor lagere opbrengsten uit de precariobelasting. Enduris heeft procedure aangespannen tegen opgelegde aanslagen.
Tijdsfactor	Afwikkeling na uitspraak op cassatieverzoek.
Toelichting	In verband met een lopende procedure over de aanslagen precario met Enduris wordt 100% van de betwiste vordering opgenomen in een voorziening (€ 168.000 per jaar).

Totaal-overzicht voorzieningen 2021-2024

De stand van de voorzieningen op 1 januari 2021 bedraagt conform begroting 2020 en jaarrekening 2019 € 3.030.000. Na verwerking van de mutaties uit de begroting 2021 en de geplande mutaties in de periode 2022-2024 resteert per ultimo 2024 een bedrag van € 3.025.000.

Naam voorziening (Bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-2020	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2021	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2022	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2023	Toevoeg- ingen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2024
Voorziening gemeentelijke gebouwen	(14)	125	133	(22)	118	85	11	118	107	22	118	58	81
Voorziening sportcentrum Groene Woud	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening civieltechnische (kunst)werken	107	53	44	116	53	64	105	53	32	126	53	72	107
Voorziening gemeentelijke monumenten	25	40	43	22	40	43	19	40	28	31	40	47	24
Voorziening strandjes	21	15	0	36	15	40	11	15	0	26	15	40	1
Voorziening riolering	570	600	600	570	600	600	570	600	600	570	600	600	570
Voorziening afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening APPA	1.319	0	22	1.297	0	22	1.275	0	22	1.253	0	22	1.231
Voorziening wachtgelden	159	0	82	77	0	48	29	0	29	0	0	0	0
Voorziening grondexploitaties	7	0	0	7	0	0	7	0	0	7	0	0	7
Voorziening precario	836	168	0	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004	0	0	1.004
Totaal voorzieningen	3.030	1.001	924	3.107	826	902	3.031	826	818	3.038	826	839	3.025

De voorziening gemeentelijke gebouwen laat ultimo 2020 en 2021 een gering negatief saldo zien. Een voorziening mag in principe niet negatief worden. In 2020 zal worden bekeken of een aanvullende toevoeging ten gunste van de voorziening gemeentelijke gebouwen noodzakelijk is.

Mutaties in de voorzieningen 2021-2024

Mutatie in de voorzieningen door toevoegingen.

Programma	Omschrijving	2021	2022	2023	2024
	Gemeentelijke gebouwen	14	14	14	14
Veiligheid		14	14	14	14
	Riolering	600	600	600	600
	Gem. monumenten	40	40	40	40
	Civiel-technische (kunst)werken	53	53	53	53
	Gemeentelijke gebouwen	25	25	25	25
	Onderhoud strandjes	15	15	15	15
Leefomgeving		733	733	733	733
	Gemeentelijke gebouwen	15	15	15	15
Leren en leven		15	15	15	15
	Gemeentelijke gebouwen	53	53	53	53
Economie		53	53	53	53
	Voorziening precario	168	-	-	-
Middelen		168	-	-	-
	Gemeentelijke gebouwen	18	11	11	11
Overhead		18	11	11	11
Eindtotaal		1.001	826	826	826

Mutatie in de voorzieningen door uitgaven.

Bedragen	2021	2022	2023	2024
Gemeentehuis	4	49	22	14
Werkplaats	3	14	20	25
Brandweer Kapelle	7	-	12	-
Brandweer Wemeldinge	23	-	3	1
Sportgebouw Burg. Van Sas	4	1	5	3
Muziekzaal Ons Genoegen	1	-	5	-
Speel-O-Theek Kapelle	1	11	9	-
Dicwale, fruitteeltmuseum	9	-	8	2
Kibeo Kromomme	-	-	-	3
Recreatie, praathuisje	3	-	-	2
Recreatie, peilhuisje	-	-	4	-
Dorpshuis De Wemel	2	4	-	7
Dorpshuis Schore	1	1	5	1
Dorpshuis De Vroone	74	2	8	-
Begraafplaatsen	1	3	6	-
Voorziening gemeentelijke gebouwen	133	85	107	58
Onderhoud haven en sluizen, bruggen, tunnel	44	64	32	72
Voorziening civieltechnische (kunst)werken	44	64	32	72

Bedragen	2021	2022	2023	2024
Toren Kapelle	2	2	27	22
Toren Wemeldinge	2	2	2	7
Uurwerk Schore	-	-	-	9
Uurwerk Biezelinge	-	-	-	10
Molen Aeolus	-	20	-	-
Molen De Hoop	40	20	-	-
Voorziening gemeentelijke monumenten	43	43	28	47
Ophogen strandjes	-	40	-	40
Voorziening strandjes	-	40	-	40
Groot onderhoud en vervanging riolering	600	600	600	600
Voorziening riolering	600	600	600	600
Loonkosten	22	22	22	22
Voorziening APPA	22	22	22	22
Loonkosten	82	48	29	-
Voorziening wachtgelden	82	48	29	-
Totaal onttrekkingen uit voorzieningen	924	902	818	839
Totaal dotaties aan voorzieningen	1.001	826	826	826

Geprognotiseerde Balans

	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3
	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Activa						
(im) Materiële vaste activa	49.146	54.350	57.790	64.267	72.613	78.492
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	231	231	231	231	231	231
Financiële vaste activa: Leningen	1.737	1.737	1.737	1.737	1.737	1.737
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar						+
Totaal Vaste Activa	51.114	56.318	59.758	66.235	74.581	80.460
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	6.956	7.114	4.902	2.902	902	0
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen <1 jaar	3.195	3.195	3.195	3.195	3.195	3.195
Liquide middelen	18	18	18	18	18	18
Overlopende activa	998	1.524				+
Totaal Vlottende Activa	11.167	11.851	8.115	6.115	4.115	3.213
Totaal Activa	62.281	68.169	67.873	72.350	78.696	83.673
Passiva						
Eigen vermogen	23.669	21.696	21.215	20.273	19.747	19.221
Voorzieningen	2.998	3.030	3.107	3.031	3.038	3.018
Vaste schuld	28.562	41.022	38.460	37.973	43.274	43.214 +
Totaal Vaste Passiva	55.229	65.748	62.782	61.277	66.059	65.453
Vlottende schuld	5.421	2.421	2.421	2.421	2.421	2.421
Overlopende passiva	1.631		2.670	8.652	10.216	15.799 +
Totaal Vlottende Passiva	7.052	2.421	5.091	11.073	12.637	18.220
Totaal Passiva	62.281	68.169	67.873	72.350	78.696	83.673